165.

Братський Листок

ч. 1 | ВИДАННЯ СВЯТО-ПАВЛІВСЬКОГО БРАТСТВА УАПЦ В ГАЙДЕНАВ – ДВОТИЖНЕВИК | 7 січня 1947 р.

З Різдвом Христовим!

Єдність у любові

Найвищий ступінь єдности в любови—єдиний Бог у трьох Особах.

У цій єдності Бог-Син вічно народжується від Отця, не розриваючи єдности Бога, як світло випромінюється від світла, не розриваючи єдности світла.

Саме Син від Отця — у найближчій і найзрозумілішій людям родинній сполуці.

Гріх підірвав у людях відчуття єдности й любови. І Господь зійшов на землю, щоб відновити основи тієї єдности й любови, розкрити їх суть. Христос народився на землі як людина, не перестаючи бути Богом. В убогих яслах, на сіні, народилося від Діви Марії Дитя — Надвічний Бог. Народилося на муки, на смерть,—але й на перемогу над смертю, на воскресіння. Народилося від Діви Марії,—але й відДуха Святого. І саме тим, що Ісус Христос став сином Марії і Духа Святого відновилася гармонія єдности людини з Богом у безмежній любови Бога до людини.

Виявилася на землі перед людьми прекрасна Божественна Родина: Дух Святий, Діва Марія й Ісус Христос — Син Божий і водночас Син Чоловічеський. Якби зачаття Ісуса сталося не від Духа Святого, не від самого Бога, або якби народження Його сталося не від Діви Марії, не від людини, то ця гармонія була б порушена. У цьому глибока логіка Божественної таємниці — логіка ідеалу єдности Бога і людини в любові. Щоб як Син Божий став одночасно Сином Чоловічеським, так і сини чоловічеські стали одночасно синами Божими: «Щоб були всі одно: як Ти, Отче, в Мені, а Я в Тобі, щоб одно були в Нас і вони . . . А ту славу, що дав Ти Мені, Я їм передав, щоб єдине були, як єдине і Ми».

Чуєте в ці святі дні Різдва Христового усі ви, християни, чуєте цю молитву Ісуса Христа за всіх нас? Молитву про єдність у любові?

Який ідеал може бути вищий за цей!?

Народе український! Християнський многострадальний народе! Ось твій ідеал, ідеал твого відродження і воскресіння: єдність у любові. Батьки й матері! Ось щастя ваших синів і дочок. Сини й дочки! Ось радість ваших батьків і матерів. Борці за щастя України! ось шлях вашої боротьби і запорука вашої перемоги.

У ці дні Різдва Христового нехай особливо яскраво сяє в наших душах Христова зоря єдности й любови. Це — непереможна Божественна сила. Де ця сила діє—нехай діє ще дужче, де вона пригасла — нехай відродиться, де її немає—нехай народиться, як народився Христос Спаситель у темряві вертепу.

У ці дні всі українці світу думають про одно: щоб у єдиній сім'ї відчувати себе вільними синами чоловічеськими, а не рабами кривавого гріха, ув'язненими за ґратами роз'єднаня, закутими в кайдани ворожнечі.

Христос — це єдність у любові.

Христос народжується — слава Йому!

ЗА ЦЕРКВУ-ХРИСТОВУ ГРОМАДУ— ПРОТИ ЦАРСТВА ТЬМИ

Світ захитаний у самому фундаменті нечуваною по своїй жорстокості і розмаху війною.

Ця війна минула але миру немає. Немає миру тому, що на арені смертельної боротьби стоять два непримиренні вороги, дві оновні світові сили: ідеалізм і матеріялізм, віра і безбожництво.

Між цими силами розгорівся безпосередній, неприхований бій, і тому на передові позиції вийшла Церква, озброєна мечем Христової науки, силою благодаті Духа Святого. Вийшла з усім досвідом, здобутим протягом двох тисяч років, з усіма тисячлітніми здобутками людської культури. Вийшла з прапором розгорненої Євангелії, яку безбожники хотіли обплювати, а натомість тільки зняли з неї пил — і вона засяла своїм свіжим сяйвом.

Нині наше Братство бере в руки нову зброю — друковане слово, випускаючи перше число «Братського Листка».

«Братський Листок» непохитно стоятиме на сторожі піднесення основ нашої Віри, Традицій, Культури, на ґрунті зміцнення єдности Великого Українського Народу.

Цим піднесемо на вищий рівень боротьбу за християнізацію життя, за зміцнення незалежности українського духового розвитку, загострімо боротьбу з аморальністю, фальшю, підступами і насильством.

Допоможи ж нам, Боже, в спільній нашій боротьбі за Церкву - Христову громаду проти царства тьми.

ПРЕЧИСТА МАТИ БОЖА

мітрат І. ГУБАРЖЕВСЬКИЙ

Пречиста Діва Марія закінчила земне життя в похилім віці.

Про зовнішній її вигляд збереглися відомості в історичних описах Св. Єпифанія та Никифора Каллиста.

Мати Божа була помірного росту, трохи вище середнього. Колір її обличчя був, як цвіт пшеничного зерна. Волосся у Неї було світлорусяве, трохи золотувате. Очі ясні, погляд проникливий, з чоловічками кольору маслини, брови трохи нахилені і досить темні, лице не кругле і не гостре, а трохи продовгасте, пальці довгі. Вона була проста і смиренна.

Усі сучасники, що удостоїлись бачити Пресвяту Богородицю підчас Її земного життя, стверджують, що Її зовнішність відзначалася дивною красою.

Св. Діонисій Ареопагіт через три роки після навернення його св. Апостолом Павлом у християнство сподобився бачити Пресвяту Діву Марію в Єрусалимі. Описуючи св. Павлові цю зустріч, св. Діонисій каже що він, споглядаючи величність Божественної краси Божої Матері, готовий був поклонятись Їй, як Богові, коли б не знав, що Бог є один.

Одежа Діви Марії була завжди проста, без розкоші, хода була величава і певна, погляд поважний і приємний, мова лагідна, що лилась просто із незлобивого серця, поводження щире.

Уся краса Її Божественної душі відбивалася на Її обличчі; проте, ця краса зовнішности була лише прозорим покривалом, через яке світились усі добродійства, непорочна краса розуму й душі.

Вона була щедро обдарована благодатними дарами Духа Святого.

Їй одній Церква співає: «Милосердя двері відкрий нам, благословенна Богородице», «Пресвята Богородице, спаси нас». «До Твоєї ласки прибігаємо, Богородице Діво», «Пречиста Діво, Мати нашого краю» — і багато - багато різних молитов підносять по цілому світі християни до Чеснішої від Херувимів і незрівняно Славнішої від Серафимів, Пресвяної, Пречистої Преблагословенної Славної Владичиці нашої Богородиці і Вседіви Марії.

Наша Церква прославляє Божу Матір з часів апостольських, з дня Її безсмертного Успіння. Ще під час Її земного життя перша Церква Христова віддавала Їй високу пошану. Богонадхненні слова Її: «Ось бо віднині ублажатимуть Мене всі роди» (Лук. І, 48) стали збуватися ще до Її успіння.

Велика кількість християн приходила при житті Пресвятої Діви з далеких країн до Єрусалиму, щоб побачити Матір Христа Бога і почути Її пресвяту мову. Бо слава про Непорочну Матір Божу ширилася по всій землі.

«Є багато у нас жінок, — говорить Св. Ігнатій Богоносець. — муж апостольських часів,—які, бажаючи бачити Матір Ісусову, увесь час шукають змоги мандрувати до Єрусалиму, щоб відвідати Її і про деякі тайни довідатися у Неї. Бо лунає слава у нас про Неї що вона є Мати Божа — дівственна, сповнена всяких благодатей і чеснот».

Св. Амвросій говорить, що Пресвята Діва «була Дівою не тілом лише, а й душею: смирена серцем, стримана в словах, трудолюбна».

Доповнити сказане про Пресвяту Діву слід висловом того ж Св. Ігнатія Богоносця, який розповідає, що Пресвята Діва в гоніннях і бідах завжди була весела, в нестатках не впадала в одчай, на кривдників не гнівалася, а навіть допомагала їм, як і чим могла; вона була учителькою добродійности і наставницею на всяке добре діло. «Про Неї люди гідні, — закінчує Св. Ігнатій Богоносець, —розповідали нам, що поправді в Її святості поєднувалось єство людське з ангельським».

Уже в цих кількох словах вияснюється причина шанування Божої Матері, яка, будучи людиною, досягла завдяки Своїй святості тієї досконалости, про яку говорив Ісус Христос, заповідуючи людям бути звершеними, як і Отець наш Небесний звершений є. Іншими словами кожна людина, створена за образом і подобою Божою, тобто, діставши від Бога світлий розум, добре серце і свобідну волю, може прагнути звершенства Божого. І ось Пресвята Діва Марія досягла цього звершенства і обрав Її Бог стати Матір'ю Господа нашого Ісуса Христа. В міру ширення Віри Христової дедалі більше прославлялося на землі ім'я Спасителя, а разом з Ним і Тієї, що удостоїлася стати Матір'ю Богочоловіка.

І християни з усіх кінців землі стали звертатися з молінням до Матері Божої, яка тут, на землі, була звичайною людиною, зазнала всіх кривд і скорбот земного життя і досягла високої святости, стала Богоматір'ю. Кому як не Пречистій Діві зрозуміти моління змученого гріхами, немічного плоттю, але прагнучого спасіння людства.

Вороги Церкви Христової від самого початку ширення християнства зрозуміли, що Пресвята Діва, виявивши в житті нечуваний приклад чистоти і святости і ставши Божою Матір'ю, буде могутньою підтримкою християнства у всі віки. Через те вони свою ненависть до Христа, Євангелії, Церкви переносили і переносять на Пречисту Діву Марію. Відомі їхні спроби принизити Непорочну Матір, щоб тим зруйнувати віру в Її Сина.

Такі спроби виявляли в перші віки християнства ті, що залишилися при визнанні старозаповітної юдейської релігії, а також єретики - несторіяни. В боротьбі з їхньою лженаукою III. (Ефеський) Всесвітній Собор (431 р.) зазначає: «Хто не визнає Еммануїла істинним Богом і через це Св. Діву Богородицею, Вона бо по плоті родила Слово, суще від Бога Отця, що стало плоттю: нехай буде анатема» (відлучений—І. Г.)

Не зважаючи на домагання ворогів нашої Віри підірвати любов і пошану до Божої Матері, любов християн до своєї Заступниці дедалі зростала. Християни перших віків збираються кілька раз на рік у своїх святинях, щоб прославляти Богоматір, дякувати Їй за виявлені милості і попросити нових.

(Продовження на 3 стор.)

ПРЕЧИСТА МАТИ БОЖА

(Закінчення)

Українська Православна Церква від самого свого утворення віддає глибоку пошану Божій Матері, просячи Її захисту і ласки. Ще Св. Князь Володимир Великий збудував Десятинну Цекву в честь Матері Божої. Ярослав Мудрий збудував Софіївську Церкву, в якій центральне місце займає славетний і величний образ Матері Божої, на Нерушимій Стіні, яка дістала таку назву тому, що її не знищили ніякі численні зруйнування Києва і, зокрема, руйнування храму Св. Софії. Головна Церква Києво-Печерської Лаври,-в честь Матері Божої. В честь Богородиці збудована і головна Церква Почаєво-Успінської Лаври, в честь Пречистої Діви збудована і Церква на Запоріжжі. З ім'ям Матері Божої український народ пов'язує найкращі події свого розквіту, свої найкращі надії на майбутнє. «У Ній, отже, опору віри маючи, оборонцем маємо Господа, що від Неї народився. Будьте мужні, люди Божі, будьте мужні, бо Він ворогів переможе, як Всемогутній». (З догматика).

Істота та властивості Бога

Як визначаються істота та властивості Бога за Св. Письмом?

Бог є Дух — Вічний,
Всеблагий,
Всеправедний,
Всевідущий,
Всемогутній,
Незмінний,
Всюдисущий,
Всеблаженний.

Якщо Бог—Дух, то чи можна говорити про властивості Бога?

Можна і ось чому. Люди, як духово-тілесні істоти виявляють не тільки свою духовну, а й тілесну природу. Бажаючи наблизитися до Бога, як Духовної Істоти, ми використовуємо всіх заходів, що можуть нам, як людм, допомогти. В цьому обтяженні тілом ми не можемо зректися властивих людям ознак, щоб, не використовуючи їх, визначити всю величність Бога - Духа. Так віруючи, що Бог — Дух, ми, щоб відзначити життя, угодне Богові, кажемо: «Бог радується праведникові», а відзначаючи цілковиту протилежність грішного життя законам Божим, кажемо: «Бог гнівається». З такими і їм подібними висловами, що надають Богові не тільки людських властивостей, а навіть властивостей тілесних членів (серце, очі, вуха, руки), ми здибаємось не тільки в нашому житті, а й у Св. Письмі, бо, очевидно, пророки й апостоли, як святі, але люди, могли навчати людину засобами, зрозумілими й доступними для людини. Сам Господь наш Ісус Христос, зійшовши на землю, навчав людину словом, прикладами і притчами. Бог з'являвся святим людям у вигляді людському (напр. Авраамові), бо для людини як духовнотілесної істоти, саме такий вигляд зрозумілий і доступний. Це ані трохи не применшує і не може применшувати величности Бога. Як від того, що Господь став людиною, Він не переставав бути Богом, так і віддаючи хвалу Богові устами й прикладами людини ми не принижуємо своєї віри в Бога — Духа, а лише наближаємось до Нього доступними для нас засобами. Так треба розуміти й те, що як Господь, так і Його апостоли, не обмежувались самим визначенням Бога, як Духа, а вказували нам, людям, і на Його властивості, які допомогли б нам зрозуміти всю величність Бога.

Ю. МИРНИЙ

НА ЯКІЙ ЛІНІЇ НЕБО?

У великому місті Сполучених Штатів Америки трапилося таке:

Їхав трамвай, щільно набитий пасажирами. В одному кутку сиділа дуже товста пані, а коло неї - маленький хлопчик. Пасажири на різних зупинках один по одному сходили з трамвая, поки, нарешті, не залишилася ця жінка з хлопчиком, а в протилежному кутку - молода пані в жалобі з гарним сумним обличчям.

Та ось і товста жінка підвелася, щоб вийти з трамвая.

— Пані! —закричав кондуктор. — Ви забули свого хлопчика!

— Мого хлопчика? У мене немає хлопчика! — відповіла жінка.

Кондуктор недовірливо глянув на неї і звернувся до дитини:

— Це твоя мама?

— Ні, — відповів ніжний сріблястий голосок, — моя мама пішла на небо, і я теж хочу туди піти. Будь ласка, скажіть мені, коли ми туди доїдемо?

Кондуктор, розгубившися, оглянувся довкола, ніби шукаючи допомоги, і сказав хлопчикові:

— На жаль, дитинко, небо не на нашій лінії...

Почувся шелест сукні і легкі кроки. Кондуктор обернувся, але молода пані вже сиділа коло хлопчика і ніжно обіймала його.

— Скажи мені, любий мій, як тебе звуть? Де ти живеш?

— Мене звали Дікі, а тепер мене звуть ч. 57 і я живу в притулку. Якийсь чоловік віддав мене туди, коли мама відійшла. Там багато хлопчиків і дівчаток, але жадної мами; ніхто не цілує мене, коли я в ліжку, і ніхто не молиться зі мною наніч, як мамуся мене привчила. Чи були ви вже на небі, пані? Далеко ще туди їхати?

— Я сама ще не була там, — відповіла пані, — але у мене був маленький хлопчик, що туди пішов. Це дуже далеко! Ти сам не міг би знайти туди дорогу.

— А хто ж мене туди заведе?

—Треба терпляче ждати, поки Христос Сам прийде взяти тебе.

— Мамуся мені теж так говорила, але я втомився чекати!

— Я теж дуже втомилася чекати, щоб побачитися з своїм хлопчиком! Любий мій, хочеш піти зі мною, нам буде легше чекати разом?

Напротязі довгої хвилини сині оченята пильно вдивлялися в сумні гарні очі своєї співбесідниці; вираз цілковитого довір'я відбився на дитячому обличчі; двоє рученят обняли шию молодої жінки і кучерява голівка притиснулася до її грудей.

Кондуктор витер очі рукавом і прошепотів: «Небо не взначене на нашому пляні, проте, воно є і на нашій лінії»!

Де любов, там і Бог, а де Бог, там і небо.

ЛИСТИ БРАТІВ І СЕСТЕР

ДОРОГІ БРАТИ І СЕСТРИ У ХРИСТІ!

Дуже хочемо поділитися з Вами своїми думками і викрити деякі хиби у нашому повсякденному житті.

З часів дитинства пригадуємо, як одного разу зайшов до нас подорожній переночувати й завів довгу бесіду з батьками про Слово Боже, давав різні поради. Його слова й досі не забулися.

«Учіть і бережіть не тільки своїх дітей, — казав він, — але й інших перестерігайте від лайки, бо це великий гріх, бо ті страшні огидні слова, що їх часто доводиться чути, — диявольські. Лаючись, люди найбриднішими словами згадують матір, паплюжать, обпльовують священне ім'я її. А його ж мусимо шанувати як святе, бо ім'я це, насамперед, носить Мати Господа нашого Ісуса Христа, Цариця Неба й Землі, Якій молимось, до Якої взиваємо, щоб Вона захищала й рятувала нас від напастей

Друга наша Мати — це Рідна Земля. Вона прекрасна, багата, розкішна. Як любимо її, як тужимо, як пориваємось до неї!

А третя мати — це та, що породила, виплекала й виховала нас, зігріла материнською любов'ю.У кожного вона одна-єдина на світі.

Найщиріше любити й глибоко поважати священне ім'я матері — ось що повинно бути в нашім серці й розумі. Не сварки й суперечки, а любов та згода повинні панувати в родині, бо де любов — там і Бог».

Глибоко запали в серце ці слова невідомого подорожнього, і, як почуєш брудну, страшну лайку, обпльовування імени Матері, то, здається, що хтось б'є тебе по обличчі. А в наших бараках, на жаль, часто доводиться чути ці бридкі, огидні слова, що їх говорять, не зважаючи й на присутність дітей.

Колись, бувало, як надходить Свята Неділя, чи свято, до церкви йде вся родина, а вдома лишається одна душа — жінка, бабуся чи невістка, яка зварить обід, в господарстві попорається, малих діток нагодує, засвітить свічки перед образами, помолиться і весело й радісно зустрічає свою родину, що вертає з церкви. Чи й ми не могли б так робити — лишатися по одній жінці на кімнату, а всім іти на Службу Божу?

Перед тим як сідати до столу, всі було стають на молитву і, вставши з-за столу, молитвою дякують Господеві. Тепер же ми забули ці священні православні традиції; вставши з-за столу, не тільки не підносимо слова подяки до Бога, а частіше нарікаємо, що, мовляв, мало того, чи іншого, хоч не оремо й не сіємо, не мокріє нам сорочка на спині від роботи, як колись батькам. Забуваємо ми і про те, як відняв нам Бог ті блага, що ми їх мали, як десятки тисяч людей гнано було до в'язниць, та й не було що їм передати їсти, як люди капусті чи картоплі, як люди благали хоч шкуринки, хоч порожніх качанів кукурудзи, як вистоювали по-під брамами в'язниць по 3-5 днів.

Згадаймо це, брати і сестри, і піднесімо слово подяки до Бога за те, що маємо.

Згадаймо той страх, коли люди потоптали Святу Віру на рідній землі, розлютилися, зраджували один одного, проклинали Бога, розбивали церкви, і як тяжко покарано їх було голодом і стражданнями.

Бережімо ж нашу Святу Віру, звертаймося до Бога, дорогі брати і сестри, з гарячою молитвою, бо ніхто, крім Нього,не захистить нас, особливо тут, на чужині.

Будьмо істинними християнами, очистьмо серця наші, щоб стали вони прозорими, як чисте скло, щоб жила в них благодать Духа Святого.

Є. ЧОПЕНКО

ЛЮБИЙ БРАТЕ ПО ХРИСТУ!

Дай відповідь самому собі:

1. Чому ти залишаєш Службу Божу, не діждавшись відпусту священика і не помолившись перед відходом за Україну?

2. Чи не залишаєш ти Службу Божу ще до закінчення її, вважаючи, що в тебе є справи, важливіші, ніж молитва?

3. Чи думав ти колинебудь про те, що, передчасно виходячи з Храму Божого, ти спокушаєш менших братів своїх, які вважають, що ти робиш правильно, і самі повторюють твою помилку?

Подумай в серці своєму, що б ти сказав, якби або до кінця твоєї лекції хоть із слухачів вийшов із кляси, не спитавши твого дозволу, або погонич твоїх коней коло плуга кинув би їх і коні,поки ти не доорав скиби?

А тут ти покидаєш найвідповідальнішу роботу духа — молитву, яку твориш перед лицем самого Господа Бога.

На це тебе веде спокуситель, що хоче ослабити твій дух.

Не слухай же спокусителя, відкидай лінивство духа й тіла і молися Господу: «Не введи нас у спокусу, але визволи нас від лукавого».

Брат - благовісник
Св. Павлівського Братства
ОЛЕКСАНДЕР ДІЮК

«НОВА РЕЛІГІЯ»

В кінці XVIII століття один французький учений напав на думку заснувати замість християнства якусь нову релігію. Але незабаром побачив, що майже ніхто не підтримує його в цьому.

Він поскаржився на свою невдачу хитрому і розсудливому політикові Талейрану, і той йому відповів:

— Так, впровадити нову релігію не так легко; однак, я міг би вказати шлях до досягнення вашої мети.

— Який же саме? — спитав філософ.

— Дуже простий, — відповів Талейран, — ідіть у світ, учіть людей, зціляйте хворих і воскрешайте мертвих; потім дайте себе розіп'ясти і погребти, а потім на третій день воскресніть із мертвих; тоді неодмінно матимете успіх.

ЧИТАЙТЕ Й ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЧАСОПИС!

РЕДАГУЄ
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ
Друк. Кооп. В—ва «Заграва»
в Гайденав. Зам. ч. 382.

ЦІНА 1 н. м.

Братський Листок

ч. 2 | ВИДАННЯ СВЯТО-ПАВЛІВСЬКОГО БРАТСТВА УАПЦ В ГАЙДЕНАВ – ДВОТИЖНЕВИК | 3 квітня 1947 р.

Бійтеся гріха!

Пастирський лист

Бійтеся гріха, бо гріхом хоче диявол згубити світ!

Пам'ятайте слова св. Апостола Якова: «Похіть, зачавши породжує гріх, а вчинений гріх породжує смерть». (Як. 1, ст. 15.) Яку смерть? Не тільки смерть тіла, а й смерть душевної радости, ту страшну смерть, якої найбільше повинен боятися кожний християнин.

Ось чому я до Вас і звертаюся, мої браття й сестри, і прошу Вас ради Вашого спасіння прийняти моє слово, щоб врятувати себе від тієї страшної смерти духовної.

Як же врятуєте себе від смерти? Дам Вам пораду словами Апостола: «Кожна людина нехай буде швидка на слухання, повільна на слова, повільна на гнів, бо гнів людини не творить правди Божої . . . Будьте ж виконавцями слова, а не слухачами тільки, що обманюють самі себе. Бо хто слухає слово, а не виконує, той подібний до людини, що розглядає природні риси обличчя свого в дзеркалі; він подивився на себе, відійшов і зараз же забув, який він є. Але хто заглибиться в закон звершений, закон свободи і перебуватиме в ньому, той не буде слухачем забудькуватим, але виконавцем діла, блажений буде у своїх вчинках. Якщо хто з вас думає, що він благочестивий і не стримує свого язика, але облещує своє серце, у того пусте благочестя.

«Чисте і непорочне благочестя перед Богом і Отцем є те, щоб допомагати сиротам і вдовицям у їх скорботах і берегти себе незабрудненим перед світом.

«Браття мої! Майте віру в Ісуса Христа, нашого Господа слави, **не зважаючи на особи.** Бо якщо на збори ваші ввійде людина з золотим перстнем, в багатій одежі, і ввійде бідний в подертій одежі, і ви, дивлячись на одягненого в багату одежу, скажете йому: тобі добре сісти тут, а бідному скажете: ти стань там, або сідай тут, коло ніг моїх, — то чи не пересуджуєте ви в собі і чи не стаєте суддями з лихими думками? Послухайте,

Свято-Андріївський Собор у Києві

браття мої, чи не бідних світу вибрав Бог бути багатими вірою і наслідниками Царства, яке Він обіцяв тим, що люблять Його?

«А ви занедбали бідного . . .

«Що користи, браття мої, коли хто каже, що він має віру, а діл не має? Чи може ця віра спасти його? Якщо брат або сестра не мають денного харчування, а хтонебудь з вас скаже їм: ідіть з Богом, грійтесь і їжте, але не дасть їм потрібного для тіла; яка користь? **Так і віра, якщо не має діл, мертва сама по собі . . .** Ти віруєш, що Бог єдиний: і біси вірують і тримтять . . . **Як тіло без духа мертве, так і віра без діл мертва».**

А найважче добре діло — **стримувати свій язик від недоброго слова,** бо по слову Апостола, людина, що може стримувати свій язик, може стримувати і все тіло: «Ось ми вкладаємо вудила в рот коням, щоб вони корилися нам, і керуємо всім тілом їх. Ось і кораблі, які вони не є великі, і якими сильними вітрами вони не

(Закінчення на 2. стор.)

> «Ми невідомі, але нас пізнають; нас вважають померлими, та ось ми живі; нас карають, але ми не вмираємо; нам роблять прикрості, а ми завжди радуємося; ми нічого не маємо, але всім володіємо».
>
> Св. Ап. Павло — 2. Коринт. 6, 9–10.

Бійтеся гріха!

(Закінчення)

рухаються, невеликим стерном скеровуються, куди хоче стерничий, — так і язик, невеликий член, а багато робить. Подивися, невеличкий вогонь, як багато речовини запалює; і язик — вогонь, окраса неправди... це неприпинне зло, він повний смертної отрути. Ним благословляємо Бога і Отця і ним проклинаємо людей, створених за подобою Божою. З тих самих уст виходить благословення і прокляття: не повинно, браття мої, цьому бути. Чи тече з одного джерела солодка і гірка вода?. Там, де заздрість і сварливість, там безладдя і все погане... Звідки у вас ворожнеча і сварки?... Бажаєте і не маєте; убиваєте і заздрите, — і не можете досягти; сперечаєтесь і ворогуєте і не маєте, бо не просите; просите і не одержуєте, бо просите не на добро, а щоб вжити для бажань вашого тіла...

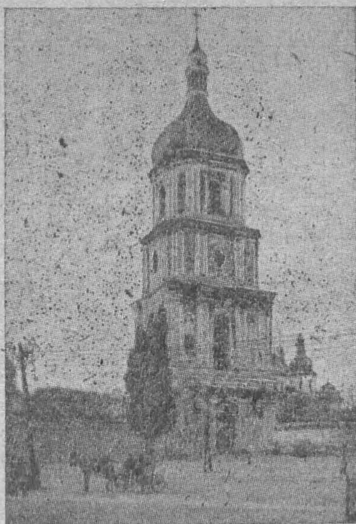
«Не злословте один одного, браття... Ви, що не знаєте, що станеться завтра: бо що таке є життя ваше? — пара, що з'являється на малий час, а потім зникає».

Найстрашніша для душі людської зброя диявола є: гордість, неправда, і гнів.

Тому, св. Апостол Павло вчить нас: «Відкинувши неправду, говоріть правду кожний ближньому своєму... нехай не зайде сонце в гніві вашім... Всяке роздратування, і ярість, і гнів, і крик, і злослів'я з усякою злобою нехай будуть далеко від вас: але будьте один до одного добрі, співчутливі, прощайте один одному, як і Бог у Христі простив вам.»

Один з великих подвижників Православної Церкви пише: «Пильно стеж за гордістю: вона з'являється непомітно, особливо в досаді й роздратованості на інших через найнезначніші причини».

І тому знову послухай, брате - сестро, первоверховного Апостола Павла, який каже: **«Нічого не робіть з гордости**,

Дзвіниця Собору Святої Софії у Києві

але по смиренномудрію шануйте один одного вищим за себе».

Найгостріша наша зброя проти диявола: віра, любов і добрі діла.

Браття і сестри! Убивайте в собі гріх, бо, як каже Апостол, **«Якщо один одного гризете і з'їдаєте, бережіться, щоб ви не були знищені один одним» (Гал. 5, 14-15).**

Боріться з гріхом — побивайте гріх добрим ділом!

Християни!

побороюйте
гордість —
ЄКРОМНІСТЮ,
скупість —
ЩЕДРІСТЮ,
бруд —
ЧИСТОТОЮ,
ненависть —
ЛЮБОВ'Ю,
розпущеність —
СТРИМАНІСТЮ,
гнів —
ТЕРПЕЛИВІСТЮ,
лінивство —
ТРУДОЛЮБНІСТЮ.

Але найбільше дбайте про ЛЮБОВ.

Пам'ятайте слова св. Апостола Павла: «Якщо я говорю мовами людськими і ангельськими, **а любови не маю — то я — мідь, що дзвенить або бубон, що гуде.** Якщо я маю дар пророцтва і знаю всі тайни, і маю всяке пізнання і віру, так що можу і гори переставляти, **а не маю любови — то я ніщо.** І якщо я роздам все майно моє і віддам тіло моє на спалення, а **любови не маю, то нема мені в тому ніякої користи. Любов довготерпить, милосердствує,** любов не заздрить, не пишається, не гордує, не неподобствує, не шукає свого, не дратується, не мислить зла, не радується неправді, **а радується істині, все покриває, всьому вірить, всього надіється, все переносить.** Любов ніколи не перестає, хоч і пророцтва припиняться, і язики замовкнуть і знання скасується».

ЛЮБОВ — МЕЧ ХРИСТИЯНИНА,
ВІРА — ЩИТ ХРИСТИЯНИНА,
ДОБРІ ДІЛА — СТРІЛИ ХРИСТИЯНИНА.

ВОЇНИ ХРИСТОВІ! ПОРАЖАЙТЕ ЦІЄЮ ЗБРОЄЮ ГРІХ, БО ГРІХОМ ХОЧЕ ДИЯВОЛ ЗГУБИТИ СВІТ!

Нехай воскресне Бог у кожній людській душі і нехай розсиплються вороги Його, і нехай біжать від лиця Його ненависники Його. Амінь.

т. Гайденав, Р. Б. 1947. дня 3. лютого.

о. Ігор Губаржевський, мітрофорний протоієрей.

«Бог є любов... В любові немає страху, а звершена любов виганяє страх, бо в страху є мука; хто боїться — не досконалий у любові»

Ап. Іоан. 1 лист 4; 16, 19.

Що таке життя?

Якось надвечір чудової травневої днини відбулася розмова про життя.

Ворон спитав:

— Що таке життя?

Ті, що почули це запитання, замислилися.

Соловей відповів:

Життя є спів.

— Ні, — заперечив хтось. Це був кріт, що висунув з діри голову: Життя — це боротьба в темряві.

— Я вважаю, що життя є розвиток, — сказав пуп'янок троянди.

А метелик, що допіру прилетів і переповнений радістю, сівши на троянді, вигукнув: «Життя є весела гра!»

Жучок, що сидів на стеблі троянди, сказав:

— Життя — це тінь.

— Дурненькі, життя — не що інше, як праця, — аж гніваючись проговорив упрілий муравель, що на той час трудився, тягнучи стебельце соломи.

А в цей час кілька крапель роси впали на траву і ніби прошепотіли: «Життя — це страждання».

Орел, що спустився з гір, сказав: «Життя є свобода, життя все дає сильним». І могутнім помахом крил величаво піднісся в височінь.

Почало смеркати. Горобець запропонував закінчити розмову.

— Життя — це сон, — додала ще сова, сидячи біля дупла дерева.

І всі, що слухали, вирішили: «Та хто ж може це вирішити? Хто знає, чи не є життя лише думкою?»

Тиша запанувала навколо.

На світанку великий вчений у себе вдома загасив лямпу і, лягаючи спати, з зітханням промовив: «Ех! увесь час вчимося і ніколи не можемо все знати, — життя це школа».

Ясно освітленою вулицею йшли додому втомлені молоді люди, а між ними один студент говорив:

— Життя — це невиконане бажання.

Ранішній вітер прошепотів:

— Життя є вічний рух.

На зеленій траві пасся віл і, ремигаючи, говорив:

— Життя — це знищення. Ось дивіться, я нищу траву, щоб мені жити, а завтра, може, люди з'їдять мене самого, щоб їм жити.

Канарка прощебетала:

— Життя — це вічна тюрма: народжуєшся і вмираєш у клітці.

Заклопотана качка з гуртом своїх маленьких каченят, що тягли її до ставка, сказала:

— Життя — це неможливість.

Великий павук, сидячи під дубовим листком, сказав:

— Друзі мої, всі ви не знаєте, що таке життя. Життя це вічна плутанина. Отак, плутаючи павутиння, я й смокчу кров із спійманих у нього мух.

Отже, що таке життя?

Була ясна душею, свята людина, яка сказала: Для мене життя — Христос, а смерть — надбання.

Любий брате, — чим же життя є для тебе?

РЕЛІГІЯ і НАУКА

Прот. о. Ю. Татомир

Що таке наука?

Наука — це система досягнутих знань про дійсність. Отже, саме визначення говорить про те, що наука: 1. є система, тобто не випадкова збірка знань, а упорядковане їх з'єднання і 2. є система знань досягнутих, себто не всіх, а тих, що вже опановані. Наука завжди рухається вперед, вивчає нові ділянки життя, переглядає старі, уже, здавалось вирішені питання, йдучи шляхом шукань, сумнівів, заперечень, припущень, що іноді бувають і помилковими.

Що таке релігія?

Релігія — це єднання з Богом. Релігійні істини сприймаються безпосередньо тими вищими властивостями духового відчуття, якими наука не володіє. Як сліпий не уявлятиме, що таке світ, а глухий — що таке звук, так і людина жорстокого серця не розуміє Бога: «Хто дюбить Бога, тому дано знання від Нього» (Кор. 8, 3). Релігія (не всяка, а тільки правдива) веде людність не тільки вперед (зовнішня культура), а вгору до Бога. «Будьте звершені, як Отець ваш, що на небі, звершений», — каже Христос. (Мф. 5, 48).

Чи можна порівнювати науку й релігію?

Усе можна порівняти, тільки в світлі одного критерія. Тому для порівняння можна брати у релігії тільки ті її твердження про дійсність, що є спільні для релігії і науки.

Чи протирічить наука релігії?

Ні — не протирічить. Всі вчені, що ощасливили світ своїми винаходами вірили в Бога, і сама наука приводила їх до первопричини всього, до Бога. Релігія протирічить не науці, а нашим поверховим знанням з науки і релігії.

На чому основуються твердження про протиріччя науки і релігії?

Три причини є основою цього:

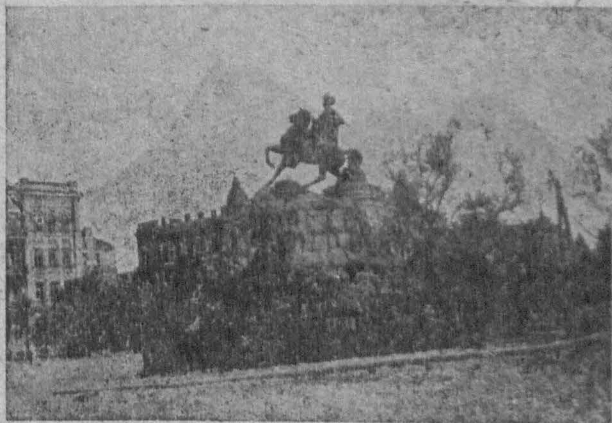
— Перша причина — півзнання. Наука протирічить релігії в очах того ,хто не знає ні науки, ні релігії. «Помиляєтесь ви, не знаючи писання, ані сили Божої», — сказав Христос (Мф. 22, 29).

Друга причина полягає в тому, що часто ми думки окремих учених (частіше псевдовчених) називаємо наукою і забуваємо, що не тільки питання релігії, а навіть складні наукові проблеми, не завжди всіма вченими однаково трактуються. «Між вами будуть лжеучителі.. котрі дорогу правди хулитимуть» — каже Св. Апостол Петро (2, 1—2).

Третя причина — наше небажання обтяжувати себе моральними обов'язками. «Буде бо час, — каже Св. Апостол Павло, — а в своїх похотях виберуть собі учителів, щоб вони їхні уші улещували. Вони слух свій від правди відвернуть та до байок нахиляться.» (2 Тим. 4, 3—4). І коли б перше - ліпше аритметичне правило було пов'язане з обов'язком допомогти бідному, то воно здибало б не менше заперечень, як перша - ліпша релігійна істина. «Полюбили люди темряву більше, ніж світло, були бо лихі їх учинки». (Іоан. 3, 19).

«..Перше я за свою кривду і шкоду воював, тепер буду воювати за нашу православну віру.»

(З відповіді Богдана Хмельницького послам Яна Казимира 1649 року в Переславі).

На світлині:

Пам'ятник Богдану Хмельницькому у Києві.

Києво-Печерська Лавра

Києво-печерський манастир — стародавня православна українська святиня. Заснований преподобними Антонієм і Теодосієм, в час князювання Ярослава Мудрого (XI ст), він став огнищем християнської освіти, фортецею православ'я, колискою релігійних народніх традиций. Його ченці почали писати першу історію України (літописець Нестор і інші), з його мурів захищали ченці свою святиню від нападів ворогів, в його друкарні друкувалася велика кількість богослужбових книг і цінних богословських трудів, написаних іноками й архимандритами манастиря в оборону православної віри. Архимадритами його були пізніший київський митрополит Петро Могила, Іов Борецький і інші.

Український народ тисячами йшов на поклоніння києво-печерським святиням: чудотворному образові Успіння Пресвятої Богородиці і мощам Святих Угодників Божих, що спочивають у Ближніх і Дальніх Печерах. Боголюбиві наші гетьмани, як гетьман Іван Мазепа і інші, розуміли релігійно-виховне і національно-творче значення Києво-печерського манастиря, відбудовували його, розширювали, обдаровували щедрими дарами...

Але розумів це і ворог. Петро Перший і Катерина Друга, взявши Україну до своїх рук, зразу ж звернули свою увагу на Києво-печерський манастир, щоб з місця загальмувати його релігійно-національну діяльність. Заборонено було друкувати в старо-українській мові православні богослужбові книжки, взагалі заборонено було будьщо друкувати без царської синодальної цензури, конфісковано книжки, вже видрукувані, заслано на північ ряд провідних манахів тощо. Це був початок нищення глибоко-православного стародавнього манастиря.

Після падіння російського царату до влади прийшли одверті безбожники. Вони скасували Києво-печерську лавру як манастир, перетворивши її на інвалідне містечко, а пізніше — на музей. Більшість ченців виарештувано, а решту вигнано за межі манастиря. Частину св. мощей викинено з трун, в лаврських церквах заборонено відправляти Служби Божі.

Манастир умер, тільки величні будівлі Храмів Божих, насамперед, велика Успінська Церква, нагадували про давню славу, вагу і діяльність Києво-печерського манастиря, готову воскреснути при першій можливості. Щоб затерти і це видиме нагадування, вороги нашої святої Віри вирішили знищити головні будівлі манастиря, передовсім, Успінську Церкву і Лаврську дзвіницю. Під час останньої світової війни під них підкладено було міни. В наслідок вибуху мін, підкладених під Успінську Церкву, ця стародавня Святиня, свідок княжої України, перетворилась в купу каміння і рештки стін.

Проте не пощастило зруйнувати український православно-національний Дух, який вибухне, як наймогутніша міна, у слушний час, шоб раз на завжди перетворити у безнадійну руїну ворожі наміри вбити християнську душу українського народу.

На світлинах:
Києво-Печерська Лавра
до і після зруйнування.

НА КАМЕНІ СТОЇТЬ ЧОЛОВІК

На камені стоїть чоловік.

Стоїть у благенькому пальті на холодному камені, холодний вітер протинає вимучене тіло на чужій холодній півночі.

Тільки очі чоловіка гарячі, розжарені, пекучі.

Сьогодні неділя. Наказали стояти в лютий мороз на камені увесь день за те, що відмовився різати ліс у неділю. А відмовився, бо гріх.

«Ось іде ротний. Мабуть, знову битиме. Боже, будь милостивий до мене, грішного».

— Працювати будеш?

— У будень буду, а в неділю і в свято — ні.

— Уперта скотина. Не вистоїш, міднолобий.

— Як Бог поможе, то й вистою.

— А як твій Бог не поможе?

— То візьме до себе.

— Дурак...

« Пішов і не бив. А якби знав, що стою тут з радістю, а не з досадою, то неодмінно бив би. Хвала Тобі, Господи, що привів мене потрудитися для Тебе на цьому камені. Стою, як у церкві».

Чоловік поволі склав посинілі пальці, щоб перехреститися, вирівняв пучки великого, вказівного і середнього й обережно поклав їх на високе, глибоко порізане зморшками чоло, на запалі груди і вип'яті кістки широких плеч.

«Во ім'я Отця й Сина і Святого Духа. Амінь. Пом'яни, Господи, Святу Православну Українську Церкву і всіх, що у вірі православній твердо стоять, диявольськими спокусами не зламані.

«Не зламані...»

Виринуло з минулого хитре, обслеливе обиччя слідчого: «Як не признаєтесь у змові проти влади, то підпишіть зречення від попівства, що Бога немає і що ви дурили людей. Будете вільні, дамо вам добру посаду, і ніхто не буде вас переслідувати». Через хвилину додав: «А не підпишете, — згноїмо по тюрмах і докінчимо на далекій півночі»...

І ось він тут, на півночі. Раніш стояв на катедрі авдиторії Київського університету, потім перед престолом Святої Софії, а нині стоїть тут, на холодному сибірському камені... «Не зламали».

— Замерз? Може, вже підеш на роботу, погрієшся?

«Знову ротний!»

— Не піду.

— То тут тобі й каюк буде.

«Сердиться. Не відкинь мене, Господи, від лиця Твойого і Духа Твого Святого не відійми від мене. Поверни мені радість спасіння Твойого і духом могутнім укріпи мене».

Проходить якась рота ув'язнених на нову дільницю лісорозробки, погляди прикіпають до напівживого чоловіка, що стоїть на камені і дивиться в безкраю далечінь неба широко розкритими гарячими очима.

Він їх не бачить, цих людей. В цю хвилину він бачить камеру ч. 17, в яку його навмисне посадили були до вуркаганів і злодіїв. Вуркагани, побачивши ненависного їм попа, зразу накинулися на нього, подерли на ньому рясу, тієї ж ночі вкрали йому сорочку, — мусів

Виконуймо наші святі обов'язки!

Тяжкий і почесний обов'язок лягає на наше сестрицтво, як і на все жіноцтво на еміґрації. Ми кинуті в чужу, холодну сіру країну. Серед нас немало жінок без чоловіків, дітей без матерів. І тут ми, сестрички, завжди повинні бути пильними вартовими інтересів усіх знедолених і покривджених, завжди, — і то своєчасно — допомагати їм морально і матеріяльно. Сестричка повинна вийти за поріг свого особистого життя у широкий світ служіння ближньому своєму, насамперед, вдовам і сиротам. На кожному кроці життя повинно бути виправдане прекрасне ім'я «сестричка», — ми повинні бути справді рідними сестрами для кожної людини, що потребує теплого християнського співчуття, уваги, допомоги, насамперед, для сироти, вдови, інваліда, бо таку заповідь дав нам сам Господь Ісус Христос.

З радістю можемо ми сказати, що зерно науки Христової серед нашого православного жіноцтва не падає на кам'янистий ґрунт. Жіноче серце християнки-українки чуло відзивається на горе ближнього почуттям глибокої любови. І ми бачимо плоди цієї любови. Сестричка Монастирська взяла на своє виховання двох сиріт, віддає їм усі сили, час і все своє уміння, щоб зробити з них добрих християнок і патріоток-українок. Сестричка Порохня теж сердечно і розумно виховує сироту. Вихованки і першої і другої сестрички завжди чистенькі, веселі, і не буває неділі чи свята, щоб вони не молилися разом із своїми виховательками-матерями в церкві. Сестричка Мальчук взяла на своє виховання немовля і стала для нього справжньою матір'ю. Сестрички були ініціяторками збірки продуктів для допомоги хворим, яку один раз завезли у Вінтермоор, а другий — у Бад-Мундер, а також зібрали разом із греко-католицьким братством дуже поважну допомогу, надіслану до Мунстера і т.д.

Еміґрація наша ще не скінчилась. Обставини нашого життя на еміґрації дедалі ускладнюються, і тому сестрицтво, жіноча організація і СХС, які діяли у деяких згаданих вище збірках разом, повинні і надалі діяти спільним фронтом. Що більше нас буде членами цих організацій, тим могутніша буде їх матеряльна база, тим більша буде допомога нашим людям.

Дорогі сестрички! Ми наближаємося до Великодніх свят. Наш обов'язок подбати, щоб свята пройшли, як належить. Українська жінка повинна вкласти все своє серце в турботу про те, щоб Великодні свята пройшли за традиціями наших батьків і дідів і відновили в наших душах світлий образ нашої незабутньої Батьківщини. Багато праці чекає нас перед Великодніми святами. Ми повинні подбати, щоб у День Воскресіння Христа у кожного знедоленого зродилася щаслива усмішка на його змученому обличчі. Наслідуючи Христа, що з любов'ю віддав своє життя за нас, ми повинні виконати цей святий обов'язок. Сестрички! Проведімо Великодні свята як належить українським жінкам-християнкам. Зміцнюймо в серцях синів і дочок нашого народу любов до стародавніх українських християнських звичаїв і обрядів, а через них і в них палку любов до нашої Батьківщини.

О. Губаржевська.

Павло СТЕП

ВИГНАНСЬКЕ

О, Боже наш, Заступнику єдиний!
Ламає крила нам лихий самум:
Ми, вигнані із нашої країни,
Зневажені і кинуті на глум,
В крові, сльозах і під дощами
мокли,
Чужі степи ми мусіли місить,
Страшний над нами й досі меч
Дамоклів
На ниточці тонесенькій висить...
На нас полюють, мов на звірів
диких,
А ми йдемо в Незнане навмання,
Нам завдає турбот і мук великих
Жахна непевність завтрішнього
дня.
Нас обкидають брудом перед
світом,
Стараються брехнею роз'єднать
За те, що правду смієємо любити
І хочем вільно жить, а не конать.
Звичайні ми, а не якісь герої,
Не ваблять нас ні поза, ані жест,
Проти брехні ворожої і зброї
Ми маєм зброю — сонцесяйний
хрест.
Забрали в нас политу потом
землю,
Сади веселі й затишні гаї...
Як кару, Боже, все це ми приємлем
За батьківські гріхи і за свої.
Та нарікать на Тебе ми не смієм,
Не огортає нас крилом одчай,
Бо яснооку дав Ти нам надію
Вернутися у любий Рідний Край.

КУДИ?

Їхав чоловік учвал на коні. По дорозі зустрів він другого, який спитав його:

— Куди?

— Спитай мого коня!—відповів той.

Друже, і ти їдеш по життьовому шляху швидше від цього вершника, але чи знаєш, куди, в якому напрямку скеровуєш ти свою душу?

Може, світ несе тебе, як той кінь свого їздця, а ти й не знаєш куди?

ходити до половини голий, — били за те, що не хотів грати з ними в карти, смикали за волосся, передражнювали і танцювали, коли молився Богу.

А півтора місяця пізніше ті самі люди виліплювали з хліба чашу і дискос, вирізали з дерева чудовий різний хрест, а той, що спочатку найдошкульніше бив, віддав своє єдине простирало на ризу.

І перед його очима — Служба Божа, що правилася в камері на Великдень, коли в хлібі передали з волі до в'язниці антимінс.

Ще ніколи не правив він такої гарної літургії. Обличчя вчорашніх вуркаганів і злодіїв світилися чистою дитячою радістю. Тільки один сидів у кутку Сьомка Ритник, сидів з темним, аж чорним лицем і не приєднувався до решти. Камерники вирішили, що він безнадійний. І на цей раз Сьомка сидів осторонь, але виразно видно було, що незвичайна подія, яка відбувалася в камері, не була йому байдужа. Він підняв очі, жадібно всмоктуючи в себе слова проповіді: «Основоположник індійської релігії — Будда не приймав у склад своїх послідовників людей, що в минулому заподіяли великі злочини й гріхи: пиячили, убивали, розпутничали тощо, бо вважав їх безнадійно загиблими. А у Христа немає «безнадійних», тому що Христос має силу і митаря, і блудницю, і розбійника навернути на путь правди. Силою Божественного Добра може Він перемогти силу диявольського зла у кожній людині. Це станеться в ту хвилину, коли душу людини освітить світло каяття і вона полюбить Христа так, як сам Христос полюбив людей, пострадавши і вмерши за них. І сьогодні Воскреслий широко відкриває двері спасіння кожній душі, яка хоче спастися».

Після цих слів Сьомка рвучко встав і кинувся між в'язнів. Не встигли опам'ятатися, як Сьомка обійняв його, священика в ризах, і почав голосно плакати, схиливши голову на фелонь. Затихши, промовив: «Прости й мене, Христе, якщо маєш силу і таким прощати!» — і впав на цементову долівку.

Лежав якийсь час нерухомо, ніби вмер.

Тоді справді вмер колишній Сьомка, що підчас грабіжницьких наскоків забив не одну людину, а встав з підлоги інший, новий, з таким же світлим обличчям, як і всі присутні на тій незабутній службі Божій у в'язничній камері ч. 17.

У всьому його священицькому житті це була найбільша радість, бо Христос через нього одержав одну з великих Своїх перемог.

«А тепер хочуть застрашити оцим каменем? Нещасні!»

І, стоячи на камені, священик-висланець молився: «Повсякдень благословлятиму Тебе, Господи, і буду хвалити ім'я Твоє повік і на віки вічні... До Тебе вдаюся: навчи мене чинити волю Твою, бо Ти — Бог мій, бо в Тебе джерело життя, у світлі Твоїм побачимо світло...»

Він відчув, що його охопило незвичайно приємне тепло, якого ще ні разу не відчував за чотири роки заслання. Ось і джерело цього тепла, ясне сяйво на небі.

Що це? Північне сяйво? А чому ж воно гріє і швидко наближається?

Він уже добре бачить, що це не північне сяйво, а сяйво від образа, але ще не годен розібрати, від якого.

Короткий біблійний вказівник

Беручи на увагу особливості наших умов життя, а в цих умовах майже цілковиту відсутність релігійної літератури, вважаємо корисним подавати частинами короткі вказівки, де в Біблії можна знайти потвердження тих чи інших важливих для християнина думок. Ці вказівки подаються в певній системі, а саме: 1-й розділ — Бог; 2-й — Ісус Христос; 3-й — Дух Святий; 4-й — Ангели; 5-й — Диявол; 6-й — Людина; 7-й — Гріх; 8-й — Закон, даний Богом; 9-й — Віра; 10-й — Молитва; 11-й — Св. Біблія; 12-й — Церква; 13-й — Родина (Сім'я); 14-й — Громадське життя; 15-й — Терпіння і утіхи; 16-й — Есхатологія; 17-й — Головні притчі з Біблії; 18-й — Головні події, чудеса і сцілення Господа нашого Ісуса Христа; 19-й — Головні події, чудеса й сцілення, згадані в Св. Біблії; 20-й — Важливіші особи й місця, що є в Біблії; 21-й — Короткий путівник по Святому Письму.

Приклади:

1) У розділі 2-му «Ісус Христос», серед інших тверджень, є твердження: «Єдиний без гріха», після якого зазначено: І Петр. 2, 22. І Іоан. 3, 5. 2 Кор. 5, 21. Євр. 4, 15; 7, 26.

Це означає, що про те, що Ісус Христос є єдиний без гріха, сказано в першому посланні св. Апостола Петра, глава друга, двадцять другий стих; у першому посланні св. Апостола Іоана, глава третя, п'ятий стих, у другому посланні св. Апостола Павла до Коринтян, глава п'ята, двадцять перший стих і в посланні Св. Апостола Павла до євреїв, глава четверта, п'ятнадцятий стих і глава сьома, двадцять шостий стих.

2) У розділі 21-му «Короткий путівник по Святому Письму» увесь матеріял розташований за абеткою. Там бачимо, напр, слово «Істина» подане так: «Істина. Чис. 23, 16. Псал. 18, 10; Іоан. 14, 6; 2 Кор.1, 20; Ефес. 4, 25. Тит. 1, 2. Євр. 6, 18.» Це означає, що вказане слово вживається в перелічених місцях Біблії.

1. БОГ

Не створений — Бут. 1, 1; Ісх. 3, 14; Іоан. 5, 26; Рим.11, 25—29,

Дух — Втор. 4, 15—19; Іоан. 4, 24; 2 Кор. 3, 17; Євр. 12, 9.

Невидимий — Ісх. 33, 20; Іов. 9, 11; Іоан. 1, 18; 1 Іоан. 4, 12 Євр. 11, 27; 1 Тим. 1, 17.

Незбагнений — Іов. 5, 8-9; Псал. 138, 6; 144, 3; Іс. 40, 28; Мат. 11, 27.

Надвічний — Ісх. 3, 14—15; Іс. 14, 12; Ієр. 10, 10; Рим.1, 23; Об'яв. 1, 4—8.

Незмінний — Чис. 23, 19; Мал. 3,6; Лук. 21, 33; Як. 1,17.

Безмежний — 3 Цар. 8, 27; 2 Пар. 2, 6; Псал. 138, 7—10; Рим. 11, 33—36.

Безконечний — Псал. 101, 26—28; І Тим. 6, 16; Євр. 1, 11—12.

Всюдисущий — Іов. 28, 24; Псал. 138, 7—10; Прит. 15, 3; Ієр. 23, 34; Євр. 4, 13;

Всезнаючий — 1 Цар. 2, 3; 3 Цар. 8, 39; Марк. 13, 32; Рим. 11, 32—35.

Премудрий — Іов. 12, 13; 37, 10—24, І Тим. 1, 17; Ефес. 3, 10;

Всемогутній — Бут. 17, 1; Втор. 10, 17; Іов. 37, 23; Мат. 19, 26; Рим. 1, 20.

Вседобрий — Іс. 54. 10; Наум.1, 7; Марк. 10, 18; Рим. 2, 4.

Святий — Ісх. 15, 11; Лев. 19, 2; 22, 32; І Цар. 6, 20; 16, 10; Іс. 6, 3; 40, 25; Ос. 11, 9; Лук. 1, 49; І Петр. 1, 16; Об'яв. 4, 8; 15, 4.

Всеправедний — Псал. 144, 17; Іс. 30, 18; 45, 19—25; Рим. 1, 17—18.

Істинний — Втор. 32, 4; Ер. 10, 10; Іоан. 3, 33; Об'яв. 19, 11.

Справедливий — Псал. 7, 12; 49, 6; 2 Тим. 4, 8.

Єдиний — Втор. 4, 35—36; Іс. 44, 6,—8; 45, 22; Іоан. 17, 3; І Кор. 12, 5—6.

Троїчний в лицях (особах) — Іс. 6, 8; 48, 16—17; 2 Кор. 13, 13; Ефес. 2, 18.

Творець світу — Бут. 1, 1; Іс. 45, 5—8; Ієр. 32, 17; Діян. 4, 24; 17, 24. 26.

Промислитель — І Цар. 2, 6—9; Іов. 34, 21; Псал. 112, 5—7; Мат. 6, 25—34; 10, 29, 30; Рим. 8, 27.

Хоронитель — Псал. 120, 4.

Довготерпеливий — Ісх. 34, 6; Псал. 102, 8; 2 Петр. 3, 9; Рим. 15, 5.

Многомилостивий — Іс. 34, 6—7; 55, 7; Ієр. 9, 24; 2 Петр. 3, 9; 2 Кор. 1, 3.

Той, що ненавидить зло — Псал. 5, 5, 6; 33, 17; Авв. 1, 3; Іоан. 3, 36; Рим. 1, 18; Ефес. 5, 6.

Той, що карає за неправду — Ієр. 5, 7—9; Євр. 2, 2.

Той, що хоче спасіння всіх — Єз. 18, 23, 31—32; 33, 11.

Слава Божа — І Цар. 29, 11; Псал. 18, 2; Іс. 42, 8; Іоан. 11, 40; Об'яв. 21, 23.

(далі буде)

Пильніше придивляється і починає розпізнавати, що це образ Божої Матері — Нерушимої Стіни.

Сяйво охоплює його, священика Української Автокефальної Православної Церкви довкола, і він бачить, що стоїть у Київському Софійському Соборі. Образ Божої Матері став на своє місце, золото грає на пишних завитках іконостаса, зі стін церкви з привітною стриманістю дивляться на нього з фресок і мозаїк аскетичні лики святих.

Він проходить у вівтар, облачається у сріблястоблакитні ризи і починає правити Божественну Літургію.

Перед його очима схилилися мозаїчні апостоли коло Царя Слави.

І він теж схилився перед престолом і молиться за Церкву.

Чує, що хтось бере його під руки і підводить з колін. Підносить голову і бачить обабіч себе двох українських митрополитів-мучеників, що вмерли в катівських тортурах, залишившись вірними Православній Вірі і Батьківщині. Один нижчий і старший, з великою білою бородою, а другий молодший вищий з меншою чорною, трошки рудуватою.

Як преподобні Антоній і Теодосій.

— «Підеш з нами, сину, — говорить старший, бере в руки його душу і передає Цареві Слави.

А Христос, як і апостоли, вже не з камінчиків, а живий, радісний, променистий.

— «Блаженні ви, коли вас ганьбитимуть і гнатимуть та розпускатимуть про вас усяку лиху славу неправдиво Мене ради», — каже Христос, Цар Слави, і простягає руки до нього, свого вірного священика...

На дзвіниці Святої Софії дзвонять, усі дзвони, і міліони срібних дзвоників дзвонять у теплій прозорій блак.ті...

Прийшовши втретє, ротний побачив примерзлий до каменя коліньми і головою труп.

Але ротний був сліпий і не бачив, що на камені віри і далі стоїть великий невмирущий дух людини — мученика двадцятого століття за Святу Православну Віру многострадального українського народу.

І. Тиверець

НЕВДАЛЕ ГЛУЗУВАННЯ

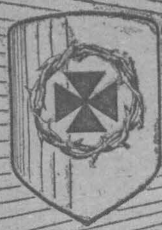
Один безбожник хотів поглузувати з священика тим, що до церкви ходять переважно жінки, а чоловіків обмаль, і він презирливо зауважив священикові:

— Дві третини тих, що ходять до вашої церкви—жінки.

На це він дістав відповідь:

— А дві третини злочинців, що сидять по ваших тюрмах — чоловіки

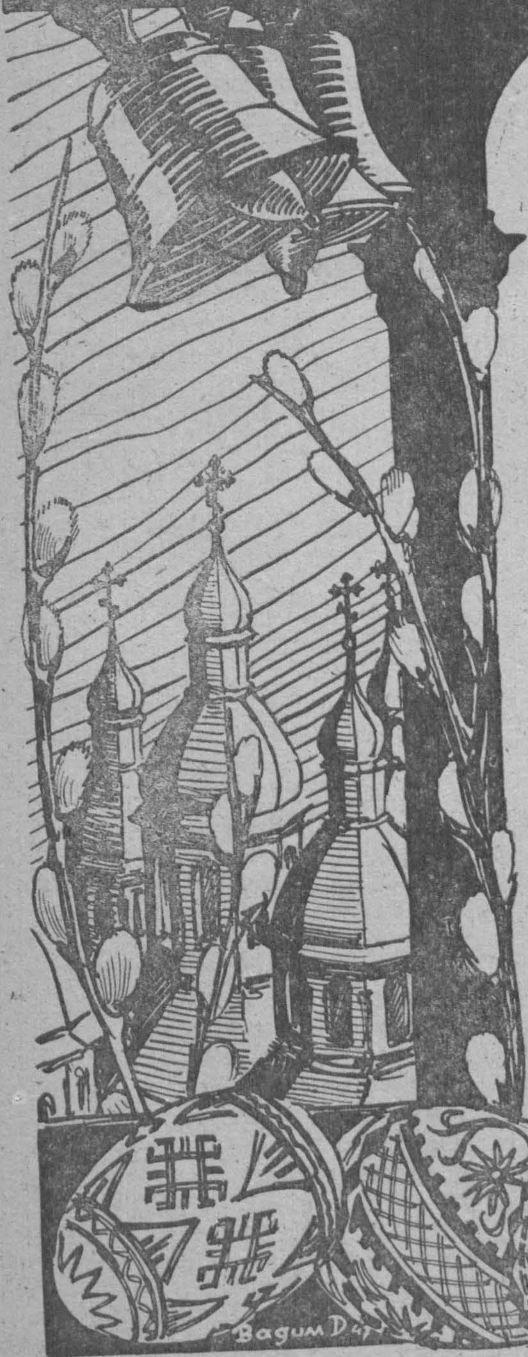
РЕДАГУЄ
Мітр. прот. І. Губаржевський
Друк. Кооп. В—ва "Заграва"
в Гайденав. Зам. ч. 470061
ЦІНА 1 н. м.

Братський Листок

ч. 3 | ВИДАННЯ СВЯТО-ПАВЛІВСЬКОГО БРАТСТВА УАПЦ В ГАЙДЕНАВ – ДВОТИЖНЕВИК | 13 квітня 1947 р.

Христос воскрес!

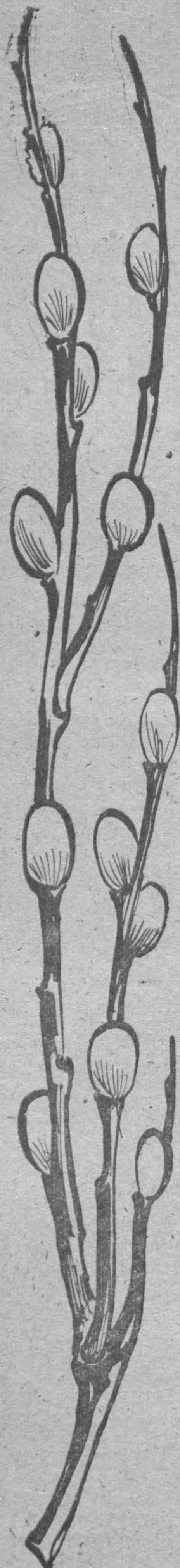
З чужини

Вітчизна весною квітне,
І лід на Дніпрі вже скрес...
Село білохате, рідне
Співає: «Христос воскрес!»

А ми на чужині знову
В чеканні, в німій журбі,
І знов терпеливість Христову
За приклад берем собі.

І молим Тебе ми, негідні,
Щоб сталося чудо з чудес —
Щоб вдома почули рідні
Привіт наш: «Христос воскрес!»

Ганна Черінь.

З ЛАСКИ БОЖОЇ,

Смиренний ПОЛІКАРП,

Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви, Голова Собору Єпископів і Священного Синоду Її.

До Преосвященних Архипастирів, Всечесного Духовенства, Преподобного Чернецтва і всіх Боголюбивих Вірних

великоднє архипастирське послання.

Христос воскрес!

Любі мої Брати і Діти!

Многомилостивий Господь сподобив знову поклонитися Святому Його Воскресінню і вітати один одного цим зворушливим світлим християнським привітом в скупчених оселях наших на вигнанні, в побудованих усердям нашим на чужині Церквах і Церковцях.

Безмірною є глибина цього пасхального привіту для синів Церкви Христової. Адже диявол, що безсилий був спокусити Христа на початку Його земного служіння (Матв. 4, 1, 12), всі пекельні сили зужив в кінці земного подвигу Богочоловіка Христа, щоб знівечити, поховати разом з тілом Розп'ятого, запечатавши самий гроб Його і приставивши варту до гробу.

Усе зло, вся безодня падіння людського, зрада, насильство, грошолюбство, злоба, ненависть, неправосуддя, невдячність, наруга, беззаконня, безбожництво, — все це було демоном озброєне в грішних людях проти Христа. Як у незрівнянних по силі релігійного почуття церковних співах Страсного Тижня в Церкві співається: «Недосяжного захоплено, Того, що визволив Адама, зв'язано; Того, що знає всі таємниці душі, неправдиво допитують; Того, що безодню зачинив, Самого у в'язницю кидають; перед Пілатом стоїть Той, що перед ним тремтять сили небесні; Сотворителя вдаряє рука, що її Він сотворив; на Хрест засуджено Суддю живих і мертвих...»

Здавалося, повна перемога сил демонських. Нема спасіння для світу, що «увесь лежить у злі» (Іоан, 5, 19)...

Воскресіння Христа з мертвих зруйнувало пекельну державу і надію демонів на перемогу. І тоді — «Де ж твоє, смерте, жало? Де твоя, пекло, перемога? Христос воскрес — і впали демони. Христос воскрес — і радіють ангели. Христос воскрес — і життя вільно тече »... (Слово Іоана Золотоустого). Ось таке глибоке значення для всього світу, роду людського і нас, зокрема, цих великих двох слів: «Христос воскрес!»

Любі діти! Живемо в надзвичайно бурхливу добу історії людства. Бо ж подвиг Ісуса Христа повинні люди засвоювати добровільно, маючи в заснованій Воскресшим Господом Св. Церкві Його благодатні сили для боротьби і перемоги над гріхом, злом, смертю. Чи цей подвиг у християнських народів ослаб, чи демонські начала напружили усі свої сили богоборчі і протиморальні, — тільки дійсно переживає світ від першої світової війни жахливі часи братовбивства, ненависти, лукавства, насильства, як ні в одну, може, добу історії людства. Кинуті у вир цих світових подій, які одні називають «народженням нового світу,» а другі вважають «наступленням днів антихриста», як можемо встояти ми, вигнанці з рідної землі і безправні, в людських поняттях, скитальці на чужині? Тільки вірою в Провидіння Боже над нами, вірою в Господа Воскресшого, що Воскресіння із мертвих явив світові, торжество Вічної Правди Божої над неправдою і злом.

Ідімо за наукою Св. Апостола, що писав: «Браття мої, кріпіться в Господі й у могутності сили Його... візьміть усю зброю Божу, щоб ви могли протистати в день лихий і, все поконавши, встояти». (Ефес 6, 10, 13). «Нехай воскресне Бог і розсиплються вороги Його!» Амінь.

Дано року Божого 1947
в м. квітні
в Німеччині.

† ПОЛІКАРП
Митрополит УАПЦ

Св. Євангелія від Матвія Гл. 28, ст. ст. 1 — 10

ВОСКРЕСІННЯ ІСУСА ХРИСТА

Як минула ж субота, на світанку першого дня тижня, прийшла Марія Магдалина і інша Марія подивитися на гріб.

І ось стався великий землетрус: бо Ангел Господній зійшов з небес, приступивши, відвалив камінь від дверей гроба і сидів на ньому; вигляд його був, як блискавка, і одежа його біла, як сніг.

Настрашившись його, вартові прийшли в трепет і стали, як мертві.

Ангел же, звернувшись до жінок, сказав: не бійтеся, бо знаю, що ви шукаєте Ісуса розп'ятого; Його тут немає: Він воскрес, як сказав. Підійдіть, подивіться на місце, де лежав Господь, і підіть швидше, скажіть ученикам Його, що Він воскрес із мертвих і зустріне вас у Галілеї: там Його побачите. Ось я сказав вам.

І, вийшовши поспішно з гроба, вони зі страхом і радістю великою побігли сповістити ученикам Його.

Коли ж вони йшли сповістити ученикам Його, ось Ісус зустрів їх і сказав: радуйтесь! і вони, приступивши, схопилися за ноги Його й поклонилися Йому.

Тоді каже їм Ісус: не бійтеся; підіть, сповістіть братам Моїм, щоб ішли в Галілею, і там вони побачать мене.

Мітр. прот. І. Губаржевський.

ПОЛУМ'Я ДУХА

«Якщо Христос не воскрес, то і проповідь наша марна, марна і віра наша», сказав Апостол Павло. Марно було б вірити в Месію, який вмер би разом із своєю наукою в лабетах фізичної смерти, який, проповідуючи перемогу вічного життя над смертю, сам був би переможений нею, який, бувши безгрішним, умер і не воскрес. Бо не можна бути безгрішним і не жити вічно, вмерти і не воскреснути, скоритися смерті. Бо сама смерть і є власне породженням гріха, вона й виникла з гріха — непослуху волі Божій. Пригадайте слова Божі першим людям — Адамові і Єві: «І заповідав Господь Бог людині, кажучи: від усякого дерева в саду ти будеш їсти; а від дерева пізнання добра й зла, не їж від нього; бо в день, в який ти покуштуєш від нього, смертю умреш». (Бут. 2, 16 — 17). І, згрішивши, людина стала смертною, бо, як каже Апостол Яків, «вчинений гріх породжує смерть.» (Як. 1, 15). «Тому — вчить Апостол Павло, — як однією людиною гріх увійшов у світ, і гріхом смерть, так і смерть перейшла у всіх людей, бо в ній (людині — І. Г.) всі согрішили» (Рим. 5, 12). І в іншому місці св. Апостол Павло каже: «Бо кара за гріх — смерть, а дар Божий — життя вічне у Христі Ісусі Господі нашім.» (Рим. 6, 23).

Але Христос воскрес, і віра наша не марна. І той самий Апостол, який казав про марність нашої віри, якщо б Христос не воскрес, з радістю проголошує: «Але Христос воскрес із мертвих, перший із померлих. Бо, як смерть через людину, так через людину воскресіння мертвих. Як у Адамі всі умирають, так у Христі всі оживуть... Останній же ворог знищиться — смерть... Коли ж тлінне це одягнеться в нетління і смертне це одягнеться в безсмертя, тоді збудиться написане: поглинена смерть перемогою. Смерте! Де твоє жало? пекло! Де твоя перемога?» (1 Кор. 15, 20 — 22, 26, 54 — 55).

Христос воскрес, як безгрішний вічний Бог, і підніс вічність Духа над часовістю матерії, вічність, яку проповідує св. Біблія у книгах Старого і Нового Заповітів. Вічність любови, про яку говорив ще пророк Іеремія: «Здалеку з'явився до мене Господь і сказав: любов'ю вічною Я полюбив тебе і тому простяг до тебе благовоління» (Ієр. 31, 3). Вічність правди, про яку говорив іще псальмоспівець: «Правда Твоя — правда вічна, і закон Твій — істина» (Псал. 118, 142). Вічність радости, яку пророкує Ісаія: «І повернуться визволені Господом, і прийдуть на Сіон зі співом, і радість вічна над головою їх, вони знайдуть радість і веселощі; сум і зітхання відійдуть». (Іс. 51, 11). Вічність утіхи, про яку говорить св. Апостол Павло: «Сам же Господь наш Ісус Христос і Бог і Отець наш, що полюбив нас і дав утіху вічну і надію добру в благодаті». (2 лист Фессал. 2, 16). Вічність життя, про яку говорить сам Ісус Христос: «І Я даю їм життя вічне, і не загинуть повік, і ніхто не викраде їх з руки Моєї.» (Іоан. 10, 28). Вічність заповіту, про яку говорить пророк Ісаія: «Прихиліть вухо ваше і прийдіть до Мене; послухайте, і жива буде ваша душа; і дам вам заповіт вічний, незмінні милості, обіцяні Давидові». (Іс. 54, 8). Вічність духового світла, про яку у пророка Ісаії сказано: «Не буде вже сонце служити тобі світлом денним, і сяйво місяця світити тобі; але Господь буде тобі вічним світлом, і Бог твій — славою Твоєю. Не зайде вже сонце твоє, і місяць твій не сховається; бо Господь буде для тебе вічним світлом, і скінчаться дні нарікань твоїх.» Іс. 60, 19 — 20). І, нарешті, вічність самого Слова Божого, про що чуємо від пророка Ісаії: «Трава засихає, цвіт в'яне, а слово Бога нашого пробуде вічно.» (Іс. 40, 8).

І воскресіння Христа із мертвих остаточно показало цілому світові що Ісус Христос є Бог, володар вічности, переможець смертного одчаю, джерело безсмертної радости. І тому не марна віра наша, а вона є єдина істинна віра, проповідувана Богочоловіком, потверджена Його безгрішною кров'ю і славним воскресінням.

Тому воскресіння Господа нашого Ісуса Христа не було просто радісною несподіванкою, а входило в Божественний плян спасіння людства. Ще пророк Давид за багато сотень років провіщає силою Святого Духа, що Христос смерти не зазнає, навіть народившись на землі тілом, не допустить тілу цьому зітліти: «Бо Ти не залишиш душі моєї в пеклі і не даси святому Твоєму побачити тління.» (Псал. 15, 10). І св. Апостол Павло свідчить, що воскресіння Ісуса Христа, як і страждання нашого Господа, було вершиною Божественного пляну спасіння людей, кажучи, що Ісус «відданий був за гріхи наші і воскрес для виправдання нашого». (Рим. 4,25). І в іншому місці Апостол Павло каже, що Христос є «Голова тіла Церкви; Він — початок, перщий із мертвих, щоб дати Йому у всьому першість». (Кол. 1, 18).

Полум'я безгрішного вічного духа спалило смерть у воскресінні нашого Спасителя. І тому воскресіння Христове стало основою віри, життя і спасіння християнина. Православна Церква, зберігаючи непорушною чистоту віри, яку заповідав нам Воскреслий, Сам, через святих Апостолів Своїх, Мучеників, Подвижників і Отців Церкви, — невтомно вчить по слову Апостола не пригашувати духа, щоб полум'я Духа Святого палало в кожній християнській душі і палило в ній усе тлінне, гниле, скороминуще, як Господь наш Ісус Христос силою Свого Божественного Духа воскресінням Своїм вирвав жало смерти і подолав саму смерть. Наш український народ прийняв за святого Рівноапостольного князя Володимира віру таку, якою її зберігає Православна Церква до сьогоднішнього дня. Народ наш міцно стояв і стоїть у своїй святій вірі, не боячись загроз, хитрощів, неправди ворожої, мук і, навіть, самої смерти, бо якої

(Закінчення на 4 стор.)

І. Тиверець

Життя перемагає смерть

По чорному розмерзлому ґрунті побігли веселі струмочки. Сонце, як молода красуня-дівчина, було переповнене радістю весни, купаючи золоті коси свого проміння у струмках, широко розлитій річці. Воно теж святкувало Великдень.

Вулицею йшов похід. Спереду і по боках військові з карабінами напоготові, позаду людина у шкірянці з наставленим вперед револьвером.

А всередині йшло двоє: чоловік і жінка. Сорочка в чоловіка була роздерта майже до пояса, тіло було в темних, аж чорних синяках. Крізь жінчину квітчасту блюзу пройшли плями крови.

Вони йшли, міцно взявшись за руки, твердою ходою. Йшли швидко, бо їх підганяли брудною лайкою і штурханами.

Проходили повз церкву.

Люди боязко збилися в кутку церковної огорожі і дивилися на незвичайний страшний похід.

А з церкви, ніби назустріч тим, що за півгодини мали вмерти, прилетіло: «Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав...»

Почувши спів, чоловік наче прокинувся від сну, рухом голови закинув нагору чуба, що навис був на задивлені всередину, в свої гіркі думи, очі. Жінка глянула на нього, і сльози заблищали під її довгими, аж загнутими на кінці, віями на весінньому промінні сонця.

«Смертю смерть подолав»... долетіло вже здалеку, з церкви, що залишилась далеко позаду.

Чоловік від цих слів здригнувся і знову потонув у своїх невеселих думах. Його спіймали саме тоді, як він з жінкою робив перев'язку Степанові, що був у повстанцях. «Бандітові», як вони кажуть. А другий такий «бандіт,» Василь Левченко лежав на печі з тяжким гнійним запаленням середнього вуха. Він, Петро Вихрук, як фельдшер, знав, що кому треба, і допомагав, скільки міг хлопцям. І за це — куля в лоб йому і жінці. На самий Великдень. Сонце грає для життя, весна провіщає літо, а їм — вмирати. А так хочеться жити, як ніколи!

Ох, як хочеться жити!

Петро подивився на своїх «охоронців». Рябий, той, що коло клуні бив його жінку, з-під лоба глянув на Петра і вдарив його в бік прикладом карабіна. Але на цей раз Петро навіть не застогнав. Нехай не тішиться.

— Не ламай фасону, собако, — однаково смерть!

«Смерть!... Смерть?... А Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав...»

І перед ним раптом ніби роздерлася надвоє заслона світу. Це вони — мертвяки, оці, що йдуть з карабінами. Вони вже вмерли, а він не може вмерти. Не може! І не вмре! Він же жив не для себе, не для свого тіла. А це ходячі шматки м'яса. Вони живуть для смерти, а він умре, щоб жити. Щоб жити вічно, щоб ніколи більше не зустрічатися з цим рябим, що йде праворуч, і тим катом, що йде з наганом позаду. І йому пригадалися слова якогось поета: «За життя розплата тільки кров'ю, тільки смертю переможеш смерть...» Дорога плата, але, мабуть, справжня. Так платили і платять за віру, за народ, за батьківщину ті, що знають дорогу ціну справжнього життя.

Петро нахилився до жінчиного вуха і прошепотів:

— Оксанцю, ми не вмрем!

Вона почула. Почула і здивувалася, але повірила. Бо хотіла повірити. Петро, мабуть, щось знає. І вони будуть жити.

Оксана оглянулася навколо. Все було просякнуте життям. Геть усе. Бруньки, ластівки, навіть оце сіре каміння коло ставу.

І вони будуть жити.

Будуть? А чому будуть, як їх ведуть на смерть?

І зненацька:

— Стой!

(Закінчення на 5 стор.)

смерти може боятися істинний християнин, якщо Христос смертю Своєю і Світлим Воскресінням переміг смерть? Через те кращі сини українського народу сотнями тисяч умирали за православну батьківську віру, яка до кінця ХУІ. століття була єдиною вірою народу нашого і залишається нею для чотирьох п'ятих усіх українців і по сьогодні.

Полум'я духа українського народу завжди горіло ясно, освітлюючи бойовище, на якому його сини — справжні воїни Христові — боролися і клали своє дорогоцінне життя на жертівник вічно палаючого Духа Віри, що її вселив в їхні душі Воскресший Христос, боролися, як вони самі співали у думах, «за тихі води, за ясні зорі, за народ український, за віру християнську.»

Це полум'я ясно горить і зараз, освітлюючи нові бойовища нашої боротьби. Тих, що перебувають у темряві, кличе воно до свого Світла, тих, що розм'якли, загартовує, тих, що засмутилися, утішає, тих, що зневірилися, окрилює надією, з'єднує всіх, що нелицемірно мають Єдиного Істинного Бога в серці і єдину рідну землю, яку ніхто і ніколи не сміє різати на частки по живому тілі. Це світло — Воскресший Христос. Він усіх кличе до себе, дає силу на подолання смерти, зла і всякої неправди.

Христос воскрес, браття і сестри, і непереможна свята віра наша. Амінь.

ДО ЙОГО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВА ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШОГО ВЛАДИКИ ПОЛІКАРПА, МИТРОПОЛИТА УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ, ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШИХ АРХІЄПИСКОПІВ І ПРЕОСВЯЩЕННІШИХ ЄПИСКОПІВ

Христос воскрес!

Братство Святого Апостола Павла, Сестрицтво Святої Марії Магдалини і всі вірні Свято-Покровської парафії в таборі Гайденав з почуттям глибокої синовньої любови і відданости вітають своїх Архипастирів з Світлим Днем Воскресіння нашого Христа і Спасителя і бажають Вашим Високопреосвященствам і Вашим Преосвященствам благодатної духової сили і многих літ у святительському служінні Святій Православній Українській Церкві. Нехай Господь Милосердний зглянеться на наші спільні молитви і пошле многострадальному українському народові єдність, спокій і радість у Христі Ісусі, а наших Владик сподобить дожити того радісного дня, коли їх святительське благословення прийме український народ у Києві під радісні дзвони Всеукраїнської Митрополичої Катедри—Святої Софії.

З доручення Братства, Сестрицтва і Парафії в Гайденав

Ваших Високопреосвященств і Ваших Преосвященств смиренні послушники:

І. Губаржевський, мітрофорний протоієрей, настоятель парафії, голова Братства;
П. Коробець, член Парафіяльної Ради;
О. Діюк, член Управи Братства;
Є. Чоненко, член Управи Сестрицтва.

Великдень 1947 р. Гайденав

Стали.

Це вигін на краю села. Подивилася на Петруся. Блідий.

— Тут нас розстріляють.

— А ти ж казав? ...

Людина у шкірянці з обличчям, що раз-у-раз сіпалося, підійшла і, виплюнувши страшну лайку, додала:

— Тут і здохнете.

Петрусь усміхнувся.

— Смієшся? Смієшся?! — людина в шкірянці підскочила і вдарила рукояттю нагана по голові.

Раптом вигоном поплив схвильований людський гомін. До глинища швидко зближалися по-святочному вбрані жінки.

— Стой, чого треба?!

— Висповідати ... — хвилею набігли жіночі голоси.

— Розійдись!

— Не розійдемось, без сповіді та причастя не можна християнинові вмерти. Та ще на Великдень.

Це баба Пазина, ще міцна, рум'яна. Дев'ятьох синів породила.

— Арестую!

— Бачили вже таких! — зневажливо кинула через плече, і людина в шкірянці відчула себе зовсім-зовсім маленькою. — Ану, помовч! Татуню, висповідайте їх.

З юрби виник старенький священик з лицем, як у Миколи Чудотворця.

— Одійди, поп ...

Жіноча юрба заклекотіла, ніби зграя сполоханих галок:

— Без сповіді! Антихристи! Давай їх сюди! Щоб не дати душі спастися? Нехай сам, Ірод, загибає, а люди? Де він той старший люципер?

Знялися вгору сотні кулаків.

— Давай сюди! Вмирати без сповіді?!

А баба Пазина — верховода: — Даси висповідати, чи ні?

Очі людини в шкірянці забігали.

— Ну, поп, іди вже...

Священик одягнув епитрахиль.

Галас поволі почав ущухати.

Вже стало чути голос священика, спокійний, упевнений:

— Боже, Спасителю наш, Ти пророкові Давидові, що покаявся в своїх гріхах, прощення дарував і Манасіїну молитву прийняв, сам і рабів Твоїх Петра і Оксану, що каються в заподіяних гріхах, прийми звичайним Твоїм чоловіколюбством ...

Петро сповідався останній.

Підійняв голову по сповіді, заспокоєний, радісний. Примирена з Богом і людьми, душа горіла, повним світлом випромінюючи з очей і з цілого обличчя. Так, він старався нікому не зробити зла. Він не зрадив своєї рідної прабатьківської православної віри, він обороняв свою нещасну Україну, захищав її людей, не шкодуючи свого життя. Він — грішний, але завжди щиро визнавав свої гріхи, і Господь милосердний прощав і зараз простив, щоб душа не загибла, щоб безсмертно жила у вічній радості і любові. Він завжди пам'ятав ті слова, що нагадав сьогодні пан-отець: «Ніхто більшої любови не має, як хто душу свою віддасть за друзів своїх». І от він віддає...

Потім прощалися. Оксанині очі були широко відкриті. Вона відчувала легкий, приємний вітерець від помаху ангельських крил і бачила серед ангелів свою маленьку Катрусю, що вмерла три роки тому...

... — Марш вперед, до ями!

Петро підтримував Оксану під руку, вона не могла йти. Серед юрби пішов шепіт, як шум осіннього листя, і стих. Юрба якось загадково-грізно замовкла. Ніхто з жінок не ронив жодного слова.

— Становись лицем до ями!

Стали. Перед очима глинище, а за глинищем — усе життя від самого дитинства і по цю хвилину.

— Приготуйсь!

За плечима клацнули замки.

— Раз...два...

— Роздайсь!

Юрба жінок розступилася, і сховані до цього часу повстанці бурею ринули вперед.

Пролунав постріл.

— Ой-йой!

Людина у шкіряній куртці лежала на землі, спливаючи кров'ю.

Конвоїрам пов'язали руки і відвели геть. Отаман повстанського загону міцно обіймав Петруся. Жінки клопоталися коло зомлілої Оксани.

Великодні дзвони прославляли перемогу Великого Життя над Смертю, перемогу Того, хто смертю смерть подолав.

І. ТИВЕРЕЦЬ

Струна

Час розтяли думи огнекрилі,
Крізь віки строкаті прогули,
Оживили невідомі сили
Дотиком палючої стріли.

І в усіх віках ти, Україно,
Як струна натягнена, дзвениш,
Через ґрати, тринаршинні стіни
Чуєм голос твій і день і ніч.

І в усіх віках ти, многострадна,
Проклинала свари у сім'ї, —
Мир родинний, творчий і відрадний,
Кликали тонкі уста твої.

Не завжди були слухняні діти,
Не завжди серця їх чули клич,
Замість разом день новий
творити,
Розбрат нищив радість їх облич.

Віхтем падав розбрат в хату брата,
Виривав його із лав борців,
Заганяв його за чорні ґрати,
Викидав у світ поміж старців.

Та коли ж у непохитній згоді
Йшли брати за край свій
умирать,
Знали по цілій землі народи,
Що непереможна їхня рать.

Так було в походах Святослава
І коли в бої водив Богдан,
І коли жовтоблакитна слава
Об'єднала нас в єдиний стан.

Й нині нам, піднесеним у вірі
Силою Воскресшого Христа,
В життьовому каламутнім вирі
Мріє путь виразна і проста:

Вийти всім до дружньої роботи
Із лісів, бараків, білих хат,
Будувати, вчитися, боротись
В спільній думці, як із братом брат.

Бо в серцях ти наших, Україно,
Як струна натягнена, дзвениш,
У просторах зоряних і вільних
Чуєм голос твій і день, і ніч.

П. КАЧУРА

СПОГАД

Німеччина. Розвиваються дерева. Червоніють цегляні будівлі та високі дахи, вкриті черепицею.

Табір. Бараки. Надходять Великодні свята: білять кімнати, перуть білизну, готуються.

— Семене! Дай ровера, поїду до бауера, куплю крашанок.

— Добре.

Сірий край, сірі дні, сірі бараки і сіре наше життя. І мимоволі стає переді мною наша хатина перед Великоднем. Тихо горить у кутку перед образами лямпада, на білих, білісіньких стінах пишаються вишивані рушники.

Мати в юпці з кольоровими вусами і в квітчастій хустині коло великого стола поважно готує на свячення паску, — високу, рум'яну, з хрестом на блискучому овалі верха.

Зібралися. Вийшли.

Ідемо городами через сад, а далі широкою вулицею. Тихо. В болоті умкає водяний бугай.

Насилу протовпилися в церкву. Людей у церкві повно і навколо церкви повний цвинтар. Великодній церковний спів проймає душу своєю урочистістю і радісною бадьорістю. Вогники безлічі свічок відсвічують у позолоті іконостасу. Вийшли з церкви перед кінцем служби. Навкруги церкви, під каштанами, стоять люди з пасками, різнокольоровими крашанками й писанками, жареними поросятами.

Світає. Служба закінчена. Задзвонили в усі дзвони. Священик посвятив паски — і помайоріли білі вузлики з пасками на різні кутки села.

Прийшли. Зрізали вершок з паски і положили у прискринок, написали на сволоці хреста.

— Христос воскрес!

— Воістину воскрес!

Закушуємо м'ясом, печеним салом. Вмочаємо паску в холодну, густу сметану.

Сонце усміхається з неба. Розвиваються дерева. Зеленіє трава, а на траві, в саду, як жовті м'ячики, качаються гусенята.

Дзвони дзвонять і дзвонять. Діти в новенькому одязі граються у гілки.

А люди святкують. Радісно, весело, багато.

Яка багата наша українська земля!

— Дай, Боже, наступного Великодня діждати!

— Дай, Боже!

Галя КУБАНСЬКА

Минулого року

(Уривок з книжки)

На Великдень запросили мене з декількома знайомими до українського табору в Гайденав. Приїхали до Гайденав близько шостої години вечора. Разом з іншими гістьми комендант п. інженер Дроздовський показав нам табір...

...Наприкінці зайшли в таборі до Храму Божого і приклалися до св. Плащаниці. В іконостасі — образи Спасителя, Божої Матері, Покрови, Миколи Чудотворця. Усі намальовані власними малярами у візантійському стилі. Над царськими воротами — Тайна Вечеря, а у вівтарі на стіні, за св. Престолом величний образ Воскресіння Христа. Ці образи приковують зір. Для образа св. Покрови взято за основу образ із храму св. Покрови на Запорозькій Січі. По бічних стінах розвішані гарні друковані образи з греко-католицького обряду. У храмі багато різних корогов. В цьому храмі правлять Служби Божі православний та греко-католицький священики у різні години. Живуть вони в братерській згоді.

Точно о 12 (24) годині розпочалася Великодня Рання. Храм вщерть переповнений вірними, — ніде яблукові впасти. Відправляє Службу Божу о. Ігор, мітрофорний протоієрей, йому асистують два священики. Проти Царських Воріт стоїть квартет ім. Лисенка, на правому клиросі — церковний хор. Для співаків тяжка праця, — будова бараку, що нині являє собою храм, цілковито позбавлена акустичних прикмет. Більшість вірних тримає в руках горящі свічки. Після короткої відправи зашелестіли корогви і люди хвилями, не поспішаючи, виходили й уставлялися для обходу навколо храму. Після триразового обходу і короткої відправи, священик і вірні західніми дверима ввійшли в храм. Горіло дуже гарне панікадило (зроблене в таборовій слюсарні з жовтого металю). Запалені були і всі жарівки під стелею, так що світло заливало і найтемніші закутки. Відправа складалася з величавих співів хору і квартету та виголосів панотців. Священики по черзі виходили з кадилом і засвіченим трисвічником, кадили перед іконостасом і до народу, звертаючись по три рази до вірних з радісним привітанням: «Христос воскрес!». А з тисячі грудей лунало їм у відповідь: «Воістину воскрес!».

Коли скінчилася Рання Відправа, з радісним піднесенням христосувалися. Молоді й старі мали радісні обличчя.

Я вперше була на православній великодній відправі. Думки мої полинули далеко - далеко на рідну Кубань та невідомий, страшний мені Сибір. На Сибір вивезли мою мамусю, братика й сестричку, а на Кубані я залишила старенькких моїх свекрів. Чи живі ще вони?

Після короткої перерви почали відправляти Великодню Літургію. Від початку до кінця все той же урочистий піднесений настрій. Всі вбрані в найліпшу одежу, багато у новеньких вишиваних сорочках. Очі у переважної більшости задивлені в далечінь, ніби звільнені від суєти світу. Чуються співи хору і шепіт палкої молитви переважно старших парафіян. О. Ігор сказав коротеньку, відповідну до святочного дня, проповідь.

Уже на світ благословилося, коли вдруге залопотіли корогви, несені ще раз у Хрестовий похід навколо храму зі співом: «Христос воскрес із мертвих...» На цей раз навколо церкви у два й три ряди були розкладені паски, яйця та інша страва, приготовлена на посвячення в цей Великий День. У кожного коло його паски горіла саморобна воскова свічечка. Ранок був холоднуватий, з слабеньким подихом вітерця, і свічечки блимали, не гаснули. Вигляд цього походу був чарівний, — в повітрі лунав спів «Христос воскрес...», біля пасок горіли свічечки, замислено, містично блимаючи...

За третім обходом о. Ігор освятив паски і страву, покропивши те і друге святою водою. Після освячення люди зі стравою стали поважно розходитись по бараках; деякі від переповнення душі плакали...

Корогви й образи занесли до церкви. О. Ігор дав останнє благословення, і люди залишили храм.

Була 5. година. О 6. розпочалася вже греко-католицька Служба Божа. Мені говорили, що в них більша урочистість відбувається в суботу ввечері. Дзвони при цьому храмі теж імпровізовані самими таборянами з різного проміру й довжини сталевих рур. Знайшлися дзвонарі, що, б'ючи залізними прутами об стінки цих рур, створюють цілковиту ілюзію справжнього дзвону. При цьому до церкви дзвонять для православних протяжно—сумно, нагадуючи далекі степи Наддніпрянщини й Кубані, а греко-католиків закликають до церкви коротким, трохи рвучким дзвоном.

У Гайденав я просвяткувала три дні, слухаючи майже незатихаючі «усі дзвони», глибоко сприймаючи велику духову силу нашого народу, його непохитну віру в Воскресшого Христа.

Такий народ не вмре, не загине!

А. СНІГУР

НАШЕ МАЙБУТНЄ

Діти — наше майбутнє. Що посіяно в душах наших дітей, те й буде жати Україна. Або повну золоту пшеницю, або чорний, гіркий кукіль. Або героїчну перемогу над ворогами Віри і Батьківщини, або довге, страшне рабство. Або благородне лицарське горіння любови і справедливости, або унтерменшівське плазування перед панським чоботом.

Що посіяно в душах наших дітей, такі й будуть жнива нашого майбутнього.

Душа дитини — чистий образ Божий, ніжний і прозорий, чиста сторінка, на якій земне життя не встигло ще нічого написати, не встигло покласти своїх плям. Цю дитячу душу Господь послав на землю, на боротьбу, на іспити, на радість і на страждання, на поразку чи перемогу, давши їй усе, щоб перемогти, щоб скласти іспит у боротьбі з дияволом. Дав їй Благодать Святого Духа при хрещенні, дав Свою Божественну Науку, що вказує безпомилковий життьовий шлях, дав Святу Церкву — Христову громаду і, нарешті, дав рідних і хрещених батька й матір.

Послав Господь Бог дитячу душу на цей світ і дав їй сувору заповідь: «Шануй батька і матір; і той, хто злословить батька або матір, нехай смертю умре». (Мат. 15, 4).

Але одночасно Господь сказав словами Апостола так:

«І ви, батьки, не дратуйте дітей ваших, але виховуйте їх в освіті і науці Господній». (Ефес. 6, 4).

Те, що буде написане в житті на чистій сторінці дитячої душі, найбільшою мірою залежить від батька і матері, від громади.

Добрі батьки виховують дітей в любові і страху Божому, зміцнюють в законі Божому їхні душі і в довголітті їхні тіла — наставляють їх на шлях Христової істини, будують будинок їхнього духа на міцному камені віри в свого Творця і Промислителя, світять у тому будинку ясне світло любови до Бога і ближнього, до Батьківщини, дбайливо сіють навколо нього квіти Віри і Любови — добрі діла, бережуть чистоту дитячої душі незаплямованою, непорочною, такою, якою створив її Господь Бог. І з тих дітей виростають добрі сини й дочки нашої Святої Церкви, віддані борці за щастя українського народу, міцні духом і тілом люди, творці нерозривної християнської сім'ї, ковалі світлого майбутнього української нації. З тих дітей виростають справжні люди, такі, якими хоче бачити їх Господь Бог. І благословення Боже спадає на таких батьків миром і радістю душевною, згодою в родині, пошаною дітей, доброю славою в громаді і добробутом.

Злі батьки перебувають у темряві і в темряву ведуть дітей своїх. Їхні діти виховуються в ненависті і безбожництві, такі батьки розтлівають дитячі душі й тіла. Діти від такого виховання стають розпущеними, а розпуста приносить хворості, горе, одчай, ранню смерть духову і тілесну, бо будинок життя будується на піску, а перший-ліпший вітер здуває пісок і руйнує життьову будівлю нещасної дитини. Бо не підкладено камінного фундаменту віри в Вічного, Справедливого, Всеблагого Бога, немає в душі такої дитини світла християнської Надії і Любови, не уквітчана вона квітами Доб-

(Закінчення на 7 стор.)

А. ОССО

Два Пілати

Дні смерти Господа нашого Ісуса Христа, розп'ятого на хресті, Богочоловіка, що пролив кров для спасіння людей, дні страждання Христа —пов'язані з ім'ям Пілата.

На кровожерну вимогу фарисеїв: «Розпни, розпни Його!», Пілат відповів: «Не бачу в ньому вини».

А коли домагання посилилися криками: «Кров Його на нас і на дітях наших!», Пілат умив руки.

Цим він показав, що не бере участи в розпинанні Христа, що руки його не забризкані кров'ю Ісуса.

Але це було не так, бо Пілат, маючи силу і владу, безневинного Ісуса не захистив.

Пілат умив руки, залишивши Христа на суд первосвященика і фарисеїв.

І били Його по обличчю, плювали у вічі, надівали на голову терновий вінець, розп'яли Його.

І Богочоловік Христос умер.

Але — Христос воскрес!

І воскресший Христос живе в душах вірних, живе в християнській Церкві.

Пройшло близько двох тисяч років.

Як і тоді, в рік смерти Богочоловіка, так і в ці роки двадцятого століття з'явилися фарисеї безбожництва на зразок Ємельяна Ярославського чи Дем'яна Бєдного, разом з своїми «первосвящениками», і намагаються розп'яти вдруге Воскресшого Христа.

Хіба руйнування Храмів Божих, обпльовування св. Євангелії («Євангелія без із'яна евангеліста Дем'яна»), хіба безвинно пролита кров десятків єпископів, тисяч священиків, мільйонів християн—хіба це не другий суд над Ісусом, не друга Голгофа, не нове розп'яття, не нова кров Христа?!

Світ угледів сучасну Голгофу, зачув стогін страдальців; на руки його упали бризки невинної крови їх і до ушей дійшло благання: «Спаси, спаси'»

Світ, в руках якого сила і влада.

Світ, як Пілат.

А суд над Христом триває далі, ще жахливіший, ще чорніший суд.

Бо далі тривають знущання над Христом, ще жахливіші, ще чорніші. Знущання безбожників, що найняли собі за тридцять срібняків нових Анну і Каіафу.

Далі б'ють Його по обличчю, плюють у вічі, надягають терновий вінець і багряницю, насміхаються.

І з чола Його стікає кров

А світ дивиться — дивиться сучасний Пілат.

Не поганський Пілат, а Пілат — християнин.

Дивиться. Прислухається.

І християни, в душах яких живе Христос, зі страхом і надією чекають:

— Що скаже він?!

— Що зробить Пілат?!

— Чи не вмиє, як і той, руки свої?!

Бо якщо руки Пілата — і долопоклонника не відмилися від крови Христа, то тим більше не відмиють рук Пілата-християнина і тисячі років майбутньої історії.

Запеклими згустками засохне тоді вона на руках нового Пілата.

Навіки залишиться на ньому і на дітях його.

Церковному Хорові Свято-Покровської Парафії УАПЦ в Гайденав

Від Братства, Сестрицтва і всіх православних християн нашого табору від усього серця вітаю Церковний Хор з Великим і Святим Днем Христового Воскресіння. Бажаю Вам, дорогі мої, щастя, здоров'я, многих літ, здійснення найдорожчих Ваших мрій і такої ж енергії надалі, яку Ви виявляєте у відданій своїй праці на користь Святої Української Православної Церкви.

Разом з цим прийміть мою і цілої Парафії щиру подяку за ту працю, яку Ви провадите і завдяки якій, під керівництвом свого Диригента п. Вожаківського, Ви розкрили перед усіма вірними незвичайну красу православного співу, підносячи і заспокоюючи ним християнську душу.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

За Парафію, Братство і Сестрицтво

о. І. Губаржевський, настоятель, мітрофорний протоієрей.

13 квітня 1947 р.

Гайденав.

рих Діл. Спотворена, забруднена іде душа життьовою дорогою, а за нею стелеться брудна лайка, злість, крадіжки, розпуста, убивство. Що може вийти з таких дітей? Вороги Церкви, — отакі, як ті, що, переодягнись в Ісуса Христа, Божу Матір і Святих, танцювали на наші православні свята навколо церков, співали сороміцьких пісень, лаялися, кричали, били в бубни. З таких дітей виростуть зрадники українського народу, запроданці, руїнники сім'ї, гробокопи української нації. З тих дітей виростуть людиноподібні мавпи, що не матимуть нічого святого в душі.

А хто буде відповідати перед Богом за це? Чи самі діти? Тяжкий тягар відповідальности впаде на злих їхніх батьків. На тих, що спокушають дітей на гріх. «А хто спокусить одного з малих цих, що вірують у мене, — говорить Христос, — тому краще було б, якби повісили йому млиновий камінь на шию і потопили б у глибині морській. Горе світові від спокус, бо належить прийти спокусам; але горе тій людині, через яку спокуса приходить». (Мат. 18, 6 — 7). Горе тому батькові, через якого спокушається дитина.

Діти, молодь — наше майбутнє. Щоб зруйнувати нам майбутнє, ворог доклав усіх сил, аби відібрати у народу, у батьків їхніх дітей. Дітей натравляли проти власних батьків, робили їх ворогами своєї сім'ї, убивали в них любов до своєї нації, виривали з душі віру в Бога. Дітей робили «героями» за те, що вони доносили на своїх батьків, за те, що вони плювали в свою душу, убиваючи в ній любов до Бога і народу. Колись турки захоплених у неволю українських дітей виховували в турецькому, магометанському дусі, і створювали при султані турецькому яничарські загони, що найжорстокіше катували українців. Так і тепер новітні вороги силкувалися зробити з української молоді сучасних яничар, ворогів знедоленого народу нашого. І ми вже бачимо наслідки їхньої каїнової роботи. Скільки є дітей і молоді, які не мають поняття про те, чим є по суті віра Христова, які не знають релігійного виховання, які вороже наставлені до релігії, які є яничарами щодо своєї прабатьківської віри! Є також молоді люди байдужі до долі своєї нації, або навіть ворожі українській національній справі! Скільки є дітей і молодих людей, які змалку є вороже наставлені проти нашої моралі, проти наших прекрасних традицій, проти українського християнського ідеалізму!

Хто ж цьому винен? Насамперед, батьки. Ніколи б ворог не мав таких успіхів, які він здобув у нищенні нашої молоді, коли б батьки були на своєму місці, коли б батьки відчували свою відповідальність за дітей перед Богом і народом, коли б батьки належно дбали про виховання своїх дітей.

Але наш народ — здоровий, могутній народ. А на здоровому дереві ростуть здорові парості. Багато їх нищить ворожа рука. Але з кореня ідуть нові життєдайні соки, які живлять свіжі молоді галузки, підтримують пом'яті, прибоділі, отруєні димом ворожої отрути. Бо наш народ не стільки народ минулого й сучасного, скільки народ майбутнього. І тому український народ, дбаючи про своє майбутнє, повинен особливо дбати про молодь, бо молодь — наше майбутнє. І тому на батьків покладається особлива відповідальність перед Богом і народом за виховання українських дітей.

Виховувати нашу молодь не тяжко. Для цього тільки треба мати любов, терпеливість і розуміння, що молодь не винна в тому, що вона є такою, якою вона є, що винен час, в якому вона народилася і в якому вона росте. Потрібне розуміння, що наша молодь далеко краща, ніж могла б бути в таких умовах, далеко краща від молоді багатьох інших народів, що опинились з волі Божої в подібних і, навіть, кращих умовах.

Виховувати нашу молодь не тяжко. Вона ближча до Правди Божої, ніж багато з нас. Далеко не всі молоді люди звихнені. Наша молодь вміє жертвувати собою за високі ідеали Християнської України. Наша молодь клала і кладе тяжкі криваві жертви за ці ідеали. А ті з-поміж

(Закінчення на 8 стор.)

Біблійний покажчик

(Продовження)

2. ІСУС ХРИСТОС

Істинний Бог — Іоан. 1, 1—5; 5, 18—27; 10, 30; 14, 10. Філ. 2, 6—11. Кол. 2, 2. Євр. 1, 2—13.

Син Божий — Мат. 17, 5; 26, 63—66. Лук. 22, 70—71. Іоан. 10, 24—39. 1 Іоан. 5, 13—20. Рим. 1, 4.

Богочоловік — Іоан. 1, 14. Кол. 1, 22; 2, 9. 1 Тим. 3, 16. Євр. 10, 5.

А. Чоловічество Господа нашого Ісуса Христа

Прийняв тіло від Діви Марії — Лук. 1, 26—38; 2, 1—20.

Як людина, був обрізаний — Лук. 2, 21.

Єдиний без гріха 1 Петр. 2, 22. 1 Іоан. 3, 5. 2 Кор. 5, 21. Євр. 4, 15; 7, 26.

Праведний — Дії 3, 14. 1 Іоан. 2, 1.

Святий — Дан. 9, 24. Лук 1, 35. Дії 4, 27—30. 1 Петр. 1, 15.

Істина — Іс. 11, 1—5. Іоан. 1, 17; 8, 32; 14, 6.

Покірний волі Отця — Мат. 26, 39. 42. Філ. 2, 8. Євр. 5, 8.

Хрестився — Марк. 1, 9—11.

Був спокушуваний — Мат. 4, 1—11.

Був слухняний — Лук. 2, 51.

Був голодний і спрагнений — Лук. 4, 2.

Підпадав утомі — Іоан. 4, 6.

Не мав, де прихилити голову — Мат. 8, 20.

Плакав — Лук. 19, 41. Іоан. 11, 35.

Зазнавав переслідувань — Іоан. 10, 31—39.

Сумував — Мат. 26, 37. Марк. 14, 33.

Перебував у боротьбі і молився до кривавого поту — Лук. 22, 14.

Осуджений — Марк. 14, 64.

Зазнавав страждань — Мат. 16, 21; 27, 26—50.

Обурювався — Іоан. 19, 26.

Співчував — Іоан. 19, 26.

Обвинувачений владою — Мат. 27, 57—66. Лук. 22, 54.

Був мертвий — Лук. 23, 46.

Похований — Лук. 23, 50—53.

Воскрес — Лук. 24, 6—7.

Б. Божество Ісуса Христа

Вічний — Дан, 7, 13—14. Мих. 5, 2. Іоан. 8, 58. Кол. 1, 17.

Незмінний — Лук. 21, 33. Євр. 1, 11—12; 13, 8.

Всюдисущий — Мат. 18, 20; 28, 20. Іоан. 1, 48—49; 3, 13.

Всевідущий — Мат. 9, 4. Марк. 10, 32—34. Іоан. 24—25. Кол. 2, 3. Об'явл. 2, 23.

Всемогутній — Мат. 28, 18. Іоан. 10, 9. 28. Євр. 1, 3; 7, 25.

В. Викупна жертва Христова

Викуплення набуте кров'ю Ісуса Христа — Марк. 10, 45. 1 Петр. 1, 18—19. Гал. 3, 13. Ефес. 1, 7; 2, 13—18. Кол. 1, 12—23. Євр. 9, 11—15.

(далі буде)

неї, що їх потрапив відчахнути від духово-національного дерева ворог, як показує нам життьова практика, ще не є пропащі для Церкви і Батьківщини. Вони вертаються в лоно Святої Православної Церкви, часто ні разу до того не сповідані, хоч їх до цеї пори ніхто не вчив Закону Божого. Їм широко відкриваються очі на нові для них істини Христової науки. Вони щиро сповідаються в своїх гріхах, радісно стають на новий для них християнський життьовий шлях. Вони стають енергійними проповідниками Святої Євангелії, поширювачами православного слова. Під благодатним теплом Церкви вони відроджують у собі властиві українцеві душевні якості любови до Бога і людей.

Усе це не робиться само собою. Багато працює Церква, працюють організації молоді, працють і батьки. Але недостатньо.

Часто батьки, замість доброго, дають злий приклад своїм дітям. Якщо батько і мати не очищають своєї душі бодай короткою молитвою рано і ввечері, то як буде молитися їхня дитина? Якщо батько і мати не читають Святого Письма, то як буде читати Його їхня дитина? Якщо батько і мати лаються, то як обережеться від лайки їх дитина? Якщо батько і мати крадуть, то як буде чесною їхня дитина? Якщо батько і мати не шанують своїх батьків, то як буде шанувати їх їхня дитина? Якщо батько і мати зневажають Св. Церкву і Віру, то як буде поважати їх їхня дитина? Якщо батько і мати зраджують свій народ, то як буде вірною йому їхня дитина? Церкві, школі і громадським організаціям щастить відкривати очі на релігійну і національну правду і таким дітям, батьки яких далеко стоять від неї, але в скільки разів легше було б робити це при участі й допомозі батьків! Ласка Божа, що таких сліпих і нерозсудливих батьків меншість, але ми мусимо добитися, щоб ні один батько, ні одна мати не стояли осторонь релігійно - національного виховання дітей.

Бо діти — наше майбутнє, діти — запорука нашої перемоги.

С. КИРЯЧОК.

Страх Божий

Бога сил небесних — Його, як Святого, шануйте; Його одного вам боятись, перед ним тремтіти.

Ісаї 8,13.

Де страх, там і Бог.

Народня приказка.

Дивно бачити людину, що через свою зарозумілість не має в душі страху Божого, але не дивно, що до категорії таких людей здебільшого належать так звані напівінтелігенти (по-простому недоуки). Для них боятися Бога є ганебна, на їхню думку, річ і славити велич Його — даремна справа, забобони, негідні; мовляв; культурної людини. Від таких думок іде розклад суспільства, носії таких думок є найбільшим злом для народу.

Люди, що сіють такі думки, не маючи страху Божого, повні страху перед людьми, бо страх Божий є удосконалювання свого духового Я, тоді як страх людський походить з рабського служіння своєму тілесному єству. А рабське служіння своєму тілу веде до спідлення людини, до потурання злу в собі і в своєму оточенні, до скорення неправді і служіння їй.

Дорога тих, що мають в серці страх Божий — дорога праведників і відважних; дорога тих, що проміняли страх Божий на страх людський — дорога недовірків і боягузів.

Ці недовірки часто сміються з людини, що б'є поклони в церкві. У своїй духовій сліпоті вони не бачать, що ця людина у палкій молитві очищає свою душу, що вона прийшла до Церкви висповідати перед Богом свої гріхи з святим і щирим наміром змінювати свою душу на праведному шляху. Ця людина прийшла, щоб хоч на дві години відійти від мирських діл і турбот, щоб наповнити свою душу словом Божої науки. А ті, що сміються, не здатні подивитися у свою душу, побачити в ній злі вчинки і відмовитися від них.

Здебільшого, ці люди плазують перед тими, що мають владу, перед сильними світу сього. А звідси продажність, зрадництво, співання хвалебних пісень золотому ідолові, замість хвали і славлення Бога, Творця світу. Через таких людей і панує зло в світі, «вони бо і доми розвертають, навчаючи чого не треба» (Тит. I 11). Таких Господь викине з уст Своїх. Нехай же, поки не пізно, дійде до них голос пророка Іеремії: Господь справжній Бог — це живий Бог і Віковічний Цар. Від гніву Його тремтить земля і погрози Його не здолають видержати народи». (Ієрем. 10,10).

РЕДАГУЄ
Мітр. прот. І. Губаржевський
Друк. Кооп. В-ва «Заграва»
в Гайденав. Зам. ч. 470080
ЦІНА 1 н. м.

Братський Листок

ч. 4 | ВИДАННЯ СВЯТО-ПАВЛІВСЬКОГО БРАТСТВА УАПЦ В ГАЙДЕНАВ — ДВОТИЖНЕВИК | 22 травня 1947 р.

З ласки Божої смиренний МСТИСЛАВ,

Єпископ Переяславський, Керуючий Західно-Европейською Єпархією Української Автокефальної Православної Церкви

до

ВСЕЧЕСНОГО ДУХІВНИЦТВА І БОГОЛЮБИВИХ ВІРНИХ НАШОЇ СВ. ЦЕРКВИ,

що перебувають на теренах Бельгії, Великої Британії, Голляндії, Франції і Швайцарії.

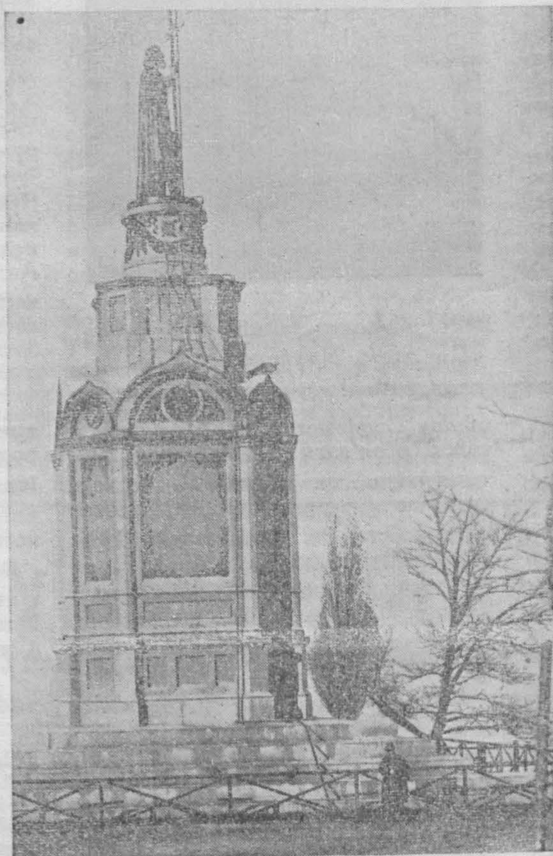
Дорогі у Христі Брати і Сестри!

Благодать Вам і спокій од Бога Отця нашого і Господа Ісуса Христа!

Спішу Вас сповістити, що Св. Собор Єпископів нашої Св. Церкви, турбуючись долею її вірних на чужині й прагнучи запевнити всім їм релігійну опіку, ще на сесії, що відбулася в березні 1946 року, ухвалив утворити на чужині окремі єпархії, а керування ними доручив єпископам, для кожної окремому. Тоді ж ухвалено утворити Західньо-Европейську Єпархію Української Автокефальної Православної Церкви для сталої релігійної обслуги її вірних, що знайшлись поза Батьківщиною й перебувають на теренах Бельгії, Великої Британії, Голляндії, Франції і Швайцарії. До керування новою Єпархією обрано мене. Однак обставини, незалежні ані од Проводу нашої Церкви, ані од мене особисто, не дозволили приступити одразу до організації новоутвореної Єпархії. Щойно тепер маю щасливу, Богом даровану, змогу сповістити Вас, улюблені Брати і Сестри, про моє прибуття до Вас і приступлення до виконування завдань, що їх доручив мені Св. Собор Єпископів нашої Св. Церкви.

Приймаючи обов'язки Вашого Архипастиря, я був і є свідомий, яким величним і трудним одночасно є завдання — якслід обслужити спрагнені релігійного життя душі Ваші.

Розсіяні переважно невеликими гуртами, а то й одиноко, Ви сьогодні не маєте навіть де зібратися у ім'я Боже, щоб мати серед себе Господа, й в цьому знайти заспокоєння та лік для зболілих на чужій чужині сердець Ваших. Пізнав тепер я й це.

Пам'ятник св. Рівноапостольному князеві Володимирові у Києві

На теренах нашої Єпархії є Вас тисячі, але, як досі не маєте Ви ані одного власного храму Божого, так досі Ви не спромоглися мати серед себе відповідну до потреб кількість священиків. Ваші діти не мають де пізнати світло Христової Науки. З сумом і болем у серці мушу ствердити і це.

Туга за Батьківщиною, гіркі умовини побуту на чужині, тяжка праця на кусок хліба, а що головне — безмежні муки, що їх і досі зазнає народ наш, наша многострадальна Україна, — багатьом здається, знесилили вже Вас остаточно та випололи з Ваших душ віру в Правду Христову на землі.

Та так, Богу дякувати, не є!

Коротко я серед Вас, ще не встиг всіх Вас, мої дорогі, відвідати, але вже сьогодні радісно можу подякувати Всемогучому Господеві за Його безмежну ласку й те, що обдарував мене обов'язком служити Йому серед Вас. Бо, хоч який тяжкий хрест несете Ви, хоч надто довгий шлях Вашої Голгофи, хоч, як досі, ще не видко кінця гігантичної боротьби за Правду Христову, однак Ваші коліна не згинаються від немочі і тягару, свого чола Ви ще не похилили, в Ваших очах не згасло завзяття, а в серцях — віра в перемогу Христа, бо Ви всі свідомі, що після Голгофи прийде Воскресіння.

Але, щоб той Великдень наблизити до нас, щоб нарешті з наших грудей понісся радісний оклик «Христос Воскрес! Христос знову серед нас!», залежить від нас і тільки від нас. Для цього треба ще міцніше стиснути в руках символ нашої боротьби — хрест, ще вище його підняти, щоб побачили його й ті, що хвилево знесилюються, ще міцніше об'єднатись коло найпевнішої твердині народу нашого в минувшині й тепер, — Церкви Христової. До цього я Вас і закликаю, улюблені, змучені тяжкою недолею, Брати і Сестри мої. Це й перша моя Вам архипастирська порада. В церкві Христовій і лише в

ЙОГО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШИЙ ВЛАДИКА ПОЛІКАРП МИТРОПОЛИТ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

(До 15-ліття Архипастирського служіння)

12 травня 1932 року Блаженніший Владика Діонисій, Митрополит Православної Церкви в Польщі, разом з Собором Єпископів хіротонісав у єпископа архимандрита ПОЛІКАРПА.

Особу архимандрита Полікарпа в єпископи видвигнуло все українське громадянство, що проживало на території Польщі в тих широких рямах її кордонів, які обіймали Галичину, Холмщину й Західню Волинь.

В особі Владики Полікарпа на високому архипастирському посту стала глибоко віддана Церкві й Україні людина, яка протягом півтора десятка дальших тривожних років виправдала довір'я до себе тих, що просили митрополита Діонисія висвятити їхнього кандидата в сан єпископа.

Владика Полікарп ніколи не запобігав ласки у польської влади, міцно тримаючи в своїх руках посох архипастирського керівництва Церквою, як Церквою Православною і Українською.

Підчас окупації совєтською владою Волині й Галичини в 1349—41 рр., Владика Полікарп, що тоді мав резиденцію в Луцьку, разом з Владикою Олександром, що був тоді архиєпископом Пінським і Поліським, не зважаючи на прохання й обіцянки представника московського патріярха, не визнав зверхности останнього, сміливо дивлячись у вічі небезпеці, яку відвернула від нього тільки рука Господня.

Підчас німецької окупації українських земель Владика Полікарп відразу зрозумів негайну і конечну потребу відродити автокефалію (незалежність) Української Православної Церкви. Разом з Владикою Олександром, з благословенства свого канонічного зверхника, Митрополита Варшавського Діонисія, була здійснена історична справа рукоположення Української Православної Ієрархії. Хіротонію перших українських православних Архиєреїв для Великої України виконали Архиєпископ Луцький і Ковельський Полікарп і Архиєпископ Пінський і Поліський Олександер.

Високопреосвященніший Владика Полікарп, Митрополит УАПЦ,

Православна і українська національна Правда цілком очевидно була на стороні Владики Полікарпа і очолюваної ним Української Автокефальної Православної Церкви. Чесна боротьба з нашою Церквою була неможлива, і вороги вдалися до нечесної боротьби. Знову витягли з арсеналу своїх наклепів стару пісню про »самосвятів«, ліплячи цю нерозумну назву до пастирів і архипастирів нашої Церкви, хоч добре знали, що навіть у вузьких рямцях їхнього канонічного мислення, це була неправда, бо з єпископів Української Автокефальної Православної Церкви часів 1920—29 рр. нікого не залишилося. Вони прекрасно знали, що блаженної пам'яти Митрополита Василя Липківського, 82-літнього не-

(Продовження з 1 стор.)

Ній знайдемо лік змученим душам нашим і силу до дальших змагань за Правду Христову.

А тому, в ограді Св. Православної Церкви Української нехай не забракне ані одного з-посеред нас, бо тільки й лише тоді наша участь в обороні Правди Христової буде більш успішною, нам корисною, а Богові угодною.

Щоб бути більш досконалими, ми мусимо пам'ятати ще й оці слова Апостола Павла до коринтян: «Бог так упорядкував тіло, щоб не було розділення в тілі, а щоб члени однаково дбали один про одного, і коли страждає один член, страждають усі члени, а коли славиться один член, радіють разом усі члени». (І Кор., 12, 24 - 26). Ці слова Апостола повинні пригадати всім нам, поза Батьківщиною розсіяним, про категоричну потребу об'єднання всіх нас, синів Української Православної Церкви, в одну велику, любов'ю зцементовану Христову Громаду.

Про це я, недостойний слуга Божий, буду повсякчасно молити Господа й просити Його, щоб Він обдарував мене силою й вмінням служити для Його слави, а Вам, улюблені мої, бути добрим пастирем.

Вас же, Брати і Сестри, уклінно прошу допомогти мені виконати тяжкі обов'язки українського Архипастиря на чужині, — своєю духовою дисципліною, офірністю і відданістю Св. Українській Православній Церкві, Церкві Св. Князя Володимира і Благовірних Князів Мучеників Бориса й Гліба, Церкві Короля Данила і Князя Галицького Романа, Церкві Великих Гетьманів наших, Церкві Преподобного Ігумена Почаївського Іова Заліза, Церкві борців і мучеників за віру християнську й побожний нарід український.

Благодать Господа Ісуса Христа і любов Божа і причастя Святого Духа нехай буде зо всіма Вами! Амінь.

† Єпископ Мстислав.

ДО ЙОГО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВА, ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШОГО ВЛАДИКИ ПОЛІКАРПА, МИТРОПОЛИТА УАПЦ

Братство, Сестрицтво і ціла Парафія українського табору Гайденав вітають Ваше Високопреосвященство з 15.літтям Архипастирської діяльности і схиляють голови перед пройденим Вашим Високопреосвященством тернистим Архипастирським шляхом. Бажаємо Вашому Високопреосвященству многих літ, здоров'я, душевного спокою, бадьорости й радісних досягнень в тяжкій праці на церковній ниві.

ЗА БРАТСТВО, СЕСТРИЦТВО й ПАРАФІЮ

О. ІГОР ГУБАРЖЕВСЬКИЙ, НАСТОЯТЕЛЬ, МІТРАТ.

Гайденав, 10. травня 1947. року.

(Продовження з 2 стор.)
мічного старця, заарештовано таємно вночі і вивезено невідомо куди, щоб ніколи вже не повернути його українській пастві. Він помер на засланні. Митрополит Микола Борецький, його наступник, був заарештований 1931 року і теж помер на засланні. Розстріляно також єпископів Миколу Карабиневича (1934), Якова Чулаївського (1936), Володимира Самбірського (1936), Петра Тарнавського (1938), Юрія Махновського (1939). Заарештовано і заслано архиєпископів і єпископів: Олександра Ярещенка (1926), Юрія Жевченка (1929), Степана Орлика (1926), Юхима Калішевського (1937), Костянтина Малюшкевича (1936), Миколу Пивоварова (1929), Максима Задвірняка (1934), Олександра Червинського (1935), Юрія Тесленка (1932), Йосипа Оксіюка (1938). Решта 17 єпископів пропали безвісти. Таким чином українська ієрархія була повністю знищена. Залишився живим лише Архиєпископ Іоанн Теодорович, і то тільки тому, що його послано в Америку. Нова ієрархія 1942 року була створена звичайним для останніх століть способом рукоположення єпископа двома або й кількома православними єпископами, — і це добре знали церковники-москалі і москвофіли, апроте знову розпочали балаканину про »самосвятство«, і тримаються за це слово, як за останній, хоч і невдалий, »арґумент«. Український народ розуміє, що Російській Церкві болить не канонічність, а те, чи Українська Церква є органічно-національною, чи «малоросійською« з російською церковною підкладкою.

Ми вже згадували, що неприятелі Української Автокефальної Православної Церкви завжди зазнавали поразок у відкритих боях з нею, особливо щодо канонічности її. Це видно з того, що навіть такий дипломат, яким був провідник Автономної Церкви на Україні митрополит Олексій, власноручно розписався під актом, укладеним 8 жовтня 1942 року в Почаївській Лаврі разом із представниками Владики Митрополита Полікарпа і цілого Собору Єпископів УАПЦ Високопреосвященнішим Владикою Никанором, Архиепископом Київським і Чигиринським, і Преосвященнішим Владикою Мстиславом, Єпископом Переяславським в тому, що: »Українська Автокефальна Православна Церква має єднання з усіма Православними Церквами через його Блаженство Блаженнішого Митрополита Діонисія... Усі різниці канонічного характеру, що спричинилися до роз'єднання, нами розглянуті і більше не існують.

Олексій, Митрополит Волинський і Житомирський, Никанор, Архиєпископ Чигиринський, Мстислав, Єпископ Переяславський.»

Після підписання акту поєднання Митрополит Олексій, як оповідали делеґовані Єпископи, перехрестився, заплакав і сказав, що з його душі спало тяжке брем'я, а потім запросив Архиєпископа Никанора і Єпископа Мстислава до Успенського Собору Почаївської Лаври, де провадилося тоді вечірнє Богослуження, яке наказав на короткий час перервати, увійшов з Єпископами Української Православної Автокефальної Церкви до Св. Вівтаря, приложився разом з Єпископами до Св. Престола, наказав опустити образ Почаївської Божої Матері, до якого теж приложились всі троє, а потім поцілували стопу Пречистої на камені, — себто у всіх цих актах увійшли в молитовне єднання внаслідок підписаного акту церковного примирення.

Але через те, що на думці наших ворогів були не канони, а антиукраїнська боротьба, вони не припинили її і після підписання згаданого вище акту. В боротьбі з ними наша Церква під проводом Собору Єпископів, на чолі з нашим Високопреосвященнішим Ювіляром Владикою Митрополитом Полікарпом, здобувала позицію за позицією, і в цій боротьбі велику ролю відограє чисте православне сумління і національна совість Владики Митрополита.

УАПЦ, була в неласці і у гітлерівців, які теж добачали в ній велику релігійно-національну силу і боялися її. Виявлення цієї сили вони бачили у нерозривній єдності церковного проводу з українським народом і в незалежній лінії нашого церковного проводу щодо німецьких цивільних властей; звідси — обвинувачення архипастирів і пастирів нашої Церкви у зв'язках з Українською Повстанчою Армією, звідси — тисячі обмежувань у нашій діяльності, заборон, арештів і диких розстрілів та спалень під час Богослужень у Храмах Божих наших мучеників-пастирів і вірних.

Тепер ми на еміґрації. Ідеологічна боротьба за незалежність української християнської думки триває. Віра в Господню благодать і орієнтація на власні сили українського національного духа є невід'ємними скарбами нашої Церкви і тією зброєю, якої ніхто від нас не відбере і якої ніхто не переможе. Найближчим етапом у наших завданнях є з'єднання з Українською Автокефальною Православною Церквою в Америці, якого чекають вірні-скитальці і вірні УАПЦ Сполучених Штатів Америки та Канади. Молимо Милосердного Бога, щоб Священний Собор Єпископів гідно і кардинально розв'язав це питання і, вітаючи нашого Високопреосвященного Ювіляра Владику Митрополита Полікарпа з днем 15-річчя Його страдницької архипастирської діяльности, сподіваємося, що під Його проводом в книгу історії Української Автокефальної Церкви впишеться ще одна славна сторінка, що свідчитиме про високу духову мудрість тих, хто її вписав, і про далекозорість Українського Православного Церковного Проводу в справі зміцнення духової єдности і національної сили многострадального українського народу.

Церква у боротьбі

За розвідкою Senex'а «Українська Православна Церква в часі другої світової війни 1939–1945 рр.»

«В ніч з 15. на 16. липня 1943 року по повітових містах Волині Гестапо провело масові арешти української інтелігенції; в самому тільки Луцьку було заарештовано понад 70 осіб. Були заарештовані також і члени церковної адміністрації при Митрополиті Полікарпі. Гестапівці вдерлися і до самого Владики Митрополита Полікарпа, порозбивавши в його покоях вікна, і кричали, що він переховує в себе злочинців, але Митрополита залишили. Владика Полікарп вислав до генерал-комісара повідомлення про цей випадок, протестуючи проти такого поводження.

Через місяць після масових арештів інтелігенції, що сиділа переважно у вязниці в Рівному, до генерального комісара в Луцьку закликано було Владику Платона, Єпископа Рівенського. Розмову з ним провадив заступник генерал-комісара Ляндрат у присутності начальника політичного відділу Кравзе.

Після розмови на тему німецько-українських відносин на початку війни та причин партизанського руху, заступник генерал-комісара, не визнаючи провини німецької адміністрації, зажадав від Єпископа Платона вплинути на духовенство, щоб воно і собі вплинуло на населення в заспокоюючий спосіб: «Коли скінчиться війна перемогою над большевиками, — сказав Ляндрат, — український народ одержить усе по своїй заслузі, а тепер насамперед мусить прийти заспокоєння на місцях».

Єпископ Платон відповів, що партизанщина так далеко зайшла в своєму розвиткові, що ані він, ані духовенство нічого не можуть вдіяти для заспокоєння людности. Єпископ не має арґументів, якими міг би заспокоїти людей, коли горять села, палять церкви з людьми, арештовують масово українських селян, інтелігенцію і, навіть, духовенство. Якими ж арґументами можна промовити для заспокоєння людности? Німецька влада мусить засадничо змінити методи ліквідації заворушень, відкинувши застосування відповідальности батьків за дітей, сел за окремих селян тощо.

Заступник генерал-комісара відповів: «Не маємо часу шукати винних, бо йде війна, — караємо всіх, де поповнено злочин, бо при переході наших вояків, по них стріляють з вікон і клунь, по церквах знаходимо зброю».

Єпископ знову вказав, що до неспокою спричинились помилки німецької влади. Заступник генерал-комісара піднесеним голосом зажадав вказати ці помилки. Єпископ відзначив незадоволення населення адміністрацією, особливо ляндвіртами, незадоволення шкільною й церковною політикою і незадоволення загальним ставленням німців до українського народу.

Український Великий Князь

Смерть Володимира Великого застала Русь - Україну великою, але неукріпленою державою. Україна обіймала тоді близько 800 тис. кв. км. і простягалася не тільки на українські, але й на білоруські і фінські і інші землі: на ціле поріччя Дніпра, по Рось і Сулу, поріччя горішнього Дністра і Прута, Сяну, Двини, Волхова, горішньої Волги, Оки і т. д. Напередодні смерти готувався Володимир у похід проти свого сина Ярослава Новгородського.

Становище, викликане смертю Володимира, було напружене. Почалася боротьба між синами Володимира: Ярославом, Святополком, Борисом, Святославом, Мстиславом і іншими.

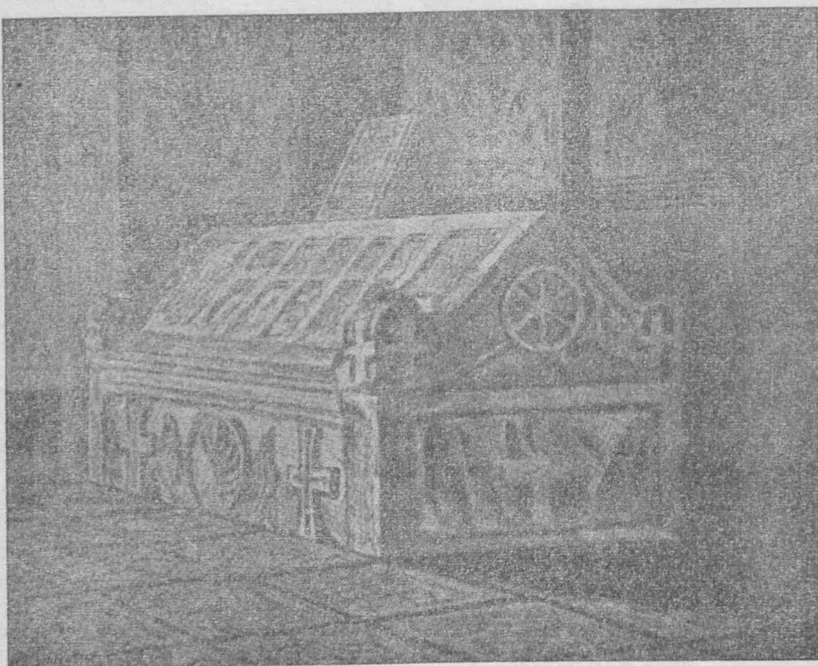
Внаслідок низки блискучих перемог, брати - переможці Ярослав і Мстислав біля Городка під Києвом поділилися Україною: Ярослав узяв собі Правобережжя, Мстислав — Лівобережжя. «І почали, —свідчить літописець, — жити мирно, у братній любові, затихли усобиці та неспокої. І була велика тиша на українській землі». Того часу Ярослав допомагає Мстиславові в його боротьбі з хижими сусідами Тмуторокані (похід 1029 року на ясів), а Мстислав допомагає Ярославові відвоювати Червенські Городи. Крім Червенських Городів, що їх старався Ярослав закріпити за Українською Державою, ходив він походами на північ, де покорив південно-західніх фінів (чудь), і на захід від Чудського озера (Пейпус) заклав він місто Юр'їв, теперішнє університетське місто Дорпат.

Здобутки Ярослава на заході і півночі не відвертали його уваги від зайнятого печенігами степового півдня України. Але треба призгати, що важка боротьба з Україною помітно ослабила печенігів; лише під натиском з боку орди узів-торків та кіпчаків- половців, вони цілою ордою з'явилися під Києвом 1034 року, саме тоді, коли в Києві не було Ярослава. Він рушив на печенігів з Новгороду і став з ними до бою на рівнині, що на ній збудовано згодом Собор св. Софії і всю нову дільницю княжого Києва. Битва тривала цілий день і закінчилася цілковитою перемогою Ярослава. Підчас утечі потопилося багато печенігів у річці Сітомлю. «Так вони погинули, а решта їх розбіглася до нинішнього дня», — радіє літописець.

Ярослав розгромив печенігів остаточно, але від того Україні не полегшало: на їх місце з'явилася чергова орда — половці.

1036 року помер колишній суперник, а тепер вірний союзник Ярослава, князь Мстислав Сміливий. Ярослав став єдиним володарем цілої батьківської спадщини за винятком Полоцької волости, якою володів Всеслав.

Будучи сміливим войовником, був

Гробниця Ярослава Мудрого в Київському Соборі св. Софії

«То ми вас визволили, а ви ще маєте до нас якесь незадоволення!?» — закричав Ляндрат.

Нарешті, Єпископ вказав на доцільність скликати широку конференцію з представників усіх верств українського населення Волині, а не розмовляти з одним Єпископом. Заступник генерал - комісара сказав, що сподівається, що така конференція буде скликана.

Конференція, однак, скликана не була.

Того ж дня, 16. серпня 1943. року, по обіді Єпископ Платон мав розмову з начальником політичного відділу Кравзе. В розмові Кравзе зазначив, що було багато випадків, коли в церквах знаходили кулемети, рушниці, амуніцію і подібне, а священики ховали забитих партизанів, що з-під церков стріляли на проїжджих німців. Єпископ Платон рішуче заперечив тому, що у самих церквах могла бути зброя чи щось подібне.

В зв'язку з тим, що німецька влада перервала відносини з Митрополитом Полікарпом, Єпископ Платон запитав, як довго це триватиме, на що дістав таку відповідь: «Доки не наступить зміна в поглядах автокефальних священиків і доки не буде видно, що Митрополит Полікарп дійсно буде співпрацювати з німецькою владою та разом з своїми священиками буде вживати заходів для остаточного поборювання партизанів, щоб причинитися на цій території до заведення ладу».

З допитів на слідстві в Ґестапо ув'язненим священикам і членам адміністратури Української Автокефально Православної Церкви було видно, що і їх, і самого Митрополита Полікарпа німецька влада обвинувачувала в співпраці і в тісному контакті з українськими повстанцями.

Німецька влада ставилася недовірливо - вороже до Української Автокефальної Православної Церкви не тільки на Волині, а й по цілій Україні. Архиєпископа Михаїла теж викликали до Херсонського Ґестапо і гостро допитували, хто він, які цілі переслідує Автокефальна Церква, якого змісту про повіді він виголошує, чи добре відомі йому всі священики єпархії та чим вони удержуються, чи існують при церквах церковні ради і т. п. Відпускаючи, давали суворий наказ не торкатися громадського життя віруючих. Архиєпископ Ніканор вже перед залишенням Києва теж не оминув неприємної ночі в арешті, хоч потім і було заявлено, що це непорозуміння.

В час страшного, особливо на Волині, 1943. року німці спалили там церкви по селах (список зовсім не претендує на повноту):

Лаврів — Луцького повіту; Малин, Велика Городниця, Мала Городниця — Дубенського повіту; Антонівці, Фільварки, Лішня, Молотьків — Крем'янецького повіту; Держно, Губків, Бистричі — Костопільського повіту; Симонів, Тесів, Більов, Шубків, Новожуків — Рівенського повіту.

Крім того, спалено цілі села, а людей вимордувано: Лідавка, Борщівка — Гощанського району; Даничів, Копитів Межигірського району; Ромель — Олександр. району; Сікне, Пустомити — Тучинського району; Ясеничі, Колоденка, Тайкури — Рівенського району; Старожуків, Новостав, Оржів — Рівень-

Ярослав і непоганим політиком. Відомі його зв'язки з Скандинавією. Сам Ярослав був одружений з дочкою короля Оляфа Індіґердою, а норвезький князь, пізніше король, Гаральд Сміливий був одружений з Єлисаветою Ярославною.

Наочним доказом живих зв'язків України з далекою Францією може служити одруження французького короля Генріха з Ярославовою дочкою Ганною. В 1048 році король Генріх овдовів і вислав посольство з єпископом Готь є Савейрою на чолі в Київ, просити руки дочки Ярослава. Французький історик Левеск, пишучи про цю виправу, вложив в уста єпископа Савейри слова повні похвал для тогочасної культури України, мовляв «край цей більш об'єднаний, щасливіший, могутніший, культурніший, ніж сама Франція».

Вінчання відбулося 14 травня 1049 року в Раймсі. Від подружжя народилося три сини, з яких найстарший Филип був королем Франції. Овдовіла Ганна молодою, ледве 29 - літньою жінкою, а була дуже гарна. Вона вийшла заміж за графа де - Крепі, а поздовівши вдруге, вернулась до свого сина Филипа. Будучи королевою, вона брала участь у багатьох справах, а її підписи збереглися на багатьох державних документах.

Історики прозвали князя Ярослава «тестем Европи». І не даремно. Крім наведених вище посвоячень з чужоземними династіями, маємо відомості про те, що члени родини Ярослава були одружені з саксонськими, угорськими й іншими володарями.

Великі заслуги мав Ярослав і на полі культурної праці. Літописець каже: «Буває так, що один зоре землю, а другі засіють, ще інші пожнуть і споживають рясні овочі. Так і тут: батько Ярослава зорав і зм'якшив землю, Ярослав засіяв, а ми споживаємо». І справді, подібно, як політика Ярослава у збиранні українських земель була очевидним повторенням роботи Володимира, так його культурна праця була свідомим продовженням праці батька. Забезпечивши державу перед внутрішніми потрясеннями і военними несподіванками, приклав Ярослав усю свою енерґію до того, щоб підняти Україну на якнайвищий культурний рівень, а її столицю Київ уподобити до столиці тогочасного культурного світу — Візантії.

За Ярослава почала рости і розвиватися православна віра. Володимир увів її і признав їй право державної релігії, а Ярослав робив усе можливе, щоб поширити і зміцнити її в Україні. Він побудував у самому Києві манастирі Юрія та Ірини, за нього викопано й перші келії Києво - Печерського Манастиря. Відомо теж, що Ярослав старався помножувати єпископські катедри, змагаючи рівночасно до українізації й унезалежнення української Церкви. В 1051 році скликав він Собор Єпископів у Києві, на якому на київського Митрополита обрано не грека, як дотепер, а українця, визначного проповідника і церковного письменника Іларіона.

За словами літопису Ярослав днями і ночами читав книги, збирав письменників і гарнописців та велів їм перекладати і переписувати церковні книги, що з них утворив згодом велику книгозбірню при катедрі Софії в Києві. Рівночасно він усіма силами підтримував шкільництво, запроваджуючи свого роду примусове шкільне навчання для боярських дітей.

Ярослав видав ряд нових законів і упорядкував усі закони, чинні для України, в одну книгу. Історія приписує Ярославові створення збірника законів, званого «Руською Правдою.»

Як тільки Ярослав осів у Києві, то зараз таки взявся до будови Софіївської Церкви, що погоріла підчас боротьби за Київ. Взагалі почав він справді величаву будівничу діяльність, створюючи з Києва мистецький самоцвіт Східньої Европи. Зараз же по розгромі печенігів Ярослав побудував на побоєвищі Золоті Ворота з церквою Благовіщення, згадані вже манастирі Юрія та Ірини і гордість того часу — величаву Софіївську Катедру.

Володимир звелів карбувати золоту і срібну монету, але після нього на Україні золотої монети не карбували. За Ярослава карбували срібну монету з написом «Георгія — Ярослава.» Вона була дуже гарна і тонка виконанням і мала на одному боці зображення християнського святого Ярослава — Юрія, а на другому — Тризуб, тільки дещо відмінний від того, що був на Володимирових монетах.

Ярослав правив цілих 40 літ, і за той час закріпилася державна організація та культура України.

Помер Ярослав старим уже чоловіком 20 лютого 1054 року. Сподіваючись смерти, Ярослав заздалегідь розпорядився державою, розподіливши її поміж своїми синами.

Вмираючи, Ярослав не жалів поучень та нагадувань своїм синам, щоб вони жили в згоді і мирі, шанували право старшого і ніколи не посягали силою за не належним їм уділом.

Похований був Ярослав з великими почестями. Мармурова гробниця його і досі зберігається в Софіївському Соборі в Києві.

кої округи; Дермань — Здолбунівського району.

Були жахливі випадки палення людей в церквах, як у Малині Дубенського повіту (спалено разом із священиком 800 душ), у Великій Городниці Дубенського повіту, в Губкові Костопільського повіту, в Молоткові Крем'янецького повіту (разом із священиком о. Яковом Юхновським).

Замордовано було в різні способи таких духовних осіб: протоієрея Кирилюка Андрія і диякона Фірковського Мойсея з села Варковичі Дубенського повіту, а з ними і 19 свідомих селян; всі вони забрані були за доносами внаслідок боротьби того містечка з ворогами Української Церкви і загинули під час масового розстрілу німцями в'язнів Рівенської в'язниці 8. березня 1943. року; священика Лозинського Констянтина (з родиною) — в с. Більові Рівенського повіту; священика Корницького Венедикта і дяка Петрова Бориса — с. Губків Костопільського повіту; протоієрея Малюжинського Миколу (члена Адміністратури Автокефальної Церкви і представника Митрополита Полікарпа в генерал - комісаріяті в Луцьку) розстріляно 15 жовтня 1943. року і тіло спалено; протоієрея Мисечка Володимира (члена Єпархіяльного Управління при Єпископі Платоні в Рівному) — замучено так само і тоді, як і о. Малюжинського; протоієрея Пінькевича Андрія — розстріляно тоді ж, як о.о. Малюжинського і Мисенка; протоієрея Левчука Іллю з с. Хотіня Рівенського повіту; священика Перебийноса Володимира з м. Здолбунова; Шавронського Михея з с. Дерманя Здолбунівського повіту; священика Оснецького Олександра з родиною — з с. Пульмо Любомльського повіту; священика Мостовича (с. Малин Дубенського повіту) спалено в церкві разом з парафіянами; священика Шиприкевича Степана — с. Журавичі Луцького повіту; священика Телігдова Сергія — с. Смоличів Луцького повіту; священика Концевича Івана — Горохівський повіт; священика Марковського Олексія — с. Острожець Дубенського повіту; священика Тарновського Максима — с. Тудорів Рівенського повіту; священика Гадзієнка Симона — м. Попельня Житомирської области; священика Мищенка Олександра — с. Котельня Житомирської области; священика Карнковського Олександра — с. Борки Крем'янецького повіту.

Список замучених і забитих душпастирів теж далеко не повний.

Не будемо вже вичислювати тих осіб з духовенства і церковно-громадських діячів, що сотками сиділи в арештах, по в'язницях і концентраційних таборах, під постійною загрозою розстрілу. Були випадки, коли ґестапівці підчас служб Божих вдиралися до церков, наставляли на вівтар скорострілі, хапали мужчин і вивозили до Німеччини, як це було на саме Різдво в с. Симонові Рівенського повіту, коли відправляв різдвяну Службу Божу мітрат Ігор Губаржевський.

Тому святу правду сміливо сказав у вічі заступникові генерал-комісара з високим почуттям архиєрейської гідности Преосвященніший Владика Платон, що немає арґументів, якими могла б заспокоїти розтривожений народ Церква, її ієрархія, духовенство.

ПАМ'ЯТКА НА ДОРОГУ

ПАМ'ЯТАЙТЕ, ХРИСТИЯНИ!

Нас за віру Христову намагалися стерти з лиця землі, а ми молилися в підземеллях.

Нас віддавали в поганських цирках на розтерзання звірям, — а ми дякували Господу за те, що Він бере нас до Себе.

З нас знущалися по тюрмах, — а ми сміялися з їх диявольського безсилля.

Нас засилали в далеке заслання, — а ми з Богом завжди почували себе вдома.

Нас нищили, але ми живемо.

Ми вічно радуємося, бо ми — християни.

Ми, — як пише в своєму посланні Єпископ нашої Церкви Преосвященніший Владика Мстислав, — є Церква св. Володимира Великого, святих князів і мучеників Бориса й Гліба, великих князів Данила і Романа Галицьких, наших славних гетьманів — непохитна Православна Українська Церква, що була і залишається прапором нашої духової національної сили і непідкупної справедливости.

Ми є православні християни.

Багато ми втратили. Далеко від нас Рідна Земля, не залишилося у нас ніяких земних багатств, не маємо постійного житла, нема де голову прихилити.

Але всюди, крізь тайгу і тундру Сибіру, крізь ґрати тюрем, крізь дроти концентраційних таборів, крізь вогневі завіси фронтів, крізь застрашування і підступи ворожі, — пронесли ми збереженим і недоторканим наше єдине і найбільше багатство — християнську православну віру.

Ми згуртувалися навколо нашої Святої Української Православної Церкви, як єдина сім'я.

І ця згуртованість мала велике значення для життя наших скитальських таборів.

Ці табори дали нам дуже багато. Багато з маловірних стали вірними. Багато з невірних наблизилися до Христа, пізнали світло Його істини. Багато саме в таборах уперше розкрили Святу Євангелію і живляться її святою наукою. Багато через 15 і 20 років перерви, а то й уперше, прийшли до Святої Сповіді і Святого Причастя.

В таборах ми ближче пізнали одне одного. Ставали один одному на захист, коли загрожувала смертельна небезпека. В таборах ми побачили, що таке є в душі зерно, а що — полова.

Перед нами нова сторінка життя. Можемо опинитися в інших державах, в умовах нам цілком невідомих.

І от я, недостойний служитель Вівтаря Православної Христової Церкви, кажу тобі, християнине, дитино многострадального народу українського:

Опинившись у новому чужому краю, можеш забути все, навіть своє прізвище, але не забудь, що ти є православний християнин, і що ти є син чи дочка українського народу. Ніколи, ні за яку ціну і ні при яких умовах не відмовся від своєї Віри і від свого Народу.

Ти будеш серед чужих, але чесних, віруючих людей, які будуть пильно до тебе придивлятися. Як ти себе виявиш, так будуть оцінювати твою віру і твій народ. Добре себе виявиш — скажуть: «Добре роблять християни, добрі люди українці». Зле себе виявиш — скажуть: «Зле роблять християни, погані люди українці». Так і не інакше.

Серед усіх національностей, що опинилися після війни в таборах Німеччини, найкраще виявили себе українці і прибалтійські народи. Влада, пильно слідкуючи за поведінкою таборян різних національностей, зробила з цього висновки, які матимуть для нас дуже велике значення.

Але між тим, коли дивишся на щось на певному, навіть невеличкому віддаленні, і між тим, коли дивишся на щось зблизька, є різниця. Великі хиби видно і подаль, а малі лише стоячи близько.

Якщо ми опинимося в самому середовищі народу, який нас приймає до себе, то він бачитиме і дрібні наші хиби.

Пам'ятайте про це і не схиліть додолу доброї слави українського прапору, лиш держіть його високо.

Пам'ятайте про Бога і моліться Йому, де тільки не обернетесь, і Бог про вас ніколи не забуде.

Забудете про Бога, і не зчуєтесь, як тяжко Він вас покарає.

Живіть у кожній країні в братській любові. Держіться твердо своєї прадідівської православної віри, але живіть у дружній нерозривній єдності з нашими рідними братами греко - католиками. Бо Господь Бог справедливо і суворо відплатить тому, хто наважиться перший підійняти сварку у своїй національній сім'ї, прикриваючись іменем Божим.

Бережіть сім'ю. Сім'я — це основа нашого життя. Велика сім'я і маленька. Велика — це наш український народ.

Мала сім'я — це та, яка вас породила або та, яку ви породили. Шануйте, особливо на чужині, шануйте своїх батька і матір. Це ж ваша Батьківщина, ваша Рідна Хата і ваша школа на чужині. Шануйте і бережіть і безнастанно вчіть своїх дітей. Це — те віконце в майбутнє, через яке ви побачите сонце волі, правди і вашої перемоги. Це ваша слава, чи ваш сором. Навчите — слава, не навчите — сором. Навчіть їх найбільше любити свою Церкву і свій Народ, завжди шанувати їх і ніколи про них не забувати.

Прийдете в чужий край, насамперед створюйте свою українську церковну громаду і своє українське братство. А через них прийде і школа і порада і ширший зв'язок з цілим українським світом. Пам'ятайте про це завжди, нехай це буде вам незабутньою пам'яткою, бо від цього все залежить у вашому майбутньому. Дбайте, щоб ніколи не гасло у ваших душах і навколо вас своє, рідне: щоб завжди жила і діяла Рідна Українська Церква і Рідне Українське Слово.

Бережіть українське слово, як дорогоцінну золоту пшеницю. Не цурайтеся його, не забувайте його. Пам'ятайте слова нашого Шевченка: « І чужому научайтесь — свого не цурайтесь, бо хто матір забуває, того Бог карає, чужі люди цураються, в хату не пускають». І це свята порада — шануйте чуже, а любіть своє, бо якщо проміняєте своє на чуже, — і чужинці вас не шануватимуть: хто ж шанує того, що сам себе не шанує?!

Не перемішуйте доброго, чистого українського слова чужою домішкою, бо буде з того хліб з остюками, які вам же самим поналазять між зуби. Навчіться добре говорити по - англійському чи поеспанському, залежно від того, де опинитеся, але не робіть мішанини, бо це свідчитиме, які ви несвідомі люди, що чужого не знають, а своє забувають.

Моліться — українською мовою.

Між собою розмовляйте — українською мовою.

Дітей вчіть говорити — українською мовою.

В сім'ї розмовляйте тільки українською мовою.

Дбайте про старших людей. Не кидайте на поталу старих людей, і Бог вас не покине, а віддасть вам у сто раз ласкою Своєю.

Нехай старики будуть членами вашої сім'ї, вони завжди виправдають себе, аби лиш ви їх не покинули, не погубили людей.

Будьте з усіма ввічливі, будьте культурні, чесні, порядні, витримані.

Вчіться завжди і всюди. До всього приглядайтесь, беріть від життя, від життевого досвіду усе добре, а все зле відкидайте.

Учіться чужої мови, щоб не були ви німими серед чужого народу, а щоб швидко ввійшли в річище нового для вас життя.

Не розгублюйтесь в тяжких обставинах і ніколи не впадайте в одчай. У душі християнина ніколи не повинна гаснути надія.

Тепер майбутнє для нас неясне, як ліс уночі. Але і вночі світять нам на чистому небі зорі, і по зорях можна впевнено йти своїм шляхом аж до самого ранку, коли зорі поблідчуть перед сходом сонця.

Мітрат І. ГУБАРЖЕВСЬКИЙ.

Р. Б. 1947.

НАРАДА В СПРАВІ ВИЇЗДУ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ НА РОБОТУ ДО АНГЛІЇ

30. квітня в Гайденав відбулася інформаційно-інструктивна нарада, на якій, серед інших питань, була порушена справа набору українських ДП на роботу до Англії.

У роботі наради брав участь п. Директор Яремович, Заступник Голови Лондонського Допомогового Бюра Українців Канади.

В інформативній доповіді і співдоповідях було зазначено, що запис українських ДП на роботу до Англії проходить жваво. Люди записуються охоче й масово. Проте, ані виїзд, ані сам запис не набув іще по українських таборах цілої англійської окупаційної зони Німеччини широкого розмаху

Скрізь їдуть майже виключно одинаки або особи, що не мають у складі своїх родин непрацездатних осіб. Сімейні робітники від виїзду покищо, як показує практика, по таборах, утримуються, чекаючи на вияснення становища своїх родин. Було б бажано піднести спільні клопотання через Українське Допомогове Бюро перед Англійським урядом, щоб він дозволив виїзд сімейних робітників до Англії разом із своїми родинами. Якщо це, з огляду на брак приміщень для нових робітників в Англії, є річ покищо неможлива — просити Міністерство Праці вказати термін, на який родини мали б залишитися в таборах Німеччини і одночасно просити якнайбільше скоротити цей термін. Просити Міністерство Праці, в разі тимчасового залишення родин в Німеччині, звільнити їх тут від обов'язку праці і поліпшити їхні харчові умови до рівня родин англійських робітників. Просимо англійський уряд надати право українцям- робітникам на англійських підприємствах звільнятися від праці в Англії в кожному окремому випадку, коли для того чи іншого робітника і для його родини відкриється практична можливість еміґрувати за океан. Просити Українське Допомогове Бюро в Лондоні і в Манчестері організувати на терені Англії виконний орган, що спеціяльно піклувався б на місці першими переселенцями-робітниками.

В зв'язку з відповідями на запитання, які ставили українці представникам англійського Міністерства Праці в різних таборах, можна зробити такі висновки:

1. Прийняття на роботу, отже і виїзд робітників, провадитиметься в такому порядку:

а) самітні жінки і дівчата;
б) самітні мужчини;
в) чоловіки і жінки з родинами, в складі яких немає непрацездатних осіб;
г) Сімейні робітники, що мають в складі своїх родин осіб, що не можуть працювати.

2. Єдиною перешкодою в тому, що не беруть покищо робітників одночасно з родинами, є брак приміщень для них в Англії.

3. Робітники житимуть в добрих бараках, які звільняє американське військо.

4. Якщо хто знайде можливість мешкати приватно, то для цього перешкод влади не буде.

В дебатах було звернено увагу на допомогу непрацездатним особам, які на мають працездатних родичів. Ця допомога мала б виявлятися у матеріяльній підтримці їх, насамперед, з боку молоді і одиноких людей, що за своєю добровільною згодою відкладали б невеличкий відсоток своєї платні в фонд утримування стариків, сиріт і хворих, які не мають працездатних родичів.

Була підкреслена і без того очевидна потреба в організованому забезпеченні українців-робітників в Англії, а згодом їхніх родин, сталою релігійною опікою шляхом утворення на місцях скупчень українців в Англії православних і греко - католицьких парафій. Разом з тим була відзначена потреба в місцях масового поселення українців організації українських шкіл.

В дебатах була висловлена думка про необхідність збереження висококваліфікованих наукових сил, як нашого національного капіталу. Цього можна осягти піднесенням клопотання перед компетентними чинниками в справі створення їм відповідних умов для фахово - наукової праці.

Звернено також увагу на конечну потребу дальшого збереження доброго імени українців, в даному разі на терені Англії. Цьому мали б допомогти Таборові Ради своєю участю в роботі англійських вербувальних комісій у спосіб надання цим комісіям відповідних характеристик щодо тих осіб, які, хоч і належать до української національности, але дозволяють собі плямувати добре ім'я українця різними кримінальними і антигромадськими вчинками. Таких осіб англійська Комісія мала б приймати на роботу до Англії з обережністю, бо і там вони дискредитували б українську націю, плямуючи своєю поведінкою наше національне ім'я.

Відзначено також, що уряди інших країн не припиняють своїх заходів в справі розширення можливостей еміґрації ДП з Німеччини. Це повною мірою стосується і еміґрації українців ДП. Певні заходи в цьому напрямку відомі з боку Бразилії, є відомості про Чіле, про пропозиції Південно - Африканського Союзу, про можливості розширення еміґрації до Канади тощо. Поширення еміґраційних можливостей збільшує відповідальність українських громадських організацій в справі піклування про добрі умови для українських переселенців і скерування українських переселенських громад в країни з кращими кліматичними і правовими умовами існування.

Пан дир. Яремович у своєму виступі зазначив:

З боку бритійців є щодо українських робітників найкраща добра воля. Родини покищо лишаються в таборах ДП на терені Німеччини, бо для них тимчасом тяжко знайти приміщення. Фізичні робітники, що приїдуть до Англії, протягом недовгого часу матимуть можливість знаходити собі відповідну працю. На питання помешкань я не дивлюся грізливо, — у порівняно недовгому часі помешкання будуть і для родин робітників.

Українські робітники матимуть можливість працювати в Англії більшими групами в одному місці.

З речей можна брати з собою те, що візьмеш у руки. Але таке обмеження поставлено тому, що покищо їдуть до Англії робітники без родин. Коли від'їжджатимуть їхні родини, вони зможуть брати з собою все майно, яке мають.

Релігійна опіка є дуже важлива річ. Якщо громада хоче брати з собою священика, вона повинна оформити це своє бажання перед виїздом до Англії. Тоді з нею поїде священик. В Англії навчання обов'язкове, і тому діти неодмінно повинні ходити до англійських шкіл.

До справи української преси в Англії уряд ставиться, як і до іншої іонаціональної преси, —не обмежує її свободи.

В інтересах українського загалу треба дбати, щоб до Англії їхали чесні українці, які не плямували б доброї думки англійців про українську націю. Внаслідок створення цієї думки і запрошуються на роботу до Англії саме українці і прибалтійські народи, а не якісь інші нації. Треба вжити всіх потрібних заходів, щоб своє добре ім'я не тільки зберегти, а раз-у-раз підносити.

З проханнями до англійського Міністерства Праці можна звертатися, але ці звернення можуть дати велику користь, якщо вони будуть саме проханнями, а не ультимативними вимогами, якщо вони будуть скромними і переконливими і якщо їх висуватимуть організації, а не окремі особи.

«Я певний, — сказав наостанку пан дир. Яремович, — що українці своєю працьовитістю, організованістю і гідністю на чужині не заплямують свого національного імени. Бажаю Вам успіху і висловлюю певність, що український робітник, який виконуватиме в Англії нарівні з англійським робітником чесно і сумлінно свої обов'язки, почуватиме себе в цій демократичній країні добре.

ЧИТАЙТЕ І ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЧАСОПИС!

Києво-Печерська лавра. Головна Свято-Успенська Церква і дзвінниця. (Фото кінця XIX століття).

ПОСТАНОВА

Загальних Зборів СУМ'у і запрошеної молоді українського табору ДП Гайденав з 31 квітня 1947 р.

Українська молодь, що в наслідок воєнних подій опинилася на еміграції, пережила ці події разом із старшими людьми. Вони підтримували і підтримують нас, піклувалися і піклуються про нас протягом найтяжчих років нашої скитальщини. Настала і наша черга заплатити їм добром за добро. Ми глибоко вдячні всім їм, незалежно від того, є вони нашими кровними родичами, чи ні.

Цю свою вдячність і тверде бажання потвердити її відповідними практичними заходами ми, українська молодь табору Гайденав, члени Спілки Української Молоді і запрошені на ці збори таборяни виявляємо такою постановою:

1. Просимо прийняти нас на роботу до Англії разом з нашими родинами, які ми обов'язуємось повністю утримувати на місці праці.
2. Просимо Міністерство Праці дозволити в'їзд до Англії разом з безсімейними робітниками і наявному в таборі Гайденав невеликому проценту старших непрацездатних людей, які не мають в складі своїх родин працездатних членів. Ми зобов'язуємося, як християни і як українці, опікуватися цими людьми, насамперед, шляхом систематичного відрахування з свого заробітку певного процента заробітної платні.

З доручення зборів:
М. Твардовський
голова зборів
В. Жаботинський
секретар зборів

ОГОЛОШЕННЯ

Ректорат Богословсько - Педагогічної Академії в Мюнхені оголошує приймання заяв на літній семестр, який розпочнеться 15. червня ц. р.

До заяви треба прикласти такі документи:

1. Короткий життепис
2. Про освіту
3. Про стан здоров'я
4. Характеристику від місцевого священика.

Дійсними студентами Академії залічуються особи, що мають закінчену середню освіту. Особи з незакінченою середньою освітою приймаються вільними слухачами. Докладніше про умови вступу див. «Бюлетень Богословсько — Педагогічної Академії УАНЦ» ч. 1.

Заяви з документами подавати особисто або поштою на адресу: Мюнхен, Дахауерштрасе, 9, чер. 1.

Ректорат.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРАФІЯ В ГАЙДЕНАВ ПРО ВИЇЗД НА РОБОТУ ДО АНГЛІЇ

20 квітня ц. р. відбулися загальні парафіяльні збори Свято-Покровської парафії УАПЦ в таборі Гайденав.

Численні збори, скликані у великій театральній залі табору з приводу набору робітників до Англії, ухвалили таку постанову:

1. Підтримати усім складом парафії виїзд українців - таборян до Англії, як справу дуже потрібну і корисну для обох сторін.

2. Рекомендувати усім членам православної парафії в Гайденав підписувати контракти на роботу до Англії.

3. Просити через українські громадські організації компетентні чинники англійської влади дозволити сімейним робітникам виїзд до Англії разом з їхніми родинами.

Вдатися в цьому питанні до англійської окупаційної влади в Німеччині з відповідним проханням.

4. Висловити побажання, щоб безсімейна молодь взяла на своє утримання стариків, які не мають працездатних членів родин.

5. Вважати обов'язковим повне забезпечення робітників і їхніх родин, що перебуватимуть в Англії, релігійною опікою шляхом створення парафій забезпечених священиками, дяками, церковним приладдям тощо і в цій справі вдатися до англійської влади з проханням, вміщеним у згаданому в пункті 3 цієї постанови проханні.

6. Висловити подяку урядовим англійським чинникам за чуле і прихильне ставлення до наших релігійних потреб, яке вони виявляють у відношенні до українців по таборах ДП.

Підписали:

о. І. Губаржевський, митрат, настоятель парафії, голова зборів.

Ю. Меделян, секретар парафіяльної Ради, секретар зборів

Гайденав, 20 квітня 1947 року.

ЗА КРАДІЖ — ГЕТЬ З АНГЛІЇ

Одна литовка, що серед інших дівчат, прийнятих на роботу до Англії, розпочала там працю в хатньому господарстві, вкрала у своєї господині якусь річ. Внаслідок цього її негайно було вислано з Англії назад в німецький табір.

РЕДАГУЄ
Мітр. прот. І. Губаржевський

Друк. Кооп. В—ва «Заграва» в Гайденав. Зам. ч. 470114

ЦІНА 1 н. м.

Ціна 1. н. м.

Братський Листок

ч. 5

ВИДАННЯ СВЯТО-ПАВЛІВСЬКОГО БРАТСТВА УАПЦ
В ГАЙДЕНАВ – ДВОТИЖНЕВИК

12 липня 1947 р.

Соборне послання

Священного Собору Єпископів Української Автокефальної Православної Церкви на еміґрації

До Всечесного Духовенства і всіх Вірних православних українців, на еміґрації сущих

„Благодать, милосердя, мир від Бога, Отця нашого, і Христа Ісуса Господа нашого". (І Тим. 1, 2.)

ДОРОГІ ДІТИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ!

Собор Єпископів, що зібрався на III сесію для вирішення важливих невідкладних справ у днях, коли ще в святих храмах лунають радісні Великодні співи, вітає всіх Вас Великоднім вітанням: Христос Воскрес!

Тяжке випробування послав нам Господь за гріхи наші. Великих терпінь зазнав наш многостраждальний народ у бурях цих страшних лихоліть. Загинули не сотні, не тисячі, а мільйони нещасних і чоловіків, і жінок, і діток, і безпорадних старців у страшних муках — від голоду, від куль на засланнях, в катівнях, концентраційних таборах.

Сотні тисяч недобитих лишилося на чужині, не знаючи, що їх чекає завтра, куди їх повезуть, як і де вони будуть жити. Кості наших близьких сіються по чужих землях, лишаючи одинокі могили по чужих цвинтарях. Скорбота настільки тяжка, що її можуть переносити лише ті, які звикли довгі роки терпіти.

Чому так сталося? То знає один Господь. Але воля Його нехай буде благословенна повіки. Бо знаємо ми, що Господь кого любить, того й карає. (Прит. 3, 12.) А карає не на загибель, а на те, щоб у скорботах очистити, умудрити, випробувати, як того Многостраждального Іова, щоб знову оживити і зодягти славою. Тому звертаємось до Вас словами Св. Ап. Петра: „Улюблені, вогненного випробування, яке на удосконалення дається Вам, не бійтеся начебто щось дивне вам приключилося" (1 Пет. 4, 12.) Бо ви, християни, несете страждання ваші без вини, шукаючи правди, в тому й ваша слава.

„Бо Дух слави і Дух Божий спочиває на вас; бійтеся лише потерпіти за злочини, щоб ваше ім'я не ганьбилося" (1 Петра 4, 14-16.)

А коли страждаєте, як християни, то не сумуйте, а прославляйте Бога за таку участь, а між собою „будьте однодумці, милостиві, братолюбиві, милосердні, не віддавайте злом за зло" (1 Петра 3, 8-9.)

Оберігайте, улюблені, свою гідність між народами, оберігайте честь один одного. Пам'ятайте слова Ап. Павла: „Коли один член тіла славиться, то й усе тіло славиться" (1 Кор. 12, 26) і навпаки.

Підтримуйте один одного, оберігайте брат брата. Історія не стоїть на місці. Зміняться часи, зміняться обставини, і ви, як той Ізраїль, повернетеся в радості на рідні землі. Не забувайте, яких батьків ви діти. Не розгубіть того, що вас відзначає, як окремий народ, а найперше Святу свою Віру Православну. Шануйте себе і своє; тоді й люди вас пошанують.

Собор Єпископів твердо стоїть на засадах Православної Віри, прийнятої батьками нашими через Великого Князя Володимира. Та Віра просвітила наш народ, породила багато таких світочів високої християнської думки та подвигів, які засяяли на цілий світ. Тримайтеся мійно своєї рідної Православної Церкви, бо то — душа нашого Народу, то те, що зробило його славним, піднесло культурно на найвищий ступінь.

Бійтеся непокликаних реформаторів, які без благословення Церкви беруться реформувати церковне життя.

Свящ. Собор Єпископів, з радістю привітавши звернення Української Американсько-Канадійської Православної Церкви в справі об'єднання в одну Українську Автокефальну Православну Церкву, постановив у найкоротшому часі перевести цей історичний акт об'єднання на підставі Св. Канонів Вселенської Православної Церкви.

Свящ. Собор Єпископів постановив скликати Церковний Собор із представників усіх українських православних осередків поза Батьківщиною, після переведення їх об'єднання. Тут же, на еміґрації в Европі постановлено скликати З'їзд Єпископів, представників духовенства і вірних, який би полагодив потреби біжучого часу та підготовив би матеріяли до того Собору.

Тому Свящ. Собор Єпископів закликає всіх вірних твердо триматися духовного Проводу своє Ієрархії та уникати всіх тих, що домагаються таких реформ в церковному житті і устрої, яких Свята Православна Церква, як незгідних з її Канонами, прийняти не може. Бо твердо будівля Божа стоїть, що має печать оцю: „Знає Бог своїх, і від неправди нехай відступить кожний, хто іменує ім'я Господнє" (II Тим. 2, 19.)

„Бог же мира, що воскресив з мертвих Пастиря овець Великого, кров'ю вічного заповіту — Господа нашого Ісуса Христа, нехай удосконалить вас у всякому доброму ділі до сповнення волі його, утворюючи в вас угодне Йому через Ісуса Христа, Якому слава на віки вічні. Амінь." (Євр. 13, 20-21.)

Дано в місті Мюнхені,
дня 15 травня Року Божого 1947.

Смиренний Митрополит ПОЛІКАРП
Смиренний Архиєпископ НІКАНОР
Смиренний Архиєпископ ІГОР
Смиренний Архиєпископ МИХАЇЛ
Смиренний Архиєпископ ГЕННАДІЙ
Смиренний Єпископ МСТИСЛАВ
Смиренний Єпископ СИЛЬВЕСТР
Смиренний Єпископ ГРИГОРІЙ
Смиренний Єпископ ВОЛОДИМИР
Смиренний Єпископ ВЯЧЕСЛАВ
Смиренний Єпископ СЕРГІЙ
Смиренний Єпископ ПЛАТОН

За віру дідів і прадідів

ПАСТИРСЬКИЙ ЛИСТ

Дорогі й милі брати мої і сестри!

З насиджених місць, з рідних сел, з батьківських хат, — рушили ми мандрувати в світ. Поля і ґрунти наші позабирали, хати наші попалили, батьків і матерів наших позасилали, братів і сестер наших постріляли, батьківську конячину у нас забрали, материну свитку з нас здерли.

Безправні, босі й голі, під вибухи бомб, під стріли гармат, освітлені полум'ям палаючих будинків, залишили ми Рідну Землю, кривавлячи свої ноги й серце. Все, здається, втратили і йшли, схиливши голови, в невідоме.

Все втратили, але не втратили глибоко захованої думки, що, ми повернемось на Україну, щоб зробити цей край квітучим, щасливим і вільним, щоб наші діти позбулися рабської долі своїх батьків. Не втратили глибоко захованої думки, що в світі є, мусить бути правда, і та правда повинна взяти перевагу над кривавим царством несправедливости.

Отже ми, мої браття й сестри, не все втратили.

МИ НЕ ВТРАТИЛИ ВІРИ.

В найтяжчі хвилини життя ми її не втратили, бо зерно віри в конечну перемогу Правди Божої посіяли в наших серцях наші батьки й матері, і до них вона прийшла з діда-прадіда. В наших серцях — віра батьків, дідів і прадідів наших. Зразком її є не захитана тяжкими стражданнями віра праведного Іова, що, втративши все, в муках від прокази відповідав на спокусливі слова своїх друзів: «А я знаю, — Іскупитель мій живий, і Він в останній день підійме з пороху оцю шкіру мою, що розпадається». (Іов. 19, 25).

МИ НЕ ВТРАТИЛИ ВІРИ В БОГА.

Ми не втратили віри в Христа Спасителя, яку виявив євангельський сотник, просячи Ісуса сцілити його слугу, віри, що викликала здивування самого Спасителя і Його слова: «Істинно кажу вам: і в Ізраїлі не знайшов Я такої віри». Ми не втратили віри в єдиного істинного Бога і в наше спасіння через Господа нашого Ісуса Христа.

МИ НЕ ВТРАТИЛИ ХРИСТИЯНСЬКОЇ ВІРИ.

Чистим серцем, світлим розумом і твердою волею утвердив великий князь Володимир християнську віру на українській землі, взявши її з Греції. На той час вже виявилися церковні розходження між Римом і Візантією. З самого літописного оповідання про прийняття Володимиром Святим віри для українського народу видно, що він з поміж інших віровизнань вибрав віру східну, грецьку, тобто віру православну, що її ми визнаємо й досі.

МИ НЕ ВТРАТИЛИ ХРИСТИЯНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ВІРИ.

Православна віра є віра княжої і гетьманської України, віра наших батьків, дідів і прадідів. І наші предки героїчно й самовіддано захищали святу православну віру перед усіма її ворогами. Український народ захищав свою православну Церкву, а православна Церква захищала свій український народ. Боротьба за православну віру була боротьбою за Україну, а боротьба за Україну — боротьбою за православну віру. Це була єдина, нерозривна релігійно-національна боротьба.

У свій час поляки під прапором католіцизму почали утискувати православну віру на Україні. На захист її, як української національної святині, піднявся ввесь український народ від Карпат по східньо-українські степи. На захист її стало все українське селянство й міщанство, військо запорізьке і нарешті, віддані своїй вірі і українській національній справі магнати і шляхта.

У справі захисту і розвитку православної віри вирішальну ролю відіграли того часу церковні Братства. Маючи великі права, одержані від царгородського патріярха, братства доглядали за всім церковним життям, стежили, щоб воно розвивалося згідно з церковними канонами та стародавніми українськими православними звичаями, боролися із сваволею польських королів та панів, що нехтували авторитет православної української ієрархії, втручаючись у внутрішні церковні справи, гальмуючи діючий розвиток церковного ладу.

У своїй діяльности братсва мали такий успіх, що не тільки успішно боронили свою віру і свій народ від насильств поляків, а й відтиснули насильників геть назад на релігійній, культурній і політичній ділянках життя.

І ПЕРЕМАГАЛИ БРАТСТВА ТОМУ, ЩО ЗА НИМИ БУВ УВЕСЬ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД.

Польська держава розгорнула релігійну боротьбу з Україною через езуїтський орден, що заходився насаджувати національно-ворожу нетерпимість до всього українського й православного.

Українські православні братства побудували міцну лінію оборони, створивши могутню сітку вищих, середніх і нижчих шкіл, охопивши останніми не тільки всі наші міста, а й усі містечка і села.

Польська держава розгорнула політично-військову боротьбу з Україну шляхом релігійно-поліційного терору, нищення православних церковних культурних сил, кривавої розправи з українською активною політичною силою.

В боротьбі з наступом на Україну в цій ділянці діяльність українських православних братств підтримало серце української військової могутности того часу — Запорізьке військо. Обидві справи — церковна й козача — злилися докупи, і обидві, як свідчить історик, стали всенаціональними.

Гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний, родом із Самбора, людина високої освіти і безмежної відданости своїй вірі і українському народові, для під-

тримки релігійно-національної братської діяльности вписався з цілим військом запорізьким у склад Київського Богоявленського братства і взяв тим самим братство під охорону козацького війська.

Це — ілюстрація з минулого. Крізь ворота сучасного вглядаємось ми в обрії майбутнього. А на воротях — напис для всякого, хто вміє читати й розуміти: «Не бійся; Я — Перший і Останній» (Об'явл. Іоан. 1, 17). Не бійся нічого, що тобі треба буде перетерпіти. Ось диявол буде кидати з-посеред вас у в'язницю, щоб спокусити вас... Будь вірний до смерти, і Я дам тобі вінець життя» (Об'явл. Іоан. 2, 10).

Нас спокушали і спокушають різними способами, з-посеред нас піднеслося до престолу Всевишнього десятки тисяч душ нових мучеників за віру православну, за нашу святу церкву. Але перед нами непочатий край боротьби в нових умовах випробувань і спокус, щоб подолати які потрібні витривалість і наполегливість у єднанні українських православних церковних громад. Ми переживаємо один з важливих періодів нашої церковної історії. Про це нам нагадують наші Архипастирі, і це ми відчуваємо в самій практиці українського церковного життя. Це зобов'язує піднести значення і діяльність українських православних братств і сестрицтв на рівень, не нижчий від їх діяльности XVI-XVII ст. ст., бо в той час братства боролися не в своїй державі, а тепер вони примушені боротися ще й не на своїй землі.

Перед українським православними братствами й сестрицтвами стоять завдання:

1) боронити нашу церкву від будьяких спроб послабити її єдність, від будьяких спроб розколоти її;

2) боронити нашу церкву від будьяких спроб послабити її незалежність;

3) боронити нашу церкву будьяких спроб принижувати її світле героїчно-мученицьке минуле;

4) сприяти зусиллям нашої Ієрархії до об'єднання українських церков, що існують на територіях різних континентів і держав;

5) зміцнити дисципліну в церкві на основі повної відданости її керівництву;

6) сприяти відродженню і розвитку світлих принципів гармонійної співучасти всіх шарів церковних громад в творчій діяльності церкви і в тих чи інших формах участи в її керівництві;

7) категорично відкинути невірний і нецерковний погляд окремих осіб на ієрархію, як на професійних функціонерів; тверdo додержуватися погляду, що ієрархія є серце Церкви, що забезпечує життя організмові, а громада вірних — кров Церкви, що уможливлює биття Серця.

Св. Апостоли
З мозаїчного образа у Київському Соборі
Св. Софії

8) розглядати братства і сестрицтва, очолювані, як правило, своїм середнім духовенством, як кровеносні сосуди, що забезпечують правильний кровообіг в українському церковному організмі.

Дорогі браття й сестри! Українська православна церква має свої традиції, записані в нашій історії кров'ю наших мучеників духовного, цивільного і військового стану. Ці традиції були, є і будуть священними для українського народу, бо вони є православні і національні. Церковно - канонічні підстави дозволяли константинопольським патріярхам визнавати й підтримувати ці традиції, — нецерковно-неканонічні підстави продиктували московським патріярхам і синодам скасування цих священних для нас традицій.

Ми живемо в епоху боротьби за відродження українських православних традицій під проводом своєї Ієрархії, ця боротьба провадиться силою й участю цілої Української Автокефальної Православної Церкви. Всі творчі сили, які повинні діяти з наполегливістю і тактом, мають перебороти все руїнницьке, що стоїть на перешкоді відродженню українських православних традицій, які виросли, зміцнилися й виправдали себе в огні боротьби з намаганнями сусідів накинути Україні свою церковну і державну опіку.

Вітаю вас, любі мої браття і сестри, з другим братським святом нашого Братства св. Апостола Павла в Гайденав, закликаю Братство до повного єднання в ньому духовних, цивільних і козацьких сил нашого народу і висловлюю тверду віру в блискучу перемогу нашої святої релігійно-національної справи.

В Англії, Німеччині, Франції, Бельгії, Канаді, Сполучених Штатах Америки, в Бразилії, Арґентині, Парагваї — по цілому світі, де не опинитеся, боріться словом і ділом за повне торжество нашої Ідеї — великої науки Христа, що процвіла чудовим українським цвітом, зігріта промінням українських сердець, полита слізьми наших жінок, скроплена кров'ю наших мучеників, що виросла на ґрунті, пооранім козацькими списами і шаблями в боротьбі за релігійну і державну незалежність України.

Ніколи не згортайте прапора боротьби за віру дідів і прадідів,—«борітеся — поборете», казав Шевченко, бо минулі, сучасні і майбутні покоління повинні знати слова Христа: «Хто має вуха, нехай чує, що дух говорить церквам: ПЕРЕМОЖЦЕВІ ДАМ СПОЖИВАТИ ВІД ДЕРЕВА ЖИТТЯ, ЩО ПОСЕРЕД РАЮ БОЖОГО» (Об'явл. Іоан. Богосл. гл. 2, ст. 7).

о. Ігор Губаржевський,
мітрофорний протоієрей,
голова Братства.

10 липня 1947 р.
т. Гайденав.

Українці в Англії

А. СНІГУР

З кількох таборів ДП англійської окупаційної зони Німеччини перші транспорти українців виїхали на роботу до Англії. Українці їдуть до Англії з охотою, шукаючи можливости працею здобути собі спокійне, людське життя. Газети приносять нам звістки про становище наших людей у новій для них країні. Радісно чути, що, замість дуже напруженого харчового стану в таборах ДП, скитальці мають змогу дістати добрий харч в Англії. Радісно дізнатися, що наші люди тішаться в Англії людяним до себе ставленням на роботі й поза роботою. Правно люди почувають себе в Англії не рабами одного з тоталітарних режимів, а вільними людьми демократичної, не лише на словах і в конституціях, а справді демократичної на ділі, держави.

Це все добре, а добре треба цінити, добрим треба дорожити, щоб його не втратити. А для цього треба уважно й по-діловому підходити до кожного повідомлення про становище наших робітників в Англії, щоб усувати недоліки в цьому житті, які усунути є в наших силах і, навіть, нашим обов'язком. Треба звернути увагу на ту ложку дьогтю у перших же днях життя наших українців в Англії, що може зіпсувати бочку меду.

Треба уважно поставитися до справи забезпечення себе належними документами про народження і шлюб, бо відсутність згаданих документів створює чималі труднощі в оформленні себе і своїх родин на місці. «Українські вісті» в статті «Українці за Ля-Маншем» (ч.25)83) пишуть: «Між іншим, дехто в своїх листах звертає увагу на ті труднощі, які постають для тих жонатих, які хриїхали сюди без жадних документів про одруження. Отож, хто втратив їх, мусить якось відновити ще до від'їзду до Англії».

Друге прикре явище, на яке звертають увагу наші люди в Англії — це брак у таборах українського обслужного персоналу і кволість українського керівництва внутрішньогромадським життям українців. І це дуже погано. Англійці цьому ані трохи не перешкоджають, але ми не дбаємо про те, щоб організаційне, культурне, релігійне, побутово-матеріальне обслуговування українців було забезпечене там, де це дозволено, саме українськими силами, а не якими іншими. Треба клопотатися про це перед відповідними англійськими чинниками, а тим часом українцям, здатним до виконування цих обов'язків, треба *на загально-робітничих умовах правах* і *підставах їхати на роботу до Англії*.

В Англії повинні бути разом із своїм народом українські священики, вчителі, організатори. Нехай, як це вимагається обставинами, і працюють і виконують додаткові обов'язки перед своїм народом. З приводу цього на підставі листів українських робітників газета пише: «Ставлення англійського оточення до наших робітників — якнайкультурніше. Правне становище — кращого не можна вимагати. Моральне почуття — як і в кожної вільної людини, над якою не стоїть жандарм і не гнітить її своєю присутністю. Але є і негативне. Нашим робітникам гостро дає себе відчувати відірваність, сиротливість та ще незнання мови. Балтійців, росіян зустрічають їх земляки, закликають «на чашку чаю», на товариську бесіду; приносять книжки, газети, створюють рідне оточення. Українці ж — сиротами . . . А що ж роблять наші два Українські Комітети в Англії? Чому не налагодять культурно-національного обслуговування прибулих? А гей-гей! Брати наші за Ля-Маншем, озовіться!»

Справді, чому українці в Англії щодо своєї національної опіки почувають себе сиротами? Дійсно, Українському Комітетові в Англії треба добре над цим подумати. А ще більше треба подумати нам. Адже сам Український Комітет в Англії не в стані буде змінити ситуації, якщо до складу українців, що їдуть на роботу до Англії, ми не додамо з терену Німеччини культурних, свідомих своїх обов'язків людей. Треба їхати, засукавши рукава, на роботу, щоб одночасно допомогти своєму народові. Треба забезпечити виїзд наших культурних сил до Англії. І цим повинен негайно зайнятися не Український Комітет в Англії, а старіші громадські організації і новостворений Український Комітет в англійській окупаційній зоні Німеччини.

Нарешті, опікою над своїми вірними на новій чужині має зайнятися Українська Церква, щоб негайно забезпечити цю опіку на місцях нового осідку українських еміґрантів. Українці, що виїжджають до Англії, непокояться: «А як же церква? А коли поїдуть до Англії наші священики?»' Це питання першорядної ваги, бо релігійно-моральне виховання саме в переходові періоди життя людини має особливе значення. Саме в переходові моменти людина має нахил до морального падіння чи до морального піднесення, - залежно від того, буде чи не буде забезпечена релігійна опіка над нею. І ми маємо вже сумні звістки про наслідки релігійно-моральної безопічности наших людей, особливо жінок, в Англії. До нас доходять сумні факти з цього приводу. Вважаємо своїм обов'язком звернути увагу наших громадських організацій: Комітету, ЦПУЕ, а також цілого українського загалу на серйозність становища, спричинену відсутністю громадсько-культурного українського проводу серед українців в Англії. Так само і з релігійною опікою.

Нам відомо, що в цьому напрямку деякі заходи вживаються. Коли виявляться наслідки їх — невідомо. А тим часом ми переконуємось, що інші національні комітети і організації вже вжили ряд практичних заходів, і звідси та різниця, яку підкреслюють нам українці в своїх листах із Англії.

Підсумовуючи бажання наших людей, що виїхали цими днями на роботу до Англії, ми дозволяємо собі висловити з цього приводу кілька думок-пропозицій:

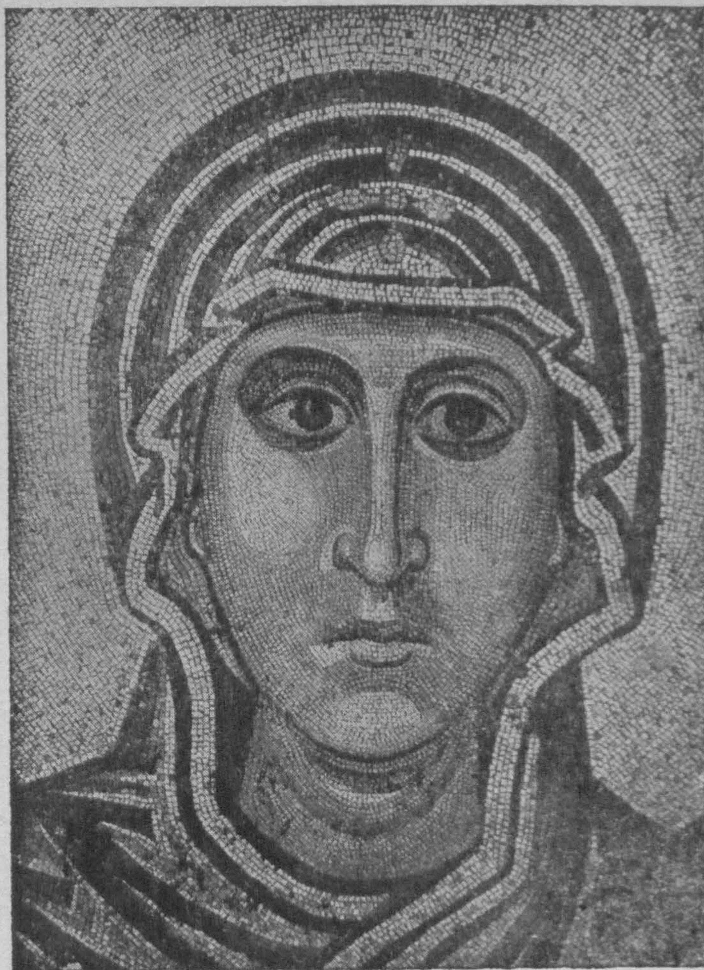
1) Просити український Церковний Провід визначити для опіки над своїми вірними Єпископа і інших духовних осіб, що відразу стали б до організації української людности в Англії відповідно до її віровизнань. Просити Церковний Провід послати туди сильних священиків, що спромоглися б ус-

пішно виконувати в цілком нових для них обставинах доручену їм складну місію. Просити наш Церковний Провід підтримати поширення української церковної преси серед наших вірних в Англії, що має особливе значення, зважаючи на розкиданість наших людей в найближчому майбутньому по місцях праці і на той підвищений інтерес, який виявляють наші вірні до релігійного українського часопису ще в пересильних таборах ще перед від'їздом до Англії.

2) Просити український громадський Провід виділити на місцях, в таборах, культурно-громадських робітників для виїзду до Англії, що виконували б там покладені на них завдання, перебуваючи одночасно фізичними робітниками. З числа цих людей англійське керівництво могло б брати собі помічників для культурно-громадського обслуговування українських робітничих таборів в Англії. Згадані заходи позбавили б англійське керівництво потреби шукати серед ДП іннаціональних обслуговувачів для українців.

3) Просити Український Комітет англійської окупаційної зони забезпечити стале обслуговування перехідних таборів, в яких скупчується велика кількість українських робітників, що потребує релігійно-культурного обслуговування, забезпечення відповідним українським представництвом перед англійською місцевою владою тощо. Так само дуже бажаною була б організація проводів наших людей в час всідання їх до пароплавів, що вирушають до Англії.

4) Просити Український Допомоговий Комітет в Англії забезпечити сердечну і реґулярну зустріч українців, що прибувають туди, надаючи цій зустрічі такої ж великої ваги, якої надають їй самі робітники, може іноді малокультурні, але порядні, змучені страшною своєю долею, розумні й чулі, наші люди, що так близько беруть до серця найменший вияв братньої сердечної любови в чужій невідомій країні.

Божа Мати — «Нерушима Стіна»
Мозаїчний образ у Київському Соборі Св. Софії

НАВЕРНЕННЯ САВЛА З ТАРСУ

З життя св. Апостола Павла

Можна без вагання сказати, що жадна подія в поступовому розвиткові Церкви не мала такого захоплюючого й благословенного впливу на її пізнішу історію, як навернення Савла з Тарсу. Той, що раніш був один з найбільших грішників, став першим між святими; сильний противник Христа, лютий ворог і гонитель імени Ісуса (порівн. Діян. 9, 1. Тим. 1) став палким захисником віри.

З того, що він говорить сам про себе, видно, що він дивився на юдейство не тільки, як на тимчасову божественну установу, а як на дану людині вічну й незмінну релігію. Сила його юдейських забобонів навряд чи допускала перехід на якийсь інший ґрунт. Внаслідок цього Савл бачив у кожній спробі усунути юдейську релігію і замінити її будьякою іншою лише хитрість диявола, якій треба протиставити енерґію спротиву.

Він чув піднесену промову Стефана і був свідком його урочистої смерти, проте, дальше гоніння його показало, що моральна величність цієї події не справила великого враження на його душу. Його відданість юдейству так його засліпила, що він дихав «погрозами і вбивством проти учеників Господа». Коли він почув, що дехто з гнаних християн знайшли собі захист у Дамаску, старому сірійському місті, він вирішив піти туди, щоб розшукати їх і, як злочинців, зв'язавши, везти в Єрусалим. З цією метою він взяв листи від первосвящеників і старшин. Він був, таким чином, справжнім носієм юдейської злоби проти учеників Ісуса.

З серцем, розпеченим злістю, іде Савл в свою достопам'ятну мандрівку. Твердо вирішивши покарати навернених у християнство, як відступників від віри, наближається він до міста Дамаску. Але там, під час його невгамовного прагнення до переслідування, з'являється йому Господь. Світло з неба, сильніше від сонячного блиску, промінює й перемагає його своїм сяйвом. Він падає на землю — його воля розбита, серце скорене, — все змінилося. Він скоряється цілком голосові, який до нього говорить, і визнає силу і владу цього голосу.

З неземного світла почулися слова: «Савле, Савле, нащо ти гониш Мене?» Пояснення, вибачення і виправдання себе з боку Савла були вже недоречні. І він сказав:

(Закінчення на 6 стор.)

СВЯТА ЗЕМЛЯ

I. ТИВЕРЕЦЬ

I

— Отак, боком до вулиці хата моя старенька, соломою вкрита, з жовтою призьбою. А далі хлів. Ото й усе, що залишилось ще на своїй землі. А тієї своєї земельки тільки, браточки, й залишилося, що шматочок ґрунту. А то все забрали: сім з чверткою десятин землі забрали. Все в колгосп, як у воду, пішло ... Довго не давався. Ну, зате й вимучили. «Індус», — кажуть; ніби індувальне господарство маю, в колгосп не йду, то й індусом обзивають. Таке, кажу вам, бувало, видумають, що тільки стань та й дивися!

— Про таких індусів, прошу вас, я ще не чув, — обізвався сивуватий галичанин, — І що сі стало, на тім Божім світі, же нашу людину скрізь так мордують.

— Ти ще багато, Стаху, не чув. А що мордують, то правда. Багато говорити.. Залишилася в мене тільки третина ґрунту. Був колись навколо обійстя тин, було відгороджене подвіря, на худобу обора, перед хатою ще окремо відгороджене, а далі — садок. Кажу я вам, — усе в тому садку було: і вишні, і черешні, і груші, і яблуні, і малина, і шовковиця; по праву руку від садка город, за садком люцерію сіяв. А зіпхали на ту нещасну третину, — все, що можна було переорати — переорав, підпер город під самі вікна хати і під вулицю, свинарник, короварню, клуні, саж, шопу, возовню — що попродав, а що попалив — усе пішло, — та й нащо воно, коли ані скотини ніякої, нічогісінько, навіть кури на «особому учоті», — нащо ті будівлі, як усе хазяйство зійшло на пси?!

— І ґаздували-сте?

— Що ти кажеш?

— Спитав-єм но, ґаздували-сте?

— Та він питає, чи господарили?

— А мусів.

— Якже, перепрошую, пане-добродію, мож той чоловік газдувати без машини, жеби но кутюга сі залишив.

— Котюга, кажеш? То навіщо той котюга, коли й мишей немає, чого будуть триматися?!

— Та де б, чоловіче, котюга та миші лапав?

— Ти, слухай, щось таке говориш, що, присійбо, не втямлю, — щоб кіт, та й мишей не ловив!

— Та він же гуцул. Кутюга, прошу я вас, то у них пес, а не кіт.

— От і розбери! Але все'дно —ні кота, ні пса не залишилося. А маржина то що?

— Маржина, то у них худоба.

— То ти кажеш, що без худоби чоловік хазяйнувати не може? Мусить, кажу. Але яке то вже життя? Все чуже. Тільки й свого, що клаптик землі під вікнами. Але й той мусів покинути.

«Кинув той клаптик своєї земельки та й пішов у світ. Не можна, скажу я вам, втриматися: на кожних зборах -- і не вдарник, і батько церковним старостою був, і образи в хаті, і теє, і сеє, — бачу, — посадять ні за цапову душу, а я ж сам один, сім'ю, спасибі їм, звели зі світу, — пішов у місто, став на роботу в завод, та й тяг три з половиною роки.

«Коли радіво вдосвіта кричить, що війна з Германією. Забурчало, забухало, засмикалося. Бачу — товаришам невдержка. Тікають. Першим ділом енкавендистки з краватами, бухветами, котюгами, чи як там вони по-вашому, по-гуцульському, та піянінами. А там і нашого брата погнали, а там — худобу. Лопалася, вірте, без води, гинула по сошах без їжі. А там розбите, пошматоване військо, і на останку — німаки. Ситі, озброєні, валом-валять.

«А з ситими німаками та й прийшов голод у місто. В місті розказують, що в селах ґрунти вертають, землю хазяям віддають.

«Подався я в Мліївку, додому. Таки там, думаю, моя дома — свята земелька не обдурить.

«Правда, ґрунт повернули, а землю — ні. Такі самі, як і за большевиків, колгоспи завели. Видно, і німець второпав що так більше можна здерти з' нашого брата. Хіба німець собі ворог? І дер, скільки влізло, тільки дурніший був за совєтів. Не потрапив обдурити нашого дядька. Де вже німцеві його обдурити, коли він совєтські кзаменти здав!

«І, кажу вам, поки німець на Україні не розчухався, наш народ почав таки обживатися. А далі — і німець тиснув, і наші викручувалися, щоб не датися. Німці не давали колоти свиней, а наші все одно кололи, тільки смалили у хаті вугіллям, всипаним, у відро з сіткою, замість дна. Техніка! Совєтську власть обкручували, а німців обкрутити було юринда.

«А тут і наші партизани гарнізувалися. Б'ють німаків, аж дрантя сиплеться. Добрі хлопці!І з Галичини, і з Волині, і з нашого таки Поділля. Душу в нашого брата вкладали. Казали, що всяке на голову українцеві хоче сісти — чи то німак, чи інша яка біда — байдуже. А що, не правда?

«Коли й совєтські партизани: «За власть совєтов!», «Бей жолто - блакитную банду!»

«А німці — палити села, стріляти й вішати людей. Біда!

«До того ще й фронт наближається. Большовики близько. Повстанці дошкуляють німакам, а ті ловлять людей, а народ, як товар, женуть поперед себе, не то в хати, — в ями з бараболею заглядають, а хто залишився там, — «большевик!» і в хату чи в льох гранату! А ви як думали? Жарти? А совєти кажуть тепер: «З німцями відступали, значить, калябрати!» Подивився б я на того брехунця, чи не тікав би він поперед німців, аж курилося, щоб йому в морду гранату пхали і ту останню хатину, яку досі ще не розібрали, палили німаки перед очима. Теж був би німецьким «калябратом», чи біс їх знає, як вони там нас охрестили,— а я німцеві такий самий брат, як і йому, бо обидва десяту шкуру з мене дерли. І то роззявить паршиве писок, та й один: «большевик», другий: «калябрат»! А наш мужик, бідний, тільки потерпає, щоб ті й ті не загнали, куди й Макар телят не гонив.

«Так ото, як виганяли востаннє, наклав і я на воза, що встиг. Став на подвір'ї, ніби зараз там стою, глянув на свій ґрунт, на свою землю — та й, вірите, страх мене обгорнув. За большевиків з рідного села мусів утікати, і за німців — утікати, покидати рідну землю! І так, повірте на совість, запекло під серцем, як думав, що, мабуть, я вже тої рідної земельки й не побачу. Сім же з чверткою десятин мав, а довелося останній її клапоть покидати.

«Упав я, браточки мої, на землю і став цілувати її так, як дитиною рідну матір цілував: «Як же тебе, свята земле, покидати?'»

«І блиснуло мені в голові: хоч пучку рідної земельки з собою візь-

(Продовження на 7 стор.).

НАВЕРНЕННЯ САВЛА З ТАРСУ

(Закінчення)

«Хто ти, Господи?» Господь відповів: «Я Ісус, якого ти гониш!» Господь повідомляє тут Своєму тремтячому ворогові істину, що Христос, перебуваючи на небі, в той же час перебуває посеред своїх учеників на землі. Ці короткі слова: «Савле, Савле, нащо ти гониш Мене? Я Ісус, якого ти гониш», містять у собі зародок істини про єдине тіло, про єднання Церкви з Ісусом Христом, її Головою на небі. Хто гонить християн, той гонить Самого Господа. Яка благословенна істина для вірних, але в той же час, яка сувора вона для гонителів!

Видіння, яке побачив Савл і відкриття, зроблене ним, цілком вразило його. «І він три дні нічого не бачив, не їв і не пив». Сліпий, розбитий, смиренний, відчуваючи суд Господній, іде він далі до Дамаску. Як перші думки його були несхожі на теперішні і як цілком був знищений його попередній намір! Він приєднується тепер до того суспільства, яке вирішив був винищити. Смиренно займає він місце між учениками Господа. Богобоязний ученик, на ім'я Ананія, посилається, щоб його утішити. Тоді він знову підіймає лице своє, сповнюється Духа Святого і приймає хрещення.

му. Як умру на чужині, то хоч грудочка тієї землі зі мною в могилу піде, все як не на своїй, то з своєю землею умру...

«А тут як не рвоне, — хата моя загорілася, а я рачки — до воріт, та не забув таки пальцями земельки рукою грабнути. А коли встав, узяв у невістки хустинку, зав'язав землю і за пазуху поклав.

«Невістка плаче, і я плачу, коні від пострілів, як у пропасниці, тремтять, хата горить, німці людей женуть, худоба реве. Пекло!

«І вйо! Як поїхали, то й поїхали!..».

«І аж тут з цілої України докупи зійшлися. Той каже «чорногуз», той «бусел», той «лелека», той «пес», той «котюга», той «клуня», той «стодола», а всі свої ж, українці, всі з одної рідної землі, серце одно, одною крівлью живиться.

— Антипе! А де ж тепер тая земля? — спитав молодий хлопець з прозорими сірими очима, крізь які видно було сполохану душу. — Що ви тоді в хустину....

— Де? А то де ж має бути? Зі мною. Все покинув, а цієї малесенької грудочки землі не покинув. Зі мною земля! А як же! Тут, на грудях!

І Антип вийняв з-за пазухи маленьку хустинку, на якій збіглися очі всіх.

— Ось вона!

— Ану підведіться,—суворо й урочисто звернувся він до вчителя, що сидів на стільці. — Стільця треба.

Антип став коло стільця на коліна, щоб зручніше було розгортати хустинку.

Над його сивою головою враз виросла гора голів.

— Ось вона, українська земля! Диви но ся, яка!

І справді земля була особлива, зовсім незвичайна, як незвичайною буває мати, з якою зустрівся після багаторічної розлуки.

Десятки очей пройняли її своїм промінням, налиті жалем і якоюсь незбагненною теплотою.

Крізь чиїсь очі просочилася нестримна сльоза. Вона впала на пучку рідної землі, як падає дощ на українські лани, після якого бувають добрі жнива.

— Ех! — майже простогнав 89 літній дід, Тодір Марущак, і, рвучко повернувшись, пішов до бараку.

— Кажуть, ще дехто з Батьківщини землю привіз — упівголоса порушив тишу гарний кремезний полтавець.

Обережно, з побожністю згорнув Антип хустинку і встав.

Розумні, трохи зблаклі очі його світилися під жовтими острішками брів рівним внутрішнім огнем щастя.

II

На таборовому майдані піднято український прапор.

22. січня — Свято Української Державности.

Чотирикутником стояли довкола шістдесят три охоронники, сто сорок шість пластунів, сто двадцять два члени Спілки Української Молоді, гімназія, народня школа.

Скавмайстер українського пласту англійської зони приймає звіти комендантів з'єднань.

Гострими зубами вгризається в голі коліна пластунів мороз. Але коліна невгнуті, як і пружні пластунські серця.

— Скоб!

— Сильно, красно, обережно, бистро!

* * *

Дзвоном гарматних гільз заговорила таборова церква. Злетіли над таборовими бараками акорди церковного дзвону. Кружляли над площею з розгорненим українським прапором, бидися в холодні мури німецького села. З церкви вийшла процесія.

В музику дзвонів вплівся церковний спів, підійняв людські душі над чужою Німеччиною і поніс їх на крилах молитви у Рідний Край:

«Перемогу Боголюбивій Україні нашій на супротивників даруй і хрестом охороняй нас — оселю Твою».

* * *

Почався молебінь. На підвищенні стояли священики. Тонкі сувої пахучого диму старанно оповивалися навкруги ланцюжків кадила в руках диякона і породжували болючо- милі спомини про Службу Божу на Україні...

...«Іще молимось за благочестивих наших князів і гетьманів і за всіх воїнів, що на полі боротьби з ворогами Віри і Батьківщини життя своє поклали...»

Дід Антип стояв біля коменданта табору і глибоко втягав у себе пахощі ладану. А разом із тими пахощами воскресли в його душі пахощі Рідної Землі, село, церква.

Церква. Висока, з чотироповерховим іконостасом. На середню баню сам хреста ставив. У 1903 році. Але й церкву спалили анахтеми. На самий Великдень. Комсомолець Вітька запалив аж у самій бані дзвіниці.

Це теж навіки запам'яталося. Антип ускочив тоді у церкву; перед престолом стояв навколішках отець Микола і молився.

Ніби серце обірвалося, коли великий дзвін з гуркотом провалився крізь два поверхи дзвіниці і вгруз у підлогу бабинця. А кілька хвилин пізніше полетів сторч великий хрест, той, що його він, Антип, ставив, — і до половини врізався в землю на цвинтарі.

Люди тоді силоміць винесли з церкви о. Миколу. Ліва щока його була обпалена, як і пальці лівої руки, що ними священик вхопився за обвуглений одвірок, щоб не виносили. Хотів умерти разом із церквою.

Права рука була ціла, бо нею о. Микола притиснув до грудей антимінс. По дорозі загорілися ризи. Їх скинули вже за цвинтарем.

Як сьогодні, все це пам'ятає. Кожне слово в пам'яті закарбувалося з того двадцять дев'ятого року.

А тридцять третій! коли дочка і троє внуків у житі з голоду погинули. Постягав їх, Господи прости, як тварину яку на купу, а мати вовчицею вила, на їхні тільця впавши, така ж безсила, висушена тим страшним голодом, як і її батько. Тоді сусідка Онися порадила їй пальці відрубати. Казала, — як мати собі пальці відрубає, то діти оживуть. Поклала Марина на дрівітню руку і сама відрубала собі три пальці. По одному за кожне дитя.

Та діти не встали, а мати вмерла. Окремо поховали, закопали дітей, окремо поховали пальці, а потім окремо—Марину. Хіба це забудеш?

І все те приймає рідна земля. Скільки вона знає, та мовчить, скільки страху того, скільки біди — лиха! Та земля, що грудочку її він віддав на посвячення сьогодні, так само, як і цей старий галичанин, цей підстаркуватий буковинець і молодий закарпатець, що теж мали по грудці рідної землі.

Істинну правду казав той професор на Базарській академії, що людей наших мільйони, а Рідна Земля одна, в кожного своє горе, а горе України одно, у кожного свої надії, а надія Народу одна, кожний має крихітку сили, а спільна велика сила одна. І вона ще є, тая сила, і ще добре дасться взнаки тим, що з нас збиткуються. До пори збан воду носить.

І правду казав мені колись дід Омелько, що і горе і щастя людське заховано в землі, тільки горе

(Закінчення на 8 стор.)

Св. Архангел Гавриїл
Мозаїчний образ у Київському Соборі Св. Софії

закопують гуртом, а викопують поодинці, а щастя закопують поодинці, а викопують гуртом».

Думи Антипові обірвав голос священика, що, обернувшись лицем до народу, почав читати грамоту:

«Українська Земля, з любов'ю привезена зі Східньої і Західньої України в далеке вигнання, з'єднана в єдине нерозривне ціле в цій урні в день Свята Української Державности, 22. січня 1947 року, на далекій холодній чужині, в Гайденав (Північно — Західня Німеччина) і освячена як священний символ Соборности Української Держави.

«Коли минуться скитання вигнанців з Рідної Землі, що тільки грудочку Її мають у своїх руках і всю Її, від Дону по Карпати, у своїх серцях, нехай ця земля буде внесена у Святу Софію, як свідок спільних наших страждань, принесених на вівтар Батьківщини в ім'я палкої любови до Святої Рідної Землі.

«Не допусти, Господи, померти нам на чужині!

Німеччина,
Р. Б. 1947. м. січня 22. дня.»

Диякон м'яким басом виголосив: «Будьмо уважні!» і о. мітрат, знявши мітру, підняв на голову урну. Вона виблискувала на сонці, струнка, срібляста з великими кільцями по боках і запорізьким хрестом вгорі. А в ній, Антип знав, була Антипова і буковинська, і галицька, і закарпатська — їхня спільна українська рідна земля.

І люди стали на чужій землі на коліна щоб вклонитися грудочці Рідної Землі.

Коли Антип, підвівшись з колін, глянув на отця, на голові протоієрея, замість срібної урни, грала вже золотими зірками мітра.

Після проповіді увесь мир проспівав молитву за Україну і хрест рушив з-перед аналоя у похід. Затріпотіли, як крильми чайки, корогви, розпростерлись на вітрі галицькі церковні стяги, а за ними замаяйоріли високі щогли братських прапорів, тягнулись до неба, як стрункі буковинські смереки.

Рушив хор, наповнюючи довколишній простір соковитими церковними мельодіями, яких не чула досі ця могутня технікою, але убога серцем країна.

За хором комендант табору ніс в урні Рідну Землю, а його гарну сиву голову оточували найстарші віком наддніпрянець, галичанин, буковинець і закарпатець.

Похід пішов до церкви.

А там настоятель прийняв з рук коменданта урну і поставив її на аналої посеред церкви, поцілував на версі її хрестик і пішов у вівтар.

«Коли ж приєднається ця грудочка до мільйона квадратових кілометрів Великої Української Землі?» — промайнуло в думці мітрата, і очі його заблищали болем від кинутого в надію жалю.

Люди цілували урну, і в душі кожного серед океану споминів перлиною сяяла Рідна Земля такою, якою вона була в реальній дійсності на його Батьківщині.

Бо та грудочка Рідної Землі горіла в урні вогнем, від якого кожен, хто цілував її, світив свічечку свого серця, і ніс те світло у собі, як у чистий четвер, захищаючи дорогий вогник від вогкого вітру сірої скитальської буденщини.

Антип теж поцілував урну і, відійшовши набік, став молитися.

Йому не хотілося йти додому, бо дому не було.

Гайденав, 18 березня 1947 року.

ПЕРЕМАГАЙ ЗЛО ДОБРОМ.

Одного разу дівчина, одягнена в білу сукню, тримаючи в руках квіти, проходила коло хлопчика, що грався на брудному бруку.

Несподівано для неї хлопчик схопив у жменю болота і кинув у дівчину. Болото попало на край її сукні, а з сукні скотилося на черевики.

Дівчина спалахнула і хотіла крикнути з досади й образи, але опам'яталась, усміхнулась і, вибравши з-поміж квітів найкращу квітку, кинула її хлопчикові, який ждав, щоб побачити, як дівчина відповість на його вчинок.

Він дуже зніяковів, бо не сподівався, замість кинутого болота, у відповідь одержати квітку. Тепер йому було прикріше, ніж їй: вона пішла з приємною свідомістю, що як християнка заплатила добром за зло, перемігши своє обурення. А хлопчик залишився з неприємним відчуттям, що зробив гидоту, за це ж його навіть не вилаяли, а дали квітку.

ЩЕ Є ЧАС

Орел сидів на крижині, шо плила рікою. В своїх кігтях він держав здобич і клював її. З нижньої течії річки чути було як крижина наближалася до того шуму, але орел мало турбувався небезпекою, що насувалася на нього.

«Ще є час... Ще поклюю, а потім полечу».

Ось крижина з орлом уже зовсім близько до клекочучої прірви. Махнув орел крильми, але разом з крижаною брилою пішов стрімголов додолу і загинув під кипучою поверхнею води....

Як же це трапилось?

Його кігті, що глибоко вгрузли в м'ясо здобичі, примерзли разом із м'ясом до льоду...

Так буває з усіма тими, які кажуть: «Ще встигну подумати про душу» «ще поклюю», «ще є час». І вони віддаються життьовому брудові, закрутяться у вирі низьких насолод і не помічають, як гріх приморожує їхнє серце, зв'язує крила їхнього духа і, нарешті, кидає їх у безодню погибелі.

БІБЛІЙНИЙ ПОКАЖЧИК

(Продовження)

Г. Значення цієї жертви

Ісус Христос поніс гріхи наші — Іс. 53, 5. 12. 1 Петр. 3, 18. Рим. 3, 24—26; 4, 25. 2 Кор. 5, 21. Гал. 4, 5. Кол. 2, 13, 14. Тит. 2, 14. Євр. 9, 12. Об'явл. 5, 9.

Перетерпів за нас смерть — Рим. 5, 8—10. 1 Кор. 15, 3. 2 Кор. 5, 15. Філ. 2, 8.

Пострадав добровільно — Псал. 39, 9. Іс. 53, 7. Мат. 29, 39. 42. Євр. 10, 7.

Ґ. Ісус Христос став вірним:

Єдиним Спасителем — Лук. 2, 11. Іоан. 10, 9; 14, 6. Дії 4, 12; 5. 31. Філ. 3, 20. Тит. 3, 4—7.

Іскупителем — Іов. 19, 25. Іс. 41, 14; 49, 7; 59, 20. Марк. 10, 45. 1 Кор. 1, 30.

Первосвящеником — Євр. 4, 14 до 15; 5, 10.

Посередником — Гал. 3, 19—20. 1 Тим, 2, 5.

Заступником — Іс. 53, 12, 1 Іоан. 2, 1. Рим. 8, 34. Євр. 7, 25; 8, 6; 9, 15; 12, 24.

Другом — Іоан. 15, 13—16.

Порадником — Іс. 9, 6.

Ізбавителем — Іс. 19, 20. Рим. 11, 26.

Охоронцем душі — 1 Петр. 2, 25.

Начальником і звершителем віри — Євр. 12, 2.

Хлібом життя — Іоан. 5, 35—48.

Приношенням — Євр. 7, 27; 9, 24—28; 10, 12—14.

Виправданням — Єр, 23, 6. Рим. 5, 18.

Головою Церкви — Ефес. 5, 23. Кол. 1, 18.

Учителем — Мат. 23, 8.

Прикладом — Іоан. 13, 15. 1 Петр. 2, 21. Ефес. 5, 1. Філ. 2, 5.

Життям нашим — Кол. 3, 3—4. Філ. 1, 21.

Освяченням, Премудрістю, Праведністю — 1 Кор. 1, 30.

Д. Служіння Ісуса Христа як пророка, священика і царя

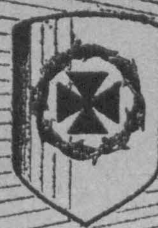
а) Пророк — Іс. 61, 1—2. Лук. 4, 18—24.

б) Священик — Зах. 6, 13. Євр. 5, 1. 5.

(далі буде)

РЕДАҐУЄ
Мітр. прот. І. Губаржевський

Друк. Кооп. В—ва «Заграва» в Гайденав.
Зам. ч. 470145.

Братський Листок

ч. 6 | ВИДАННЯ СВЯТО-ПАВЛІВСЬКОГО БРАТСТВА УАПЦ В ГАЙДЕНАВ — ДВОТИЖНЕВИК | жовтень 1947 р.

МИР ВАМ!

З волі Господньої Українська Православна Церква підняла свої прапори серед вірних своїх, що опинилися в цьому краю. І Бог дав мені радість вітати Вас в країні нового Вашого перебування привітанням Христовим: Мир Вам!

МИР ВАМ, любі мої, що прибули сюди, щоб не їсти дарованого хліба, а заробити свій хліб, стати на свої ноги, щоб спокійно дивитися, з непохитною вірою в поміч Божу, у завтрашній день.

МИР ВАМ, дорогі мої, що не забули про своїх братів і сестер, батьків і матерів, синів і дочок, які перебувають деінде, мир Вам, що живете надією на об'єднання наших змучених, скривавлених родин, на спільне щастя. Воно прийде, побудоване на незламній твердині Українській Автокефальної Православної Церкви.

МИР ВАМ, рідні мої діти у Христі Ісусі, що вирослі на благодатнім ґрунті України і живете християнським духом нашої побожної Батьківщини, духом її православних святинь — храмів, манастирів — а найголовніше Нерукотворним Храмом Її побожного лицарського минулого, жертвенного сучасного і переможного християнського майбутнього.

Андріївський собор у Києві

МИР ВАМ, що не проміняли волі своєї християської душі на лакомства нещасні, які призводять до вічної рабської погибелі нечестивого безбожництва.

МИР ВАМ, що не піддаєтеся на диявольську спокусу сварок між собою, яких так хотів і хоче наш ворог, щоб нашими ж руками проливати нашу кров. Чи ще мало, браття й сестри, крови нашої пролито, щоб ми на чужині допускалися гріха ворожнечі через релігійну різницю чи тому, що походимо з різних місцевостей?

МИР ВАМ, що добивалися тут за прибуттям священиків українських, за своєю Рідною Матір'ю — Українською Церквою, бо знаєте, що Мати тільки одна — другої немає і не може бути.

Радуйтеся і завжди благословляйте Бога. Єднайтесь в Українській Православній Церкві, і Господь Бог благословить, захистить і поведе Вас шляхом правди і спасіння. Христос посеред нас. Він збудував Церкву, Свою щоб Її ніколи не подолали ворота пекельні. Христос побудував Церкву на камені віри в Нього, нашогоСпасителя.

Українська Православна Церква є однією з армій всесвітнього християнського війська, що бореться проти антихристового царства тьми. Вона завжди була, є і буде заступницею Українського Народу перед Богом і людьми. Цей святий обов'язок несе вона і тут, об'єднуючи українців в єдину духову силу, захищаючи їхні духові потреби, відкриваючи їм широкі духові обрії.

З вірою і надією дивімось у наше майбутнє. Якщо Бог з нами, то хто проти нас?

Моліться, трудіться і любіть Бога і людей.

Мітр. прот. І. Губаржевський

ПРЕОСВЯЩЕННІШИЙ ВЛАДИКА МСТИСЛАВ В АМЕРИЦІ

Згідно з запрошенням Консисторії Української Автокефальної Православної Церкви в Канаді та на підставі постанови Собору Єпископів Української Автокефальної Православної Церкви на чужині 7 травня ц. р. в Мюнхені Його Преосвященство Преосвященніший Владика Мстислав, Єпископ Переяславський, що часово повнив функції Єпископа Української Православної Церкви на чужині для Франції, Англії, Бельгії, Голяндії та Швайцарії, 4. вересня виїхав з Европи і 9. вересня прибув до Нью-Йорку.

Архієпископ Канадійський і Американський Іоанн Теодорович з 18 священиками своєї дієцезії та три священики з дієцезії Єпископа Української Православної Церкви Преосвященного Богдана Шпильки урочисто зустріли Владику Мстислава, коли він вийшов з корабля. Тут відбулося надзвичайно миле й сердечне вітання Достойників двох дотепер ще не поєднаних Українських Автокефальних Православних Церков — европейської і заокеанської.

Звідси всі поїхали до церкви в Нью-Йорку. Духовенство з процесією й прапорами зустріло Владику Мстислава. Відслужено урочисто молебень. Високопреосвященніший Владика Архієпископ Іоанн з великою радістю ще раз прилюдно вітав висланника матірньої Української Автокефальної Православної Церкви. Під кінець цієї піднесеної урочистости Преосвященніший Владика Мстислав дякував за молитви та зустріч і в своєму зворушливому слові коротко розповів про скитальців, про їхнє життя в таборах, про працю, про мрії й сподівання, про глибоку віру в повернення не з примусу «на родіну», а з вільної волі на дорогу Батьківщину. Розповів також Владика і про останні наради на сесії Священного Синоду в днях 5-8. серпня в таборі Майнц-Кастель в справі об'єднання обох Українських Автокефальних Православних Церков.

Зараз же після молебня відбулася перекуска, а пізніше на честь прибувшого Владики відбулося прийняття. На прийнятті Високопреосвященніший Владика Іоанн Теодорович і все духовенство в палких словах складали привіти Преосвященнішому Владиці Мстиславу та бажали успіху у праці в нових, для нього ще не знаних, обставинах.

Увечері того ж дня обидва Достойники були з візитою у Провідника Української Православної Церкви Преосвященнішого Владики Богдана Шпильки, а вночі виїхали до Філядельфії.

Наступних днів Преосвященніший Владика Мстислав відвідав поблизькі православні парафії і поїхав до Канади для обняття приділеної йому канадійської єпархії.

Своєю зовнішністю, повагою і прекрасними промовами Високопреосвященніший Владика Мстислав справив на всіх, що його бачили і слухали, дуже добре враження. У всіх залишилося від Владики почуття глибокого задоволення і щирої радости від його приїзду.

Д-р Тиміш Олесіюк, що недавно прибув до Нью-Йорку зі скитальщини і який був присутній на прийнятті, яскраво схарактеризував рухливість і діловитість Владики Мстислава.

Преосвященніший Владика Мстислав привіз за океан радісну вістку, що Священний Синод Української Автокефальної Православної Церкви знову розглянув справу об'єднання обох наших Церков і прийняв постанову про остаточне об'єднання їх з наданням Високопреосвященнішому Владиці Архієпископові Іоаннові Теодоровичу титулу Митрополита. Ця вістка викликала серед духовенства і вірних велику радість.

Михайло С.

Прот. П. Білон.

ІСПИТ ДУШІ

(З книжки "Про наші обов'язки до Бога й до ближніх").

Стомилися ми в дорозі життя, тяжка видилась нам стежка, заросла вона тернами, закидана камінням. Наше змагання до кращої долі народньої, вся праця, жертви і терпіння цілих поколінь, остання жорстока війна з нашими ворогами — все це не вивело нас на рідний шлях. І не в одній душі повіває холодом безнадійности, байдужости й смерти. З'являється думка в декого:

Для чого жити? І як його жити?

Велике число нашого народу живе без усякої віри, без усякого ідеалу, такі люди, властиво, засмічують наше громадське життя своєю безпринципністю. Вони на все готові, вони до всього пристануть і все зрадять. В їхній душі немає нічого святого, окрім хіба жадоби втіх, забав та потрібної на те мамони.

Тяжко жити в щоденних дрібних клопотах, у нікчемній праці, без ясного світла, без високої цілі, без ідеї, та й смерть страшна, коли вона несе повне знищення нам.

Та вся причина того занепаду є в тім, що ми не звертаємось до своєї душі, не провадимо уважного іспиту над собою, щоб ясніше побачити, чи ми віддаляємось від досконалого християнського життя, чи наближаємось до нього.

Коли людина п'є гріхи, як воду, ні разу не загляне до своєї душі, ні разу з увагою не прислухається до голосу своєї совісти і не провірить свого духового життя при світлі слова Божого, — тій людині далеко ще до початку, до науки морального навертання на віру.

Якщо людина прийшла раз на рік до св. сповіді, але не принесла з собою правдивого каяття, така сповідь не принесла жадної користи.

Лише щирий сердечний іспит над собою при світлі слова Божого зможе людину від того страшного занепаду, тієї байдужости направити на правдиву дорогу.

Ось чому і слово Боже, св. отці і вчителі церкви, всі філософи та моралісти — всі вони настійно говорять про необхідність іспиту над собою,

ЦЕРКОВНІ БРАТСТВА І НОВІ ЗАВДАННЯ

(З приводу праці Проф. Д-р Н. Полонської - Василенко. «Братства на Україні.»)

Церковні братства, що виникли в наслідок конфесійної боротьби в кінці 16. і на початку 17. ст. і густою сіткою вкривали Україну, тепер, в нових обставинах, що склалися для нашого народу на чужині, мають виконувати іншу функцію, зберігаючи, однак, і славні традиції минулого.

Яку ролю відогравали братства в минулому і мають відогравати в сучасному, розповідає нам праця проф. Н. Полонської—Василенко, що вийшла друком накладом Братства Св. Покрови в Мюнхені.

Авторка дуже стисло викладає спочатку ті події в історичному минулому українського народу, що викликали потребу організації братств. Під тиском польської держави та польського католіцизму Українська Православна Церква в 16. ст. опинилася в важкому стані, не мавши до того ж підтримки від верхніх шарів українського суспільства, які в силу обставин полонізувалися, а православне духівництво неспроможне було само без цієї підтримки піднести авторитет Церкви. На захист Православної Церкви стала середня верства — міщанство, обравши формою боротьби церковні братства.

Братства дуже швидко ширилися по всій Україні. Діяльність їх була дуже широка, так що навіть не раз виникало незадоволення православного духівництва, що звикло до незалежного життя. Позитивна роля братств червоною ниткою проходить через всю історію їх існування. Особливо велику ролю відігравали братські школи, а серед вславилась своєю діяльністю Києво - Могилянська Академія, що «стала видатним науковим осередком не лише на Україні, але й цілої Східньої Европи».

Після приєднання України до Росії склалися нові обставини для Української Православної Церкви. Під владою Св. Синоду, який заступив з часів Петра І в Російській Імперії патріярха, Українська Церква втрачала одну за одною свої традиції. А до тих втрат належала і втрата братств. «Непомітно розтанули, — каже авторка, — їм не було місця в далекій від населення синодальній Церкві».

Переходячи до сучасного стану Української Автокефальної Православної Церкви на еміграції, авторка вказує на ті нові завдання в нових умовах життя, які стоять перед церковними братствами. Наслідуючи кращі історичні традиції минулого, братства мають перед собою вже інші завдання. «Перед Православною Церквою, — каже авторка, — не стоять такі могутні вороги, з якими вона примушена вести боротьбу 16. ст.», вона «має перед собою іншого ворога: то є релігійна байдужість, відірваність від церкви нашої громади, розрив з основними традиціями нашої Церкви». Більше того, перед нами стоять ще й великі обов'язки харитативного порядку: організація амбуляторій, шпиталів, опіки над старими, хворими, сиротами; вони мають «організувати і провадити правну допомогу в ділі захисту українських емігрантів та їх розселення» тощо.

Важливо відзначити в праці проф. Н. Полонської - Василенко те, що вона подає нам історичні дані про взаємовідносини між вірними і духівництвом. Для нас важливо це тому, що серед певної частини нашого суспільства шириться погляд, наче Церковні Ради — негативне явище в житті нашої Церкви. В таких випадках належало б краще обізнатися з тими історичними подіями, в яких немалу ролю відігравала все ж таки церковна громада, оцей найбільший охоронник Святині нашого народу.

Праця проф. Н. Полонської-Василенко подає на тільки історію церковних братств, але й разом з тим розкриває ті

після чого запевняють, що духове життя чоловіка може покращати.

Цар і пророк Давид посвячував щодня декілька годин іспитові над своєю совістю, бо що властиво значать слова його: "Я втомився від зітхання мого, кожну ніч умиваю ложе моє, сльозами моїми обмиваю постіль мою" (Псал. 6, 6) або що виявляє бесіда його з самим Богом: "Опівночі встаю, щоб прославити Тебе за праведні суди Твої". (Псал. 118, 62.)

Духовні письменники і отці церкви предписують всім і кожному робити іспит над собою щодня вранці і ввечері. Св. Іоанн Золотоустий з приводу цього навчає так; " Є у тебе книга, куди ти щодня записуєш розходи твої, ось таким чином хай совість твоя буде у тебе такою книгою, в яку записуй щодені гріхи твої. Коли ти лягаєш на ложе твоє і ніхто не турбує тебе, то раніш, ніж заснеш, поклади перед собою книгу своїх записів — совість твою — і пригадай всі гріхи твої. Ти вдень не мав часу, був зайнятий тяжкою працею, сімейними потребами, але, лягаючи спати, скажи до душі твоєї: "Душе моя, розглянемо, що ми зробили доброго або злого в нинішний день".

Ми в дійсності цікавимось різними новинами, цікавимось, що робиться в чужих країнах, але що знаходиться в нашій душі, ми не цікавимось.

Наслідком цього ми і самі відчуваємо і чуємо від інших про байдужість, безнадійність життя та про смерть.

Один світський письменник, Джан Мессон, з приводу іспиту над собою запитує: "Читачу, — каже він — зроби спробу, ввійди в себе, подивись і запитай себе: Що я є? Для чого я народився і для чого до свого часу мене Сотворитель охороняє? Яка користь людям або мені самому, що я прожив на світі стільки років?

До чого я скеровую свої вчинки і чи я певний, що вони складуть іспит в майбутньому? Чи в такім я стані тепер, в якім я побажав би бути під час смерти? Чи маю надію на одержання в будучому вічного життя?

Пам'ятай, душе, все скоро зміниться; нащо ж тобі забувати, що ти безсмертна"?

Та найкращі поради відносно

внутрішні незлагоди в житті самої Церкви, які ослаблюють її організм, знецінюють її авторитет. Наш сучасний читач повинен про це знати, він повинен знати про світлі й темні сторони в історії нашої Церкви, щоб добре усвідомити собі ті причини, які приводили до роз'єднання, і вчасно запобігати небезпекам, які моглиб насуватися на обрії нашого церковного життя.

Проф. Н. Полонська-Василенко працює тепер спеціяльно над історією Української Церкви. Треба сподіватися, що з-під її пера вийде ще не одна науково-популярна праця, ціла серія праць, присвячених питанням з історії нашої Церкви.

Проф. П. Ковалів

«Іспит душі» — закінчення

іспиту своєї душі ми знаходимо в творах духовного письменника Теофана Затворника. Тут ми наведемо деякі його поради відносно пізнання своєї гріховности. Він каже: "Кожний ввійди в себе самого та попрацюй, але раніш всього роздивись, яке твоє життя і що в ньому було невірного". Для цього ось рада: "Поклади з одного боку Закон Божий, а з другого власне життя і дивись, в чім вони схожі, і в чім несхожі. Напр., тебе хтось образив, а ти помстився за це, — та чи так наказує закон християнський? Ти бачиш погрішності інших і осуджуєш їх, та чи це за заповідями Божими? Ти зробив комусь добре діло, та і про це кричиш, хвалишся. Але чи можна так робити християнинові? Закон наказує нам ходити до церкви, а в церкві стояти пристойно, уважно молитися. Чи виконуєш ти все це? Закон наказує не гніватися, не бути заздрісним, не братися чужого і інше. Чи виконуєш ти це? Щоб виправити своє життя перебирай заповіді Божі одну за одною, дивись, чи все ти робиш, як того заповіді вимагають. Читай апостольські послання. Дивись на все це, як в дзеркало, і ти побачиш, де в тебе є якась пляма. Відомо, що корінь всього зла є самолюбство. Із самолюбства вже виходить: гордість, пристрасть до насолод, а від них вже й інші пристрасті. Вони є у кожного, хто грішить, але не у всіх в однаковій мірі. Так, у кожного одна якась пристрасть панує, а інші стоять ніби в затінку. Ось цю пануючу пристрасть і необхідно побачити і визначити, щоби рішучо її усунути".

ДОПОМОГА СЕСТРИЦЬ З-ЗА ОКЕАНУ

Наша парафіянка п-ні Ольга Лукомська листується з своїми родичами і знайомими — українцями з-за океану. З листів, в яких п-ні Лукомська згадувала про українських сиріт у наших таборах і потребу їхню в допомозі, знайомі п-ні Лукомської, що є сестричками Жіночого Товариства при Українській Автокефальній Православній Церкві в Едмонтоні, зробили практичні висновки. Чуле українське серце жінок-українок продиктувало їм благородні заходи допомоги нашим сиротам. Очевидно, справа ця стояла перед Жіночим Православним Товариством Едмонтонської парафії, бо п-ні Лукомська одержала для розподілу між сиротами три невеличкі пакунки з коротенькими записками в них такого змісту: «З найкращими желаннями для українських діточок від Жіночого Товариства при Українській Православній Церкві св. Іоанна в Едмонтоні». Під двома записками підписана п-ні Будник, під одною — п-ні Гриник.

Порозумівшись з проводом Української Православної Церкви в Гайденав, п-ні Лукомська, як особа, якій ми завдячуємо одержання цих пожертв, роздала їх поміж сиротами і і окремими хворими від імени заокеанської Православної Жіночої Організації. Сердечну пожертву наших православних сестер довелося ділити на дрібні часточки, щоб не обділити тих, для кого вони призначені, а також, щоб зважити на самі речі, що були на дітей різного віку. Все, що ми дістали, одержали діти — православні і католики — без різниці віровизнання.

Діти і їхні опікуни з великим зворушенням прийняли цю сердечну допомогу і просили нас передати Жіночому Товариству при Українській Православній Церкві св. Іоанна в Едмонтоні, і зокрема, п-ні Будник, п-ні Гриник, п-ні Мельник, і п-ні Йосипчук, найщирішу подяку, як щиро дякують вони і п-ні Лукомській за клопотання про них перед заокеанськими сестрами.

З приємністю виконуємо їхнє прохання і з свого боку приєднуємо до їхньої подяки своє найщиріше признання нашим православним сестрам-українкам на руки високодостойних пані Будник і пані Гриник за їхню християнську діяльність у славу Божу, на користь страдницького українського народу і святої Української Православної Церкви. Наша обопільна любов наближує нас аж до з'єднання в одно серце, не зважаючи на ті тисячі кілометрів, що розділяють нас фізично.

Христос нехай відплатить Вам, дорогі Сестриці, за все добре, що Ви робите в ім'я Його для людей.

З доручення Православної Парафії, Свято-Павлівського Братства і Сестрицтва Св. Марії Магдалини в таборі Гайденав

О. І. Губаржевський,
мітрофорний протоієрей,
Голова Братства,
О. Діюк — член Ради Братства
Є. Чопенко — член Ради Сестрицтва

ЧИТАЙТЕ І ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЧАСОПИС! ДОПОМАГАЙТЕ СІЯТИ ЗЕРНО УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ НАУКИ В ЛЮДСЬКИХ ДУШАХ!

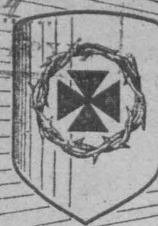
ПЕРЕДПЛАТА «БРАТСЬКОГО ЛИСТКА», ЩО ВИХОДИТИМЕ РЕГУЛЯРНО ЩО ДВА ТИЖНІ, ДОРІВНЮЄ ЛИШЕ ТРЬОМ МАРКАМ НА ДВА МІСЯЦІ.

РЕДАГУЄ
Мітр. прот. І. Губаржевський

Адреса редакції: Укр. таб. Гайденав, коло Тоштедта, окр. Гарбург.

Друк Таборової Друкарні в Гайденав. Зам. ч. 10.

Ціна 75 пф.

Братський Листок

Ч. 7

ВИДАННЯ СВЯТО-ПАВЛІВСЬКОГО БРАТСТВА УАПЦ
В ГАЙДЕНАВ — ДВОТИЖНЕВИК

25 жовтня 1947 р.

ІСУС ХРИСТОС — НАШ СПАСИТЕЛЬ

Сонце України зійшло тоді, коли вона року 988., за Святого Князя Володимира, прийняла віру в Ісуса Христа — Спасителя світу.

Опромінений світлом Христової науки Великий Князь Володимир сіяв у серця синів і дочок українського народу християнську любов, почуття людяности, скромности і милосердя: тоді стали відпускати на волю невільників і полонених, впоряджати шпиталі для хворих, старих і сиріт, видавати закони, угрунтовані на християнській моралі, закладати школи, проповідувати Слово Боже.

Благодать Господа Ісуса Христа променювала на цілу Україну з її столиці — Києва — осереддя могутньої Української Держави.

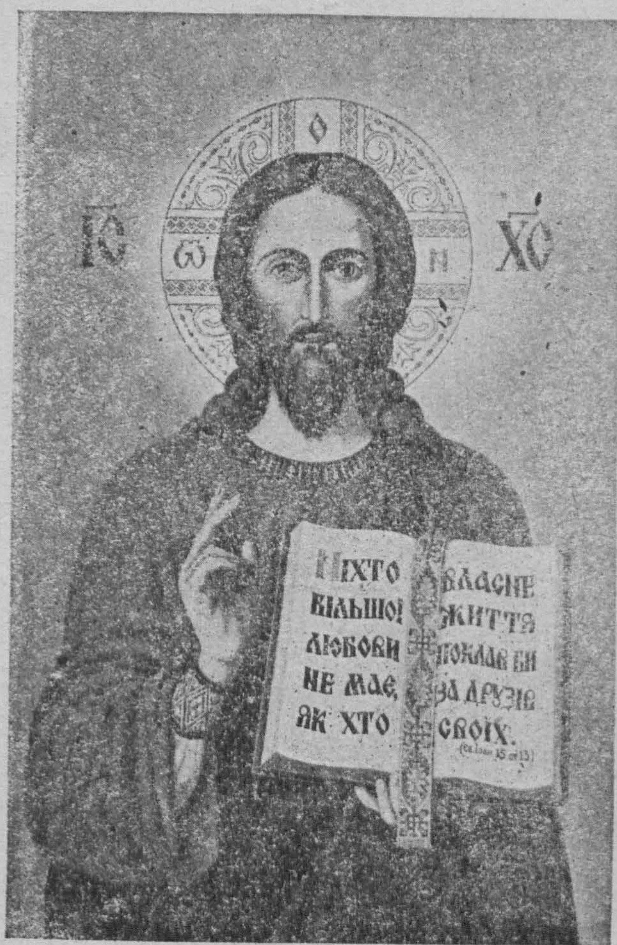
Завдяки християнству Україна вийшла з стану варварства; під життєдайним впливом християнським почала зростати українська культура. У безнастанній праці підносили її віддані Церкві архипастирі та князі. Володимир Мономах так повчав своїх дітей: «Не дозволяйте сильним нищити слабих. Самі розсудіть справу вдовиці... Де зупинитеся, напійте і нагодуйте вбогого... Навідайте хворого, поховайте небіжчика, не минайте людини, не привітавшись і не сказавши їй доброго слова. Старих шануйте, як батьків, молодших — як братів. Вдома не лінуйтеся, але всього догляньте... Любіть своїх жінок, але не давайте їм влади над собою. Коли знаєте щось доброго, того не забувайте, коли ж не знаєте, того навчіться.»

Але з часом князі стали забувати християнську науку Володимира Мономаха, зчерствіли серця їхні, почали вони ворогувати поміж собою, топтати під ноги ідею соборности, підвалиною якої є християнська віра. І північний ворог, суздальський князь Андрій, а згодом його син Мстислав, підмовивши деяких українських князів, кинулися плюндрувати серце України — Київ. Тоді літописець засвідчив: «Смоляни, суздальці, чернігівці грабували Поділ, Гору й манастирі, Софію, Десятинну Богородицю, і не було нікому нізвідки милосердя: церкви горіли, християн забивали та брали в неволю, з церков здирали образи, книги, ризи і дзвони всі позабирали». Ці сумні події відбулися р. 1169.

... І померкло тоді сонце України.

А засяяло знову воно, аж коли Богдан Хмельницький під стягами, на яких пломеніли образи Христа — Спасителя, підняв наш народ, щоб ішов боронити віру православну від чужинців. І народ рушив на жертвенну боротьбу, готовий умерти за Христа, за свободу своєї віри.

І, спираючись на ввесь український народ, на його віру в непереможну силу і любов Христа-Спасителя, Богдан Хмельницький відповів в лютому, року 1949, в Переяславі послам польського короля Яна Казимира: «Буду воювати за нашу православну віру! Допоможе мені в тому чернь уся — по Люблин, по Краків, і я від неї не відступлюсь, бо це — права рука наша, щоб ви не знищили хлопів і на козаків не вдарили... Досить маю на Україні, Поділлю і Волині тепер, — досить вчасу, достатків і пожитку тепер у землі і князівстві моїм — по Львів, по Холм і Галич.»

Образ І. Христа в Церкві т. Гайденав.

Мітр. прот. І. Губаржевський.

МАРІЯ МАГДАЛИНА І МИ

Стояла Марія при гробі і плакала,..

Всі залишили Ісуса.

Коли Ісус вмирав на хресті, коло гробу стояли: Пречиста Мати Божа, Іоанн, ученик Христа, Марія Магдалина, Марія Клеопова і невеличка купка інших прихильників Розп'ятого. Дехто боявся підійти до хреста ближче, бо довкола ревла переповнена злобою до Сина Божого юрба юдеїв. А деякі з прихильників і, навіть, учеників, побоялися взагалі бути на Голгофі.

Христос умер на хресті...

З дозволу Пілата Йосиф Аримафейський, таємний ученик Ісуса Христа, зняв з хреста тіло Учителя, оповив плащаницею і поклав у новий гроб.

Гроб привалили тяжким каменем...

Ученики розійшлися з сумною думою про смерть свого Господа, що за життя вселяв у них надію на перемогу Божої Правди над неправдою диявольською, — але який же наслідок?! В наслідок сталося зовсім не так: Ісуса зганьбили і розп'яли, насміялися з Його науки, і Він лежить мертвий у гробі.

А вони, ученики Ісуса, не наважуються підійти до гробу, там стоїть сторожа юдейська, щоб послідовники Розп'ятого не вкрали Його тіла.

Вони бояться.

Але велика любов Марії Магдалини до Божественного Учителя перемогла в ній усі інші почуття, в тому числі й почуття страху перед юдеями, вона занадто любила Спасителя, щоб залишити Його без уваги, навіть у гробі...

І вона прибігла плачучи до гробу в пориві святої чистої любови і жалю.

Якже їй було не любити Ісуса, як Він очистив її душу від темряви розпусти і наповнив її ясним і теплим світлом чистої любови!

Вона ж ніколи не забуде тієї хвилини, коли зі знущаннями, як найганебнішу жінку — розпусницю, привели її, Марію,до Христа, щоб і її зневажити і Ісуса спокусити.

Спаситель сидів тоді на камені, її поставили проти Нього, а довкола, як вовки, готові роздерти вівцю, стали фарисеї і їхні прибічники з блиском ненависти в очах.

Марія стояла схиливши голову, і не бачила Спасителя, але відчувала на собі погляд Його. Та не такий, як погляди цих звірів, а співчутливий, люблячий...

Фарисеї ж один з-перед одного поспішали чернити Марію і, нарешті, з лукавою усмішкою запитали Учителя:

— Мойсей в законі велів нам побивати таких камінням, — Ти що скажеш?

Вони знали милосердя Господаі хотіли поставити Його в прикре становище і в тому разі, коли Він погодиться з цим приписом Мойсейового закону, і в тому разі, коли Він насмілиться піти проти цього закону.

Але вони не знали одного: не знали, що всобі людини — Ісуса перед ним сидить на цьому камені премудрий Бог, перед Яким вони, як Його творіння, є порох землі з осатанілими від злоби душами.

Христос мовчав. Він, низько схилившись, писав пальцем на землі, ніби не звертаючи на них уваги.

А фарисеї святкували перемогу. «Він не в стані відповісти їм на їхнє хитромудре запитання», — думали вони. Голови їх піднеслися ще вище, очі заблищали ще зловісніше. А прекрасна своєю красою голова Марії спустилася ще нижче.

Але їхнє торжество було передчасне. Вони дістали відповідь. Але відповідь, яку міг дати тільки Христос:

— Хто з вас без гріха, нехай кине в неї каменем!

Марія підняла голову і з подякою глянула на Ісуса. І тепло Його погляду на неї пройняло всю її істоту, а світло Його очей в одну мить очистило її душу від темряви нечистоти.

Вона ще вище підняла голову і оглянулась. Її обвинувачі — фарисеї стояли з опущени-

---

І гетьмани дбайливо зміцнювали Церкву Христову в Україні, а деякі з них, як Іван Мазепа, навіки прославилися своїм старанням християнським над розбудовою Церкви.

Але проти України та її Церкви піднявся антихристів слуга — цар Петро Перший. Він заходився нищити ці плоди щирохристиянської і глибоконаціональної діяльности нашої Церкви. Це йому відповів у Петропавлівській фортеці закутий у кайдани наказний гетьман Павло Полуботок: «За невинне страждання моє і моїх земляків будемо судитися у спільного і нелицемірного Судді — Бога нашого: скоро станемо перед Ним, і Він розсудить Петра з Павлом... Заступаючись за Батьківщину, я не страшився ні кайданів, ні тюрми, і краще мені найгіршою смертю вмерти, аніж дивитися на загибіль моїх земляків».

... І знову померкло сонце України.

А коли воно ще раз кине життєдайне проміння своє на Українську Соборну Державу, то джерелом його світла знову буде Христос - Спаситель, і тільки Він. «Більше тієї любови ніхто не має, як хто власне життя віддав би за друзів своїх.»

У жертвенності цієї любоби віра в Христа об'єднає нас і укріпить, і буде зброєю остаточної перемоги над безбожним ворогом - антихристом.

ЗБАГАЧУЙТЕ ДІТЕЙ ДУХОВО

Ходить по Божому світі багато хороших повчальних леґенд. Послухайте одну з них.

Один чоловік жив праведно, нікого не кривдив, чужого не хотів, чесно працював і своєю працею набув собі чимале багатство.

Сини йому на той час уже повиростали, працювати було кому, найняти було за що, та й сам він був добрим господарем, — отож багатство його невпинно зростало.

Та прийшов час умерти старому, і душа його піднеслася до воріт небесних.

Довго стояв він там і ждав, але не відчинялися ворота.

І почав він згадувати своє земне життя і передумувати,

ми головами і з-під лоба з ненавистю поглядали то на Учителя, то на неї.

Але Марії та ненависть була байдужа. Марія в цю хвилину народилася вдруге для чистоти, для подвига, для жертви, для цілком нового життя по слову Учителя.

...Це вона завжди пам'ятає, вона цього ніколи не може забути. Як же забути той день, ту хвилину, коли Христос підняв її з безодні падіння на висоти християнської радости....

А тепер Він мертвий. І не був царем. І не переміг своїх і її ворогів, і не утвердив вічного Царства Правди, — помер, і всі залишили Його, — але як же може залишити свого Спасителя вона?

Не залишить...

І вона прибігла рано до гробу, коли ще було темно, і злякалася: вона побачила, що камінь відвалений від гроба, а в гробі немає тіла Ісусового.

Злякалася і побігла до Симона Петра і до Іоанна і схвильовано сповістила їм:

— Взяли Господа з гробу і не знаємо, де положили Його!

Жах обійняв і Петра з Іоанном. Нове нещастя! Не тільки розп'яли, а й тіло забрали, щоб ніякого сліду не залишилося від Учителя. І обидва побігли до гробу. Переконалися, що, крім пелен, які лежали на долівці гробу, та, крім хустки, що лежала окремо, ніяких слідів від Ісуса тут не залишилося. І пішли з сумом додому.

Але вона, Марія, від гробу не пішла. Вона стояла при гробі і плакала. І від плачу аж схилилася у гроб. І бачить двох ангелів, що сидять в білому одязі, один в голові, а другий в ногах, де лежало тіло Ісусове. І ангели кажуть їй: «Жоно, чого ти плачеш?» І Марія в трепеті перед таким чудесним явищем відповіла: «Забрали Господа мого і не знаю, де положили Його».

Не думала Марія про воскресіння. Її турбувало зникнення тіла Ісусового. Їй і на думку не спадало, що вона зможе побачити Ісуса живого.

Але сталося найнесподіваніше: Марія побачила, обернувшись, Учителя, що стояв біля неї, і в незвичайному хвилюванні не пізнала Його. Коли ж Ісус повторив їй питання ангелів: «Жоно, чого плачеш?», і, знаючи її помисли, додав: «Кого шукаєш?», — Марія подумала, що це садівник, який доглядав цього саду, і у відповідь звернулася до Нього: «Добродію, якщо Ти виніс Його, скажи мені, де Ти поклав Його, і я візьму Його».

Христос бачив, що очі Марії закриває пелена смутку і хвилювання, і розкрив очі її стурбованого серця:

— Маріє! — сказав Він їй одно тільки слово, але з таким співчуттям і любов'ю, як тоді, коли хотіли ті побити її камінням.

І Маріїні очі розкрилися. Вона побачила, що це її Учитель, Спаситель її, опора її віри, що Він живий у просвітленому небесною славою воскресіння тілі, і скрикнула від радости: «Учителю!»

Але Він був і той і інший у сяйві воскреслого тілесного єства. І тому, коли Марія готова була кинутися до Учителевих ніг і обійняти їх, як колись, обмиваючи їх своїми слізьми, слізьми каяття і радости, Ісус спинив її: «Не доторкайся до Мене, бо Я ще не зійшов до Отця Мого; а йди до братів Моїх і скажи їм: схожу до Отця Мого і Отця вашого і Бога Мого і Бога вашого».

І Марія, скорившись, пішла оповістити ученикам, що бачила Господа і що Він сказав їй.

Цією звісткою почала Марія проповідь віри у воскреслого Ісуса Христа.

(Закінчення в наступному числі)

(«Збагачуйте дітей духово» — закінчення)

чи не має якогось тяжкого гріха, але нічого такого не знайшов за собою.

Нарешті, відчинилися ворота, вийшов ангел Божий та й каже йому:

— Чого ти ждеш? Нема твого імени в книзі блаженного життя, ти винен перед Богом.

— У чому? — з подивом спитав старий.

— Ти грішний перед своїми дітьми в тому, що залишив їх без нічого.

— Як без нічого! — заперечив той, — стільки багатства і всякого добра залишив я для них. — Ні, неправдивий суд Божий.

Тоді взяв його ангел на землю, щоб він подивився, як живуть його сини.

І от немає синів його вдома. Старший сидить у в'язниці за те, що вбив брата свого, коли вони ділили спадщину від батька. Наймолодший тиняється по світі, промотавши в пиятиці й розпусті частину майна, що йому припала. Господарство його зруйноване, клуні, амбари спорожніли. Невістка сидить у подертій сукні, а довкола неї напівголі діти скиглять:

— Мамо, їсти!

— Бачиш, — сказав ангел, — ти дбав лише про збагачення кишені і всякого земного майна, а не дбав про збагачення душ своїх дітей, — і от тобі наслідок.

Зрозумів тоді нещасний батько свій гріх і визнав праведність суду Божого.

Б. Лисянський

МОЛИТВА

Тебе ми, Боже, прогнівили
І обернулися в юрбу,
Що віддає свої всі сили
На братовбивчу боротьбу.

Де наші ділись ідеали,
Що душу гріли нам колись?..
Ми всі — мов лютії шакали,
Що кров'ю жертви напились.

Злоби і помсти вірні діти —
Ми розгубили благодать...
Тому не вмієм ми любити,
Братів не вміємо прощать.

Бракує сили нам ідеї,
Бракує сили поривань...
Мов ті бездушні фарисеї, —
Живем без віри, без змагань.

Пошли ж нам, Боже, правди світло,
Звільни нам шлях від перепон —
Щоб чисте в нас чуття розквітло,
Щоб Твій ми справдили закон.

Пошли нам з благости Твоєї
Для наших душ цілющий лік —
Щоб сяйво творчої ідеї
Не згасло нам во віки вік.

ЧИТАЙТЕ І ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЧАСОПИС!

Боже творіння і людські вироби

Якщо ми через сильно побільшуюче скло глянемо на вістря бритви, то побачимо це вістря завгрубшки таким, як спинка великого кухонного ножа, до того ж побачимо його нерівним і пощербленим. Дуже маленька голка видасться нам крізь це скло залізною палицею, поверхня якої, хоч її старанно й полірували, вся в нерівностях і вижолобинах.

Проте, як ми в те саме побільшуюче скло подивимося на бджолине жало, то переконаємося, що це жало є ідеально рівне, з вістрям остільки тонким, що його ледве можна бачити.

Нитка найтоншої вуалі в мікроскопі буде схожа на товсту вірьовку, дуже нерівну і кострубату, — однак, нитка кокона червяка-шовкопряда в мікроскопі є цілком рівна, блискуча і скрізь однакова завгрубшки.

Найменша точка, покладена нами на папері, яка здається правильним колом, насправді, як це виявляє мікроскоп, має неправильну, ріжкасту форму, тоді як точки на крилах комах являють собою ідеальні кола.

Отака різниця у досконалості між Божим створінням і виробом рук людських.

ВІДВІДИНИ ХВОРИХ

Заходами нашого Братства і Сестрицтва були зібрані продукти і гроші в допомогу ув'язненим і хворим. Група делегованих Братчика і Сестричок 21. жовтня відвідали хворих в Гамбурзькій Лікарні (Марієнкранкенгауз) розділила з ними їхні печалі й радості і роздала хворим, з особливою увагою на тяжко хворих і одиноких. зібрані подарунки.

Хворі зустріли наших братчика Шептикина і сестричок Монастирську і Баштанник з великою радістю, а деякі навіть зі слізьми. Особливо дякували за ці відвідини одинокі люди, що або не мали взагалі родин, або залишили їх на батьківщині, або втратили під час війни.

НАМ ПИШУТЬ:

Лист з Англії

1947 року, жовтня 4. дня

Слава Україні!

Доброго здоров'я, Отче Ігоре, а також все Братство Св. Павла! Перш за все я оповідаю, що я, Слава Богу, живий і здоров, чого і Вам бажаю, дорогії Брати. Я од Вас одержав пакунок повністю, за що дуже вдячний, що Ви і мене не забули, правда спочатку був, як одержав, і голову схилив, а потім зразу здумав, що козаки не плачуть, і став веселий. За Вашу ослугу я Вам подякую. Але пробачте, що не зараз, бо, признатися, од чистого серця, якраз минулої неділі ми одержали зв'язок з нашими українськими вояками, які були в Італії, і рішили допомогти їм, то якраз і на мою долю припало збирати. Наш табір дуже і дуже відгукнувся на це. Навіть я й не сподівався. А потім є ж нові наші люди, — це Ви знаєте, — в Мюнхені, то ми й туди послали.

А тепер я буду просити за пораду, як підготуватися до великого Свята — це Різдво Христове. Як нам тут його перевести, щоб було гарно і скромно і весело, бо до нас приходив вже не раз англійський священик і говорив, щоб ми підготувалися. Ми ходимо до церкви, він нами дуже тішиться. Він сказав, що на наше Різдво відправить Службу Божу, бо він знає, що не разом будемо святкувати.

Тепер я опишу трошки своє життя. Живемо ми в таборі 63 особи, усі чоловіки, жінок немає. Таких, що мають в Німеччині жінок є осіб 12-13, а то все козаки. Приміщення середнє. Відносно умивання, то я ще ніде таким не користувався ніколи; тут раніш жили полонені німецькі. Робимо на сільсько-господарських роботах. Ну, признатися, як гарно роби, то господар не хоче другого, а як гірше, то, як кажуть, багато борщів виїв, хоч їх тут нема, де я роблю. Платять нам 80 шілінгів за тиждень; 30 шілінгів вивертають за харчі, а решта — нам гроші. Їсти — слава Богу, відносно роботи — середньо.

Пробачте, у мене є прохання щодо Свят Різдва Христового, щоб було з'єднання обох парафій, бо ми тут усі українці, але релігій двох. А я ніколи не був і не буду однобокий, то я прошу, щоб Ви дали пораду обом вкупі, як колядки, так звичай обох, бо я вважаю цю культуру за найвищу в світі. Але мені тяжко, бо самі знаєте, як я жив. Дещо забув, дещо не довчив, а дещо не було як робити, та ще й малописьменний, бо я тільки скінчив церковно-приходську школу.

Бувайте здорові.

Ваш брат

Т. Нестеренко.

Христос посеред нас, Отче Ігоре!

Сьогодні, 18. 10. 47 р., о 5. годині вечора залишаємо табір Мюнстер і Німеччину взагалі. Коли отримаєте мій цей лист, ми будемо вже в Англії. Прошу Вас передати щирий привіт всім братам і сестрам нашого Братства. Від'їжджаючи з Німеччини, дуже дякую Вам за Ваші турботи і працю, яку Ви провадили в таборі на благо нашого народу. Нехай Господь Бог охоронить Вас від усіх ворогів, дасть Вам перемогу над ними, сили, здоров'я, многих літ, щоб Ви діждали того часу, коли правда заторжествує. Я завжди прошу Господа Бога, щоб Він віддячив Вам за Вашу працю.

Передаємо Вам щирий привіт!

До скорого побачення!

Брат К. Кононенко

т. Мюнстер

18. 10. 1947.

РЕДАГУЄ
Мітр. прот. І. Губаржевський

Адреса редакції: D. P. Camp
Heidenau bei Tostedt
Kreis Harburg

Друк Таборової Друкарні в Гайденау Зам. ч. 13.

Ціна 75 пф.

БРАТСЬКИЙ ЛИСТОК

ч. 8 | ВИДАННЯ СВЯТО-ПАВЛІВСЬКОГО БРАТСТВА УАПЦ В ГАЙДЕНАВ – ДВОТИЖНЕВИК | 10 листопада 1947 р.

ПОРА!

Невже ви не чуєте голосу Святої Софії — Премудрости Божої, що кличе всіх нас єднатися навколо Неї?

Дзвони її Київського стародавнього храму завжди кликали до єдности України, прославляючи її від часів Ярослава Мудрого по час проголошення Соборности Української Держави року 1919. в нашій столиці.

Зняв ворог ті дзвони, щоб примусити замовкути Святу Софію-Премудрість Божу.

Але Премудрість Божа не може замовкнути. Вона говорить.

І сьогодні голос Її оповиває українські серця могутнім закликом: «П о р а!»

«Верніться до Премудрости Божої, до щирого і чистого християнського життя, перевірте самі духові основи нашого буття! Без цього все — фальш і все — суєта суєт.»

«Куди ви поспішаєте, руйнуючи мету? Спиніться і опам'ятайтеся!»

«Нащо ви руйнуєте все, що попаде під руку? А хто буде відбудовувати?»

«Нащо ви руйнуєте цілість і гармонійність національного духа, гартованого і плеканого нашою Церквою?»

«Чому ви підіймаєте руки на саму Святиню, кидаєте тінь своїх земних пристрастей на небесну будову Церкви Христової?» —

«Бо ви прикладаєте куцу земну мірку до людської душі, яка не є вашим створінням і власністю, а є даром Божим».

«Бо ви робите з Бога політику, а з політики — бога».

«Спиніться, — п о р а!»

Пора. Давно пора.

Дзвіниця Собору Св. Софії в Києві.

Про це до неба кричать руїни міст, сел, родин, тіл і душ у Рідному Краю.

Про це говорять руїнницькі спроби диявольських слуг роздмухати вогонь злоби, дискредитації, беззмістової ворожнечі і копійчаної фальшивої амбіції на еміграції.

Про це шепочуть приховані спроби кинути ґанґренозні бацили розкладу в Серце Української Нації — у Її Святу Церкву.

А це тому, що внутрішнє життя людини втратило свою гармонійність, бо в ньому стирають живий небесний образ Христа — Спасителя. Бо без Христа душа стає або полоненою землі, або зрадницею неба. Орлицею з підбитими крильми. Рабинею.

Бо вільною може бути тільки щирохристиянська душа, тільки щирохристиянська сім'я, тільки щирохристиянська Україна.

Бо тільки християнство, як природній стан душі, може дати повну і найвищу свободу індивідуального, національного і світового людського духа.

Ви піддалися в деякій частині своїй пустій моді безбожної псевдоінтеліґентщини і боїтеся, як вогню, вікової аристократичности українського християнського духа, бо цю аристократичність відсуваєте ви, як старий вальс перед модним фокстротом. І не вдумуєтеся своїм розумом в те, що робите.

Лінуєтеся духом і тому робите не завжди те, що говорите, бо не робити добра то є розчистити дорогу завжди діючому в нашому грішному світі злу.

(Закінчення на 2 ст.)

Мітр. прот. І. Губаржевський.

МАРІЯ МАГДАЛИНА І МИ

(Закінчення)

Відданістю християнській вірі, силою проповіді дорівняла свята Марія Магдалина апостолам, благословістячи Євангелію Царства Божого. Вона, що пахощами намастила і слізьми обмила тіло Ісусові, пішла тепер у ворожий і жорстокий світ, щоб пахощами слова Христового і слізьми каяття навертати на істинну путь грішників, обмивати й очищати людські душі, приєднуючи їх до безсмертної радости Церкви Христової.

Свята Православна Українська Церква глибоко шанує пам'ять Рівноапостольної Марії Магдалини. Чулому українському серцю близькі і зрозумілі переживання жінки, затягнутої в безодню падіння, катованої лицемірством і жорстокістю юдейських ханжів-фарисеїв, оточеної, як льодом, безсердечністю людей і їхнього злого поговору, коли всі її покинули, піднятої з безодні бруду на вершини криштальної чистоти безмежним милосердям Господа нашого Ісуса Христа.

Скільки серед нас Марій Магдалин з душею, що рветься до світла, заплутаною в тенетах гріха, безсилою без сторонньої підтримки і співчуття з тих тенет вибратися! А скільки серед нас фарисеїв, що, маючи в тисячу раз тяжчі гріхи, вимагають побити сучасних Марій Магдалин камінням! Але серед сучасних фарисеїв є й гірші за фарисеїв юдейських, бо ті все ж таки побоялися кинути в Марію Магдалину каменем, відчуваючи, що й вони не без гріха, а наші сучасні фарисеї готові закидати нещасних Марій Магдалин камінням, навіть, після слів Христа: «Хто з вас без гріха, кинь у неї каменем.» Бо вони, сучасні фарисеї, не тільки безсердечні, а й безсовісні. Вони хваляться своєю святістю, якої у них немає, а серце їхнє далеке від Господа, бо в тому серці немає людяности, немає того найістотнішого, що є ознакою істинно-віруючої в Бога людини, немає любови.

Але серед нас не тільки є Марії Магдалини, серед нас є не тільки книжники і фарисеї, — серед нас є і Христос.

Це він стоїть на чолі Церкви Своєї і веде її, це Він простягає до грішників свої безгрішні руки і каже нам: «Я прийшов не праведників, а грішників привести до каяття», і радіє за навернення одного грішника більше, ніж за дев'ятдесят дев'ять праведників. «Прийдіть до Мене», — говорить до нас Той, що прийняв Марію Магдалину, митаря і розбійника. Він стоїть не по боці гордих нерозкаяних фарисеїв, а по боці смиренних грішників, що каються в гріхах своїх і хочуть очиститися. Він на нашій стороні, наш Спаситель. Він стоїть не по стороні тих, що кажуть: «Ми — святі», а по стороні тих, що відчувають усім серцем свою гріховність, щоб вірою, любов'ю і добрими ділами очиститися від неї силою благодаті Христової. Бо Він, Серцевідець, знає, що спасіння наше починається з щирого каяття, знає що на благодатному грунті смиренного каяття виростають квіти радісної любови і плоди Божих діл під сонцем Божественної Правди і єдности з самим Господом Богом.

Але є люди, які ще не пізнали радости життя в Невечірньому Тихому Божественному світлі. Ті люди перебувають у муках темряви, у томлінні духа. Серед них є люди, озлоблені життям, розпусники, розбійники і інші, що без народження вдруге глибоким каяттям, Царства Божого не наслідують. Що робити з цими людьми? Як ставитись до них? Відповідь у православного християнина може бути тільки одна: ставитися тільки так, як поставився Христос до Марії Магдалини, тоді, як Він простив її гріхи; але простив, щоб своєю увагою і піклуванням поставити її на шлях праведного життя у Господі. Якщо не штовхнете грішника

(«Пора!» - закінчення).

А добро вимагає подвигу духа. І часто відкидають добро лише тому, що лінуються робити його.

Пора стати до християнського діла! Пора зробити християнство органічною тканиною, на якій вишивається український визерунок нашого духового життя!

Будьте готові глибоко і швидко покаятися в своїх гріхах!

Будьте готові щиро і швидко простити братові, що завинив перед вами!

Будьте готові щиро і швидко відгукнутися на кожне добре прохання брата вашого!

Будьте готові швидко і повнотою віддати братові те, що може вивести його з біди!

Будьте готові швидко і рішучо протиставити всякому вияву зла — добро!

Будьте готові єдиними устами і єдиним серцем молитися Господу Богу, дякувати Йому завсе і славословити Його перед вірними і невірними!

«Принеси в жертву Богу хвалу і виконай перед Всевишнім обітниці твої. І призови Мене в день скорботи; і Я визволю Тебе, і ти прославиш Мене».

Так говорить Господь. Так говорить Премудрість Божа. Прислухайтеся до Її голосу. Пора!

П. Ковалів

МАТИ-ХРИСТИЯНКА

«... І дай мені нового, правдивого Духа.» Пс. 51, 12.

На обов'язку матері, крім хатніх турбот, лежить ще й виховання дітей в християнському дусі. Діти в малому віці дуже схильні до різних фантастичних забав, дуже вразливо сприймають вони оповідання, казки на фантастично-пригодницькі теми. В таких випадках втручання матері конче необхідне, інакше дитяча уява може зрости до неймовірних розмірів і дати небажані наслідки.

Вже з малих років дитину треба виховувати в межах

(Продовження на 3 ст.)

ще далі в болото гріха своєю зневагою і жорстокістю, а витягнете його того болота, — цим справді виконаєте заповіт Христа.

Ідімо всі поміж людей з лихтариком Христового слова і освітлюймо людські души і любов'ю до кожної людини, що страждає в безодні гріха і не знає виходу на світлий християнський шлях. Показуйте їм цей вихід! Рятуйте душі, що загибають у мутних хвилях життьових бур! Нехай кожний буде апостолом Христової Правди і Любови! Не бійтеся своєї слабости чи малоосвічености, А апостоли хто були, як не рибалки і теслярі? Ви не будете слабкі: Дух Божий буде з вас промовляти. Але майте віру, надію, любов — три цих.

І коли сучасна Марія Магдалина стане рівноапостольною проповідницею Христової науки, стане завдяки вашій вірі і любові чистою голубицею Святої Церкви нашої, — багато гріхів проститься вам за це Господом Богом. Марія Магдалина багато полюбила, і їй багато простилося, і ви багато прощайте, бо вам в багато раз більше прощає Господь Бог, «будьте милосердні, як милосердний є Отець ваш Небесний».

Коли сучасна Марія Магдалина, очистившись від гріха свого падіння, плакатиме від радости опромінюючої її душу Христової благодаті, вона своїм від нині чистим серцем побачить Христа, хоч, може, і в перший раз не впізнає Його.

А Христос скаже їй: «Маріє!» і введе її у вічну радість, в духовні чертоги Царства Небесного.

Ганна Черінь

ДЯКУЮ

Я вдячна Богу, що мене
Уподобав хоч трохи —
Що на ногах я маю не
Полатані панчохи,

Що серце б'ється у грудях,
А не слизька амеба,
Що маю над собою дах —
Шматок ясного неба.

Коли ж прийдуть тяжкі часи,
Що в латках зарябію,
Скажу: благословен єси,
Все ж я дякую Тобі я,

Що можу ще старий кожух
Повишивать латками,
Що я не мерзну, не дрижу
І не свічу литками.

А як прийдеться вже мені
Колись у ніч осінню
Блукати, може, босоніж
По гострому камінню,

Я помолюсь: Отець святий,
Подай же теплу нічку!
Мені в дорогу засвіти
Зірницю, наче свічку.

І. Тиверець.

ХРЕСТ

Безбожники з 1919 р. розпочали на Україні війну з православною церквою. Навколо церков підчас Служб Божих, щоб зірвати богослужіння, юрмами бігали комсомольці, гавкали по-собачи, нявчали по-котячи, несамовито били в бубни, танцювали і співали сороміцьких пісень про Христа і Матір Божу. По вулицях міст ходили пішки і їздили автами антирелігійні карнавали з переодягненими за Бога, Діву Марію і святих, найнятими для цього акторами. В клюбах почепили плякати, що «релігія — опіум народа», «дурман» і т. д. Улаштовували диспути, на яких агітували, що «Бога нєт», що «Христос — ето міф», що «релігія — оруд̀іє класового гньота».

Народ мовчав. По церквах правилися Служби Божі, церкви були повні, в церквах було багато молоді. Народ молився.

Почали дедалі більше притискати церковні громади. Як тільки церква виплачувала накладений на парафію державний податок, влада накладала на неї наступного кварталу в декілька раз більший. За додержування «релігіозних предрассудков» почали чинити утиски урядовцям по установах. Почалось переслідуваня за приналежність до церковних

(Продовження на 4 ст.

нормального християнського світогляду, оберігати душу дитини від усяких шкідливих впливів, які можуть порушити рівновагу дитячої психіки. Я хочу тут навести один яскравий приклад про ролю матері-християнки в вихованні дитини, що його подає один німецький автор з побуту німецької родини.

Мова йде про розуміння Правдивого Духа, Доброго і Святого Духа! Розповідає одна мати, яку вона мала розмову на цю тему з своїм 4-річним хлопчиком. Якось одного разу по радіо передавалась якась фантастична історія з духами. Діти так були захоплені нею, що цілими тижнями ні про що інше й не думали, а тільки про духів.

Одного дня вони вирішили цю історію відтворити в грі. Вони переодяглися і стали духами. Найменший з них ніяк не міг зрозуміти суті цієї гри, але все ж таки з ролі не виходив. Він міркував собі серйозно, що він той самий дух. Це стало для нього фактом.

Коли прийшов цей хлопчик на дитячу богослужбу і під час літургії почув про Св. Духа, він раптом простяг руки й вигукнув: «Я святий дух!» Коли він прийшов додому, мати йому наказала ніколи більше не гратися в Святого Духа. Хлопчика це стурбувало і він спитав: «Мамуню, чому ти не дозволяєш мені бути святим духом, тоді як інші діти— такі ж самі духи?»

— Так, інші наслідують тільки казкових духів, і ці духи не правдиві, не дійсні. Святий же Дух дійсно правдивий, і в Нього не можна гратися.

— А скільки правдивих духів існує? — запитує дитина.

— Я думаю, що два, — відповідає мати, — Святий Божий Дух і злий диявольський дух. Хто має доброго, Святого Духа, той має добру божеську думку в своєму серці і робить добро. Також і діти її можуть мати. Такі діти роблять матері втіху. Хто ж має злого духа, той має в серці злу думку і робить зло.

— Мамуню, я теж міг би мати Святого Духа в серці, але....

(Закінчення на 4 ст.)

громад. Податки вимагалися в таких сумах, що церкви, нарешті, не витримували і їх закривали з конфіскацією церковного майна.

Православну віру хотіли вигнати з української душі, але вона натомість пішла ще глибше в душу, в духове підпілля нації.

Але не надовго. Народ почав задихатися, затамовуючи свої почуття і, раптом припинивши мовчанку, заговорив. Заговорив своєю, йому властивою релігійною мовою, мовою віри, екстазу, що стер, як порох з криці, страх перед утисками й знущаннями.

Народ заговорив. Власне Бог, Дух Святий заговорив у народі.

Приснився одному чоловікові сон. Прийшов до нього сам Ісус Христос і сказав йому: «Через три дні на твоєму полі, що під лісом, провалиться земля. Але ти не бійся. Це не кара, а благодать Божа. Вороги мої безчестять Мої святині, і нині буде тут Моя святиня, на тому полі твоєму, де земля понизиться на три аршини. Назвеш це місце Йосафатовою долиною, поставиш посередині тої долини великого дубового хреста, наймеш молебінь з акафистом Страстям Христовим і скажеш людям, щоб несли в Йосафатову долину великі дубові хрести. Але звідки б то не було, їх мають нести на плечах хлопці чи дівчата і ніхто більше.»

(Закінчення в наступному числі)

ПРО МОЖЛИВОСТІ ПЕРЕСЕЛЕННЯ

П. Голова УДК на Англійську зону Німеччини проф. Г. Яловий повідомив:

1. Про набір на роботу поза межами Німеччини. Набір на роботу до Англії продовжується і продовжуватиметься далі на тих самих умовах, що були й перед тим. Тепер від'їжджають родини тих робітників, що виїхали на роботу до Англії раніш. Англія дуже потребує робітників і ні в якому разі не буде припиняти набору робочої сили.

Австралія протягом 1947 року має взяти на роботу 1000 чолов., родини їх будуть відправлені до Австралії протягом 3-4 місяців. З цієї 1000 осіб 200 припадає на українців.

З Франції прибуло 14 офіцерів, які провадитимуть широкий набір робітників в сільське господарство й індустрію. Робітники ці працюватимуть у самій Франції, Тунісі й Марокко.

Бельгія розпочала набір робочої сили в англійській зоні на відомих уже умовах.

Канада має велику потребу в кравчинях, яких беруть з родинами. Охочі можуть зголошуватися в Бухгольці.

2. Про переселення. На англійську окупаційну зону Німеччини прибули сенатори Сполучених Держав Америки для підготовки до Америки переселення ДП в кількості 400,000 осіб.

Зараз провадиться велика практична підготовка еміграції до Канади, Сполучених Держав Америки і Австралії.

Британська влада стримує діяльність Бразілійської і Венецуельської місій, обмежуючи їх діяльність певними районами. Бразілійській місії дозволено провадити свою діяльність у певних, визначених їй межах, на Ганноверщині і в Вестфалії, — Венецуельській місії дозволено провадити свою діяльність у Вестфалії і Рурщині.

Аргентина, Парагвай і Уругвай місій в справі переселення на території Німеччини не мають і коли матимуть невідомо.

3. Забезпечення старих. Організація ІРО вирішила влаштувати для старих чоловіків віком понад 65 років і жінок віком понад 50 років, а також для хворих та інвалідів окремі табори з посиленим харчуванням і поліпшеним доглядом, звідки ці люди мають бути переселені за міжнародньою договореністю до країни, де вони могли б спокійно і забезпечено існувати.

ЧИТАЙТЕ І ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЧАСОПИС!

(Закінчення)

І тут саме й приходить це дивне «але», що вже в маленькій дитині усвідомлюється і завдає нам, дорослим, стільки турбот і підносить цілу боротьбу християнства.

— ...але, — продовжує далі дитина, — коли диявол, злий дух, ззаду за моєю спиною підкрадається, щоб залізти в моє серце!

Діти бачать усе це картинно. Ми розуміємо щирість дитини: не зважаючи на мою добру волю, злий дух намагається опанувати моє серце.

— Треба молитися, дитинко, — каже мати, — молитися Богу, щоб злий дух не мав над нами влади, щоб наші серця охороняв Святий Ангел Божий. Ти бачиш, дитинко, як ми з татком щоранку молимось, і ти повинен молитись з нами, щоб Господь вселив в серце твоє Доброго і Святого Духа. Тепер ти зрозумієш, що такими речами не можна бавитися, бо вони святі. Це — не вигадка, не казка, це — дійсність.

Так повчала мати свою дитину. З цієї розмови видно, що навіть великі і святі речі зрозумілі для наших дітей, якщо ми самі дещо знаємо про силу Святого Духа. Це на тобі, мати - християнко, лежить великий обов'язок знати про силу Святого Духа, уміння виховувати у відповідному напрямі своїх дітей. До цього ти покликана. Ти несеш відповідальність за своїх дітей перед Св. Церквою й народом, що сподівається одержати від тебе добрі плоди твого материнського піклування й виховання в християнському дусі добрих членів громади, вірних Св. Церкви.

Мати - християнка — ідеал нашого суспільства, опора нашого здорового національного організму.

РЕДАГУЄ
Мітр. прот. І. Губаржевський

Адреса редакції: D. P. Camp Heidenau bei Tostedt Kreis Harburg

Друк Таборової Друкарні в Гайденау Зам. ч. 16.

Ціна 75 пф.

735

Братський Листок

ч. 9 | ВИДАННЯ СВЯТО-ПАВЛІВСЬКОГО БРАТСТВА УАПЦ В ГАЙДЕНАВ — ДВОТИЖНЕВИК | 25 листопада 1947 р.

СЛОВО

Мітрофорного Протоієрея о. Ігоря Губаржевського на площі українського табору Гайденав п. п. Офіцерам ДПАКС'у 20, таборовим установам, організаціям, школам і всім таборянам під час урочистого молебня, відправленого 20 листопада за здоров'я і успіхи Його Величности Короля Англії і Імператора Великобританії ГЕОРГА VI і всієї Королівської Родини з нагоди шлюбу Її Світлости Принцеси ЄЛИСАВЕТИ з ФІЛІПОМ Герцогом ЕДІНБУРҐСЬКИМ

Високодостойні Панове Офіцери і дорогі мої Сестри й Брати по духу і по крові!

Сьогодні Британська Імперія має велике свято. Одружується Її світлість Принцеса Єлисавета, Престолонаслідниця Королівського Престолу.

Національна Церква величної Англії сьогодні освячує і благословить шлюб Високої Невісти.

В ці урочисті дні ще раз виявляють свою силу і красу віковічні англійські традиції, яких Англія ніколи не зраджувала і доки не зрадить, доти не втратить своєї духової єдности і доброї всесвітньої слави. Бо національні традиції — це не тільки минуле й сучасне, а й майбутнє нації. І, може, саме зберігання традицій робить стару Англію вічно молодою.

Бог з'єднав великий англійський народ в могутню силу. Цю силу вороги Бога і людей відчувають і бояться її. Вони, як і в багатьох інших країнах, намагаються підточити цю силу зсередини, підривом історичних духових основ єдности нації. Але, як бачимо, саме в Англії ворогам в цьому не щастить: англійський народ стоїть, як непохитний моноліт, вірний Богові й Королю.

З волі Господньої вершиною британського державного ладу є мудрий, теж традиційний, устрій конституційної монархії на чолі з Його Величністю Королем. Від Англійського Короля до англійського чорноробa — велика дистанція, але це нерозривно зчеплені ланки єдиної національно — духової суцільности. Це в цілій світовій історії особливий приклад аристократичної демократичности, яка ніколи про себе не говорить, але завжди себе виявляє в благородному чині.

Образ Св. Покрови в церкві т. Гайденав

Це певна протилежність плебейському псевдодемократичному тоталізмові, який скрізь кричить про нову демократію, але на ділі виявляє, що відмінність цієї нової «демократії» від старої полягає в тиранічній системі деспотичного середньовіччя.

Ми молимося за здоров'я, щастя і успіхи в ділах Його Величности ГЕОРГА, Короля Англії і Імператора Великобританії з любови й пошани до Монарха, що очолює не тюрму народів, а Державу вільних людей.

Україна впродовж своєї історії теж створила свій національний тип монархії, утверджений славетними подіями і іменами, свій особливий тип аристократичного демократизму. Україні близька ця ідея, як близьке і почуття любови й пошани до стародавніх національних традицій.

Ми ясно бачимо суть цієї ідеї. На голові

(Закінчення на 2 ст.)

СЛОВО

(Зак'чення)

нинішньої Невісти — Принцеси Єлисавети, ми бачимо не трафаретний вінець, а традиційну національну корону, оздоблену перлами історичних чеснот цілої англійської нації, рубінами крови, пролитої славними вояками Британійської Королівської Армії в боротьбі з брунатним тоталізмом під час всесвітньої війни 1940—45 рр. і — в майбутньому — оздоблену діямантами сліз радости звільнених від тоталістичного рабства народів.

Вбачаючи в особі Принцеси Єлисавети прекрасний символ невичерпної енергії і життєвої сили Англії, дякуємо в цей урочистий день Англійському Народові, Королівській Родині і Королівським Урядові і Війську за те добро, яке вони зробили в ім'я християнської любови для українських емігрантів, що опинилися на терені Англійської окупаційної зони Німеччини, і з особливою вдячністю і теплотою підносимо наші молитви до Престолу Всевишнього, щоб Господь Бог благословив Високу Пару Новобрачних в Її шлюбі, наділив Принцесу Єлисавету і Її Мужа родинним щастям, нев'янучою радістю, успіхами в добрих і сміливих намірах і не тільки збереженням, а й дальшим розквітом тієї любови до Неї народу, яка вже тепер так яскраво відчувається.

Дозвольте, Пане Капітане, на Ваші руки скласти від імени українців — скитальців табору Гайденав найщиріші поздоровлення в день вінчання Її Світлости Принцеси Єлисавети з Філіпом, Герцогом Единбурґським.

Нічого не можемо подарувати Їй тут, крім щирої молитви за Новобрачну Пару. Проте, віримо, що прийде час, коли вільна й незалежна Україна в перший же день відновленої своєї державности надішле, крім цього, Принцесі Єлисаветі інші дарунки в знак пошани нації, що безнастанно бореться за свою незалежність, до Високої Представниці Великого Народу, який несе на крилах своєї могутности волю і незалежність поневоленим народам світу.

Священний Собор Єпископів УАПЦ і Архієпископ Іоанн Теодорович засуджують спробу 67 створити розлам у нашій Церкві.

В архіпастирському Посланні Собору Єпископів від 24 жовтня ц. р. зазначено: «Непокликано вмішавшись у важливу національно-церковну справу нашого народу в ім'я ніби ідеї поєднання церковного, група 67 не до поєднання приводить, а до розколу в Церкві, утруднюючи якраз розпочаті старання про поєднання наше з Американсько — Українською Православною Церквою».

Далі говориться: «Не з духа любови, не з духа єднання виникли чини ініціяторів ашафенбурзького зібрання, а з духа гордині, суперечного ідеї соборности Св. Вселенської Православної Церкви».

Нарешті, оголошується про позбавлення сану і відлучення від Церкви одного єпископа і сімох священиків, що відкололися від існуючої УАПЦ, а також про відлучення від Церкви, як організаторів розколу, сімох мирян.

В листі до групи, що відкололася і звернулася до Архієпископа Іоанна Теодоровича з проханням прийняти її під свою зверхність, Владика Іоанн у відповідь пише:

«Так стреміти, так поступово доходити до утворення дійсно Української за всіма ознаками такого імени Церкви, ми можемо лише спільно, а не роз'єднаною волею. Групи, які беруться боронити лише їх фракції, с. т. чи чо УАПЦ 42 р., чи то УАПЦ 21 р. і так спричиняють розкол, такі групи не вчинять доброї послуги рідним Нації і Церкві, які й без цих додаткових розколів тепер нещасні.

Поза всіма цими міркуваннями я ще потребую вказати на реальні потреби Церкви в Америці, на чолі якої я стою. Тут ми також маємо важкі проблеми, це є проблеми ліквідації наших тутешніх колишніх розламів. Тут до цього йде. Інтереси нашої Церкви в Злучених Державах Америки і в Канаді рішучо виключають мою згоду очолити Вашу акцію, яка, окрім болючого чергового розколу, нічого не пророчить.

З зазначених мотивів я не вважаю за можливе стати на чолі започаткованого Вами руху. Навпаки: спираючись в цю мить на всю вагу дорученого мені Церквою авторитету, я молю Вас, Брати й Сестри, Пастирі й Діти Рідної мені Церкви, не творити нового розламу, а будучи в Церкві, разом з нею доходити до всього того вимріяного святого, що ми хочемо бачити в нашій Рідній Церкві».

Мітр. прот. І. Губаржевський

ІСПОВІДАННЯ ВІРИ

Ми закликаємо не тільки до оберігання багатств православної віри, а й до виразного розкривання цінностей її перед духовними очима людей.

Час невиразности минув навіть у цивільно-громадському житті людства. Невиразність, бездушний формалізм, казенність, холодність завжди були чужі і ворожі справжньому релігійному почуттю, бо яке ж почуття може бути невиразним, формальним, казенним, холодним? Такого почуття немає в природі.

Тим більше не може бути невиразности в релігійному почутті нашого часу, часу граничної виразности антирелігійного почуття.

Антирелігійне почуття діє, своєю пропагандою воно розкладає людський дух, воно сіє розбрат і ворожнечу поміж людьми, воно ріже людство по живому тілі на ворожі кляси, на ворожі партії, воно оперує найновішими і, водночас, найжорстокішими засобами інквізиції для нищення тих,

(Продовження на 3 ст.)

на кого ворогує, воно виховує в людях досаду, зневіру, смертельний одчай.

Повинно виразніше діяти і релігійне почуття.

Воно має не тільки будувати, а й укріпляти людський дух, щоб він був неприступною для всіх ворожих розкладницьких спроб фортецею.

Воно має сіяти любов і братерство між людьми, єднати кляси, партії, групи для гармонійної співпраці їх на благо рідного народу і цілого людства.

Нарешті, воно має оперувати найновішими і найгуманнішими засобами діяння людської культури, освіти, розуму, волі, впливу для піднесення в людях віри, радости, неослабної надії.

Щоб було видно всьому людству: хто є носієм життєтворчого проґресу, а хто — носієм смертоносного модернізованого дикунства. «Так нехай просвітиться світ ваш перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла і прославляли Отця вашогоНебесного».

Наше релігійне почуття виявляється в ісповіданні православної віри завжди і в усьому. У проповіді, у вияснюванні основ нашої віри. У захисті кожної «дрібниці» віровизнання, встановленої св. Православною Церквою. Бо дрібниць у вірі немає. У додержуванні всіх церковних заповідей. У молитві повсякчасній, ранішній, вечірній, зокрема, в спільній церковній молитві. У виконуванні заповідей Божих у великому і малому, особливо, в буденному житті. У повсякчасному відчутті присутности Бога.

Де взяти приклади до наслідування?

У Христа, у Пречистої Діви Марії, у св. Апостолів, у св. Отців Церкви, у православних Подвижників.

Вгляньмося в їхнє життя і не тільки зрозуміймо, а й відчуймо його. Що спільного між собою мають життєві шляхи цих різних постатей від Богочоловіка до Христа ради юродивого, постатей різного віку, різних становищ, різних епох: князів, монахів, єпископів, і т. д., і т. д.

Спільне таке: подвиг добрих діл у непохитній вірі в милосердя Боже, у чистій любові до всякого Божого створіння, у безмежній скромності, якою може бути нагороджений лише християнин, що ходить перед Богом. Саме ходить перед Богом, кожної хвилини відчуваючи близьку присутність Бога. Бо неможе людина, яка чистим серцем бачить Бога, не творити добра. Бо не може людина, яка серцем своїм бачить Бога і відчуває творчу життєву теплоту найбільшого Джерела любови, бути позбавлена любови. Бо не може людина, яка серцем бачить Бога, не бути скромною, не відчувати величі Божої і своєї радісної єдности з Великим, Всеосяжним Богом.

Не може хоча б уже тільки тому, що людина бездіяльна, черства і відокремлена гордістю від світу, є відокремлена і від Бога і не може бачити Його.

Подвиг у добрих ділах. Відкрите серце для діючої любови. Щира скромність перед очима величі Господньої — плоди віри християнина.

(Закінч. в наст. числі)

Проф. К. Титаренко

Про віру, про поворот до Бога

Пригадується мені зустріч, на жаль, єдина моя зустріч на еміграції з бл. п. Гетьманом Павлом Скоропадським. Закінчуючи розмову про наші завдання і нашу роботу, Небіжчик гаряче додав: «Цілий світ погряз у лжі і крові. Ми, українці, будуймо наше суспільство, а там — з благословенням Божим — державу на правді, тільки на правді».

Ті золоті слова повинен відбити в своєму серці кожний українець незалежно від ознак, які він на собі носить — по територіяльній, партійній чи релігійній лінії. Так, правда, сама правда і тільки правда.

Але про яку правду мусимо дбати? Від того все лихо постало, тому світ і окунувся в море лжі і крови, що без числа тих «правд» завелося в світі: Німеччина, Італія, Совєти, решта світу, — кожний проголосив свою монополію на правду і намагається добитися цієї монополії усіма способами, які тільки є чи були в його розпорядженні. Але правда повинна бути тільки одна: правда Божа.

„Я є путь, правда і життя", — возвістив нам Христос.

Я не знаю, чи були коли такі часи, чи є вони тепер, щоб хто вірив у те, ніби правду — мораль людську — справжню мораль, що міцно вкоренилася в людських душах, а не тримається кодексом суворих законів та жорстокою системою — можна було б піднести на належну височінь і тримати на цьому рівні, не спираючись на релігію.

Здавна ми знаємо, що людські маси не здібні інакше собі уявляти мораль, як відповідальність — в житті земному і вічному — за свої вчинки перед Істотою Вищою, Всемогутньою і Звершеною, яку звемо Богом. Отже, захитається в людях віра в Бога, в загробне вічне життя, — занепадає разом і рушиться в народі правда, справедливість, мораль. А до чого все це призводить ми бачимо на прикладі життьової практики в тоталітарних державах, устрій яких побудований на безбожницько — матеріялістичній ідеології, де поряд із найжорстокішими, масово застосовуваними карами, росте і буяє масова нестямна злочинність, потворна аморальність. Бо в людських душах силоміць, терором державного апарату, переслідується і нищиться релігія — той фундамент, на якому мораль тримається. Не даремно Вольтер, цей найбільший скептик, говорив: „Коли б Бога не було, Його треба б було вигадати".

Ми щасливі, що „вигадувати" тут не доводиться: свідомість існуваня Бога вкладена в душу людини, на якому б низькому рівні та людина, — а то й цілий народ — не стояли, в душі людини віра в Бога є цілком природнє явище, яке треба лише шанувати і плекати як високий і необхідний в нашому житті дар Божий.

Ганна Черінь

ЗОЛОТО

Як в житті над усе найкращі,
Найдорожчі нам батько й мати,
Так і рідний свій край ні за що
Не забути і не проміняти.
Синє небо, неначе віяло,
Над тим краєм. А Божа десниця
Сонце-золото з неба сіяла,
А з нього родила пшениця
Запашна, в золотій шкуринці,
Хліба повно було аж по сволок!
І пекли пироги українці —
Для себе й для гостей доволі —
Гори печива золотокорого!
В нас не треба було прохати:
Частували ми друга й ворога, —
Всіх, хто тільки траплявсь до хати.
І вже здавна у нас велося,
Що веселі дівчата хороші
Золоте, як пшениця, волосся
Прикрашали вінком з волошок.
Від'їжджали ми з дому позаторік,
Ясне сонце всміхалось тепло, —
А тепер, може, ллється кров матері
На волошки, на житні стебла...
Батьківщино! В майбутній борні,
Наче сонце, яскраво світи нам!
Ми тебе і в чужій стороні
У серцях бережем, як святиню.
Бо ж без нас там печаллю квітне
Кожна квітка, стеблина кожна...
Рідний краю мій, злото-блакитний,
Розлюбити тебе — не можна!

1944

Молебінь в т. Гайденав з нагоди шлюбу принцеси Єлисавети

Сьогодні всі установи табору працюють до 11 години. Об 11 годині на таборову площу з церкви виходить церковна процесія: за хрестами і корогвами іде хор, за хором диякон і три священики: два православні і католицький в ризах один поряд одного.

На площі повно людей. На першому пляні чотирикутником розташовані таборові установи, організації і школи: ветерани, СУМ, пласт, охорона, гімназія, народна школа, майстерні і інші. В центрі, за священиками, що зайняли спеціяльне підвищення, стали: шеф ДПАКС'у 20 п. капітан Левін, його співробітники і комендант табору п. Р. Гусар.

Почався молебінь. Урочисто звучали слова єктенії: «За Його Величність Короля Англії і Імператора Великобританії Георга VI, родину, палату, збройні сили і народ Його Господеві помолимось». «За Її Світлість Принцесу Єлисавету, щастя, здоров'я, спасіння, успіхи в добрих ділах і Боже благословення в шлюбі Її Господеві помолимось» . . .

Добре співав православний церковний хор під керівництвом дириґента п. М. Мещерського.

Виголошується проповідь перед многоліттям. Люди уважно слухають і стримано, але активно виявляють свою однозгідність з думками, висловлюваними проповідником. Перекладач на вимогу англійців поспішно перекладає слова проповіді.

Народ розходиться з світлими, піднесеними обличчями: «Є за що дякувати, є за кого молитися, — говорять поміж собою люди, розходячись: — багато безневинних людей врятували, багатьом нещасним людям допомогли. Дай, Боже, щастя і здоров'я королю і його родині, нехай живе щасливо молоде подружжя».

П сля обіду — знову до праці. Але незважаючи ні на яку працю сьогодні в таборі велике свято, яке відсвяткували всі українці табору під найвищою ознакою національної єдности — спільною молитвою без різниці віровизнання.

В цей день над табором гордо розпростерлися на сильному вітрі, що разом з думками таборян линув з заходу на схід, підняті прапори: англійський і український.

Надзвичайний Собор Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді

З Канади повідомляють, що за благословенням Високопреосвященного Архиєпископа о. Іоанна Теодоровича Консисторія Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді скликає Надзвичайний Собор цієї Церкви, який відбудеться в середу й четвер 12 і 13 листопада 1947 р. у Вінніпеґ, Манітоба.

На Соборі будуть обговорені й вирішені такі справи:

1. Формальне обрання Преосвященного Єпископа Мстислава Скрипника Єпископом Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді.
2. Справа взаємовідносин між Укр. Греко-Правосл. Церквою в Канаді і Американсько-Українською Православною Церквою в Сполучених Державах Америки.
3. Справа взаємовідносин між Українською Греко-Православною Церквою в Канаді і Українською Автокефальною Православною Церквою на еміґрації з Митрополитом Полікарпом на чолі.
4. Пенсійний фонд для священиків Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді і їх родин.

Згідно з точкою 14-ою статуту Української Греко-Православної Церкви в Канаді участь в Соборі візьмуть Високопреосвященний Архиєпископ о. Іоанн Теодорович і духівництво, делеґати від поодиноких громад, місій і парафій, члени Консисторії, члени сталих комісій, створених Собором, і редактор органу Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді. («У. В.»)

ЧИТАЙТЕ І ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЧАСОПИС!

РЕДАҐУЄ
Мітр. прот. І. Губаржевський

Адреса редакції: D. P. Camp Heidenau bei Tostedt Kreis Harburg

Друк Таборової Друкарні в Гайденав Зам ч. 21.

Ціна 75 пф.

Братський Листок

ч. 10 | ВИДАННЯ СВЯТО-ПАВЛІВСЬКОГО БРАТСТВА УАПЦ В ГАЙДЕНАВ — ДВОТИЖНЕВИК | 7 січня 1948 р.

З ЛАСКИ БОЖОЇ
Смиренний ПОЛІКАРП,
Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви, Голова Собору Єпископів і Священного Синоду Її

ДО ПРЕОСВЯЩЕННИХ АРХИПАСТИРІВ, ВСЕЧЕСНОГО ДУХОВЕНСТВА, ПОБОЖНОГО МОНАШЕСТВА І ВСІХ БОГОЛЮБИВИХ ВІРНИХ

РІЗДВЯНЕ АРХИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ

«Слава на небі Богові і на землі спокій, над людьми Боже змилування».

Любі мої діти! Вітаю всіх Вас з цьогорічними Святами Народження Господа нашого, Ісуса Христа, та з Новим 1948-мим роком.

Божим милосердям зустрічаємо знову і святкуємо величні дні Різдва Спаса нашого.

Святкуємо пришестя на грішну землю Сина Божого. Народження Його від Непорочної Діви Марії, це чудо з чудес, бо «Бог, де хоче, там порядок природи переможений буває» (Догматик, 7. гол.).

Глибина премудрости Божої і безмірність любови Божої проявилась в цім величнім акті в історії людства, коли «Цар Небесний з чоловіколюбства на землі з'явився і з людьми пожив, від Чистої Діви тіло прийнявши», як співає Свята наша Церква.

Грішна земля не однаково зустріла Народження свого Спасителя. Одні з вірою і радістю прийняли ангельську вістку і поспішили до Вифлеєму поклонитися Народженому Христу. Були це і прості люди — пастухи, і знатні мудреці зі Сходу — чи три царі з дарами для Дитяти — Царя Небесного.

Високопреосвященніший Владика ПОЛІКАРП, Митрополит УАПЦ

Другі стривожилися на саму вістку про Народження Христа. Цар Ірод шукає Дитя, щоб погубити Його, а не знайшовши, в гніві дає наказ повбивати усіх дітей у Вифлеємі і околицях, від двох років і менше, певний, що між ними погубить і Христа. Це була перша кров невинна, пролита за Христа.

І від часу Народження Христа, через все земне життя нашого Господа, а далі через всю історію Церкви Христової на землі одні пішли і йдуть слідами пастухів і східних мудреців, віруючи в Господа, славлячи і поклоняючись Йому, а другі йдуть слідами Царя Іудейського Ірода, не визнаючи Христа, і навіть переслідуючи християн і християнство.

Ось і нині, як ніколи може в історії, беручи під увагу численність країн і народів, в світі настало два табори, в основі якого поділу лежить християнський погляд на людину, її призначення, і її самоцільність, її гідність.

Тому і Свято Народження Бога Слова, таке від віків радісне, світле, тепле, родинне, тепер

(Закінчення на 2 ст.)

набирає ще особливого характеру в сучасному християнському світі, як Свято Його ідеалів, принесених з неба на землю Христом, Його чоловіколюбних почувань, Його прагнення дати мир змученій землі, за яким тужать народи, а який, одначе — тривалий і справедливий, — не приходить. Бо діється у світі «тайна беззаконства», за воюючим проти Бога і Христа світовим центром, який несе світові свій уклад життя, побудований не на любові, а на ненависті, не на свободі, а на жорстокому рабстві, не на правді, а на насильстві.

Український народ від того часу, як Рівноапостольний Володимир Великий встановив посеред нього, по виразу літопису, «християнський закон», — увійшов до сім'ї християнських народів і протягом довгої своєї історії був глибоко побожний, в основу життя свого, в міру і по силі росту духовного, покладав християнські ідеали. І в сучасній страшній добі його місце тільки посеред тих народів, що славлять Христа, що поклоняються Йому, що призначають ім'я Господнє (Діян. 2, 21).

Свідомість цього покликання повинна бути для нас, як та Вифлеємська зірка, сяйвом найперше у взаємовідносинах поміж нас самих. Усяка незгода, усяке розділення між нами, а тим більше в житті церковному, тьмарить Христовий образ в нас і є від сил і чинників, ворожих християнським засадам. І навпаки, радіє серце наше, коли в ім'я спільного нашого національно-релігійного ідеалу поступає наперед процес об'єднання православних українців в єдину Православну Церкву в нашім народі, як про це свідчать ухвали Собору Української Церкви в Канаді і обрання Собором на кадедру єпископську брата нашого Владики Мстислава після уділення Йому благословення на те служіння Собором Єпископів нашої Церкви.

Нехай же, любі діти мої, зростає в нас те змилування, про яке співали хори ангельські при Народженні Христа, та добра воля, від якої залежить моральна сила народу, а з нею його віра в кращу будучину.

У Святий Вечір, за традиційною вечерею, згадуючи діла і дні минулі нашого народу, рідних і друзів, залишених в краю, поминаючи жертви народні, принесені у визвольній боротьбі, спогляньмо і в майбутнє, яке вимагає від нас на чужині в християнському світі свідчити достойно про недолю і правду Українського Народу.

«Нехай же буде з Вами благодать, милосердя, мир від Бога Отця й від Господа Ісуса Христа, Сина Отцевого, в правді й любові» (2. Іоан. 1, 3). Амінь.

† МИТРОПОЛИТ ПОЛІКАРП

Дано Року Божого 1948, в м. січні, дня 7, в Німеччині.

Його Високопреосвященству Високопреосвященнішому Владиці ПОЛІКАРПУ, Митрополитові УАПЦ

Ваше Високопреосвященство, Високопреосвященніший Владико.

Українська Православна Парафія, Церковне Братство і Сестрицтво вітають ВАШЕ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВО з СВЯТОМ РІЗДВА ХРИСТОВОГО і з НОВИМ РОКОМ.

Ми, духовні діти ВАШОГО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВА, бажаємо ВАШОМУ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВУ душевної радости, спокою, здоров'я і многих літ служіння Церкві і Народові на високому Архипастирському посту.

Нехай Господь Бог укріпляє ВАШЕ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВО на тернистому шляху боротьби за єдність і незалежність Української Автокефальної Православної Церкви. Дай Боже, щоб добу, яка в церковному житті проходить під зверхністю ВАШОГО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВА, як осягнена мета увінчала Єдина Українська Автокефальна Православна Церква, що об'єднає всіх вірних Її, в Україні і не в Україні сущих.

ВАШОГО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВА смиренні послушники:

Мітр. прот. Ігор Губаржевський, Настоятель Парафії, Голова Братства і Сестрицтва.
За Парафіяльну Раду: М. Стулій, М. Кравець, П. Коробець.
За Управу Братства: Д. Щербань, О. Діюк, Ю. Меделян.
За Управу Сестрицтва: Є. Чопенко, М. Сулимка, Л. Харченко.

СВЯЩЕННОМУ СИНОДОВІ, УСІМ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШИМ І ПРЕОСВЯЩЕННІШИМ АРХИПАСТИРЯМ, ВСЕЧЕСНОМУ ДУХОВЕНСТВУ І ВІРНИМ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ НА ЕМІҐРАЦІЇ І ЗА ОКЕАНОМ

Ваші Високопреосвященства, Ваші Преосвященства, Всечесні Отці, Дорогі Браття і Сестри у Христі.

Українська Православна Парафія, Церковне Братство і Сестрицтво в Гайденав вітає Вас з Святом Різдва Христового і Новим Роком і шле найкращі синовні і братні побажання успіхів в діяльності на ниві Церковній, щастя, здоров'я і многих літ.

Зокрема, бажаємо, щоб новий 1948 рік приніс нам найбільшу радість — Єдину Українську Автокефальну Православну Церкву Европи і Америки.

За Братство і Сестрицтво: Мітр. прот. І. Губаржевський

т. Гайденав, 25 грудня 1947 р. — 7 січня 1948 р.

До українців і українок у Великій Британії

Дорогі Браття і Сестри українці і українки в Англії.

Звертаюся до Вас усіх без поділу на православних і греко-католиків, бо не може моє серце в ці святі дні народження Того, Хто Своєю жертвенною любов'ю охопив увесь світ, розділити по живому тілі наш єдиний многострадальний Український Народ, ділений і переділений ворогами нашими, зовнішніми і внутрішніми.

Молю Милосердного Бога, щоб у ці святі дні Різдва Христового відчули Ви, мої Браття і Сестри, на чужині теплий і чистий подих нашої спільної і єдиної Матері — України, її рідний, теплий материнський поцілунок, той поцілунок, яким привітала Мати Божа Пречиста Діва Марія своє єдине новонароджене Дитя — Ісуса Христа, нашого Бога і Спасителя.

Молю Милосердного Бога, щоб привів він нас на Батьківщину нашу і благословив стати ногами нашими на святу Українську Землю і поцілувати Її після довгої розлуки.

Молю Милосердного Бога, щоб благословив Він нас побачити живими і здоровими батьків, матерів, чоловіків, жінок і діток наших, з якими насильно розлучив нас лютий ворог Бога і людей.

Відчуйте, Браття і Сестри, в моїх словах, у словах Вашого пастиря, тепло любови нашої Святої Церкви, нашої Матері — України, мельодію і зміст співу різдвяних ангелів: «Слава на небі Богові і на землі спокій, над людьми Боже змилування.». Чому ж утрачений цей спокій? Земля залита людською кров'ю, засипана руїнами їхніх будинків. Держави тримають величезні армії, озброєні страшною, досі невідомою зброєю, сотні тисяч людей тиняються по світах, не з добра покинувши розтерзану катом Рідну Землю, шукаючи притулку на далекій чужині.

Чи безневинно? Чи безневинно Господь Бог Милосердний Христос, що безгрішне життя Своє віддав за гріхи наші, чи безневинно карає нас, людей, такими карами?

Ні, не безневинно! Карає, щоб врятувати, щоб спасти, щоб навчити і підняти з тієї прірви гріховної, в яку люди самі себе вкинули. Не безневинно спіткала кара Божа і нас, українців. Господь карає нас, щоб навчити глибоко і віддано любити Бога і Матір нашу Україну. Господь карає, бо в недостатній пошані до Бога і України і полягає наша тяжка провина, в наслідок якої ми й опинилися бездомними скитальцями, безбатченками в чужих далеких землях. Наша провина полягає в тому, що Україна часто плаче за нами і від нас, замість того, щоб тішитися нами. А найбільшу радість матері дає згода і єдність її дітей. Ми не виконали заповіді Христової: «Заповідь нову даю Вам: любіть одне одного»; ми не виконали заповіту Христової любови, так прекрасно і образно висловленого нашим великим Тарасом: «Обійміте ж, брати мої, найменшого брата, — нехай мати усміхнеться, заплакана мати».

І нині, у святі Різдвяні дні я, священик Української Автокефальної Православної Церкви, звертаюся до Вас з Різдвяним Христовим привітом і з цими словами: **Обніміте найменшого брата, самого знедоленого, самого бідного, отого полоненого, отого одинокого, отого, що втратив батька, матір, жінку, сина, дочку і сумує в цей день в скорботній самоті. Обніміте і не питайте, звідки він, якої віри, до якої партії належить.**

І тоді, коли щиро обнімемося, обнімемося не тільки привітом сухої формальної ввічливости, а й живим рухом щирого сердечного пориву, — лише тоді спадуть з наших душ кайдани гріха, висохнуть сльози Матері нашої України, і усміхнеться Вона, хоч і прибита досі до одного хреста двома катами, — а в душах наших народиться **Христос силою Його безсмертного Духа непереможної любови.**

А слідом за цим кара Господня заміниться відновленим на землі миром і ми спільними зусиллями братньої любови знімемо Україну

(Закінчення на 4. ст.)

з хреста, причинимо її муки, які розбратом своїм допустили. Тоді стане Вона в новій силі єдности Своїх синів і дочок, знову молода, усміхнена, прекрасна. І благословлять нас наступні покоління внуків і правнуків наших, «і забудеться срамотня давняя година, і оживе нова слава, слава України».

Дорогі мої, браття і сестри! Любов не існує без вірности. Любити Бога і Україну це означає бути вірним Церкві і Батьківщині. «Будь вірний до смерти, — говорить Господь, — і Я дам Тобі вінець життя».

Бути вірним Церкві означає бути вірним тисячолітнім церковним законам, це означає бути вірним божественним заповідям нашої Святої Віри, це означає бути вірним нашим прадідівським релігійним звичаям, означає бути вірним чистоті і благородству християнського українського духа.

Бути вірним Батьківщині це означає бути вірним гаслу, залишеному князем нашим Святославом: «Поляжемо, а не осоромимо землі нашої», це означає бути вірним слову Великого Гетьмана Богдана Хмельницького: «Лучше убо і благополізніше нам за віру святую православную і за цілість отчизни на пляцу воєнном от оружія бранного полегти, нежли в домах своїх яко невестюхам побієнним бити».

Вірними цим заповітам можна бути тільки в єдності і любові. Тому Господь наш Ісус Христос і заповідає нам: «Будьте одно, як Я і Отець одно, так і ви будьте одно».

Не думайте, що Ви одинокі. Разом з Вами вся наша Українська Церква, синами і дочками якої Ви є. Разом з Вами борці за віру і волю народу нашого, що не жаліють своєї крови і самого життя свого в героїчній боротьбі за незалежність України. Разом з Вами увесь Християнський світ, що дедалі рішучіше стає до боротьби з безбожництвом. Разом із Вами народжений Христос.

Христос народжується — славімо Його.

Вітаю Вас з Великим Світлим Святом Різдва Христового і бажаю провести Його по-християнському в дружній радісній українській сім'ї.

Мітр. Прот. о. Ігор Губаржевський, Голова Церковної Ради Української Автокефальної Православної Церкви на Велику Британію

Різдво Христове, Року Божого 1947.

Хресний хід в т. Гайденав. На світлині: Мітр. Прот. о. І. Губаржевський, о. Семчишин і о. Мирошниченко.

ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИМ УКРАЇНЦЯМ В АНГЛІЇ

Дорогі і любі наші Брати і Діти.

Вітаємо Вас з Різдвом Христовим і Новим Роком. Вітаємо в імені Братства ім. Св. Апост. Павла і Сестрицтва ім. Св. Марії Магдалини в Гайденав.

Вітаємо в імені Ваших родин: батьків, матерів, дружин, синів і дочок.

Бажаємо Вам безмежної вірности своїй Святій Церкві і Її безсмертним християнським заповітам.

Бажаємо Вам повної відданости своєму Народові і Його прекрасній Вітчизні.

Бажаємо Вам непохитної віри в перемогу над усіма і всякими перепонами, і по вірі Вашій буде Вам.

Спільними силами ми їх переборемо: «Господь силу людям своїм дасть, Господь поблагословить людей Своїх миром».

Бажаємо Вам звільнення і з'єднання з Вашими рідними, щоб наступне Різдво Христове і наступний Новий Рік Ви святкували разом з ними, дорогими і близькими.

До щастя і волі веде шлях праці і боротьби.

Цей шлях не можна пройти без віри в ясну, дорожчу за все мету. Ця мета повинна бути вища і реальніша за все горе і злидні, що завдають нам стільки прикростей в сірому буденному житті. Ця мета повинна бути ясною зорею, що веде з туману і болота на твердий і правдивий життьовий шлях боїв і перемог, якими здобувається право на високе ім'я Людини як створіння Божого і дитини свого народу.

Ви не одні. Ми: Церква і Народ повсякчас з Вами. З Вами Україна, бо вона в Ваших душах і серцях. І Ви будете в Ній, коли виборете разом з усім Українським Народом осягнення нашої спільної найвищої мети.

Зоря сходить над Вифлеємом. Підніміть вище голови. Нехай вона відсвічує своїм білим світлом в Ваших чистих, бадьорих очах.

Христос рождається — славімо Його.

За Братство і Сестрицтво: Мітр. Прот. о. І. Губаржевський — Голова. О. Діюк, Д. Щербань, Ю. Меделян, С. Кирячок — Братчики. Є. Чопенко, М. Сулимка — Сестрички

Гайд... 5.1947.

Церква в т. Коріген (Кіль), що її збудували українські скитальці.

Ганна Черінь

Різдво

Із дерев опадає іней,
Наче ніжний вишневий цвіт...
Невеселе Різдво на чужині...
То ж згадаймо, як давній міт,
Як гули по-святковому дзвони,
Як раділи у ніч під Різдво ми...

Як на снігом укриті кладки
Ворожить вибігали дівчата,
Як лунали всю ніч колядки —
У мішку коляда на санчатах,
Жовтий місяць вгорі, як медяник,
Між зірок — свічечок різдвяних.

Так згадаймо ж! Хай серце полине
Знов до рідних степів і озер...
Батько... Мати... Різдво і ялина,
Друзі... Дівчина... Все це тепер
Тільки спогад, болюча мрія,
Що у безвісті днів зоріє...

Не збиваймось з шляху прямого!
Нас чекає одно із двох:
Або гибель, або перемога,
Смерть у битві — або ж Різдво,
У єднанні тоді чудеснім
І Вітчизна, і ми воскреснем.

Колядок заспіваємо знову,
Завбільшки на ввесь стіл — коровай,
А під образом — гілка соснова,
Вічно-юна, жива, як наш Край.
Загудуть по-святковому дзвони,
Погуляємо ще на Різдво ми!

I. Тиверець

З МИНУЛОГО В СУЧАСНЕ

Село спить під товстою пухнастою ковдрою снігу. Повноликий місяць пильно вглядається в землю, оберігаючи її спокій. Дивлячись на Україну, пригадує місяць ту ніч, коли він, як і сьогодні, вартував навколо землі і був вражений раптовою появою світла якоїсь нової зорі, що почала освітлювати землю в багато раз ясніше, ніж він сам. Але найдивніше було те, що зоря світила відблиском від землі. Власне, не від землі, а від невеличкого убогого вертепу, навколо якого від незвичайного світла попадали пастухи, що пасли в околицях Вифлеєму отари овець. Ця дивовижна подія сталася тисяча дев'ятсот одинадцять років тому. Тоді в убогому вертепі народився сам Син Божий Ісус Христос...

...А тепер Христос скрізь, і сьогодні Україна святкує Його народження. Але зараз Україна спить, укрита товстою ковдрою снігу, а місяць стереже її тихий спокійний сон.

У церкві засвітився вогник. Боом! — боом! — боом!...

І, наздоганяючи один одного, полинули привітні заклики дзвона з церковної дзвіниці в темносиній густий морозяний простір неба. Ні, не тільки в простір неба, а й крізь маленькі шибки селянських білих-білісіньких хаток, у теплу й затишну їх півтемряву.

Хатню темряву роздерли вогники, і вікна засвітилися, як зірки, розкидані по снігу. Багато зірок.

— До церкви!

Церква запалала морем свічок, вогнем панікадила, willповитим серпанком пахучого диму.

Церква засвітилася глибоким вогнем палаючих душ, що дивилися на прекрасну радість цього Святого Дня крізь молоді і старі чорні, сірі, карі і сині очі.

Різдво! Закінчується Служба Божа, а вкінці Служби статечні хазяї співають у церкві першу колядку:

«Ой, видить Бог, видить
Творець, що мир погибає,
Архангела Гавриїла в Назарет посилає.
Возвістив у Назареті — стала слава у Вертепі.
Триє, триє, триє царі несуть Христу дари...»

І в замріяних дитячих голівках встають постаті трьох величавих царів з коштовними подарунками для Дитяти, що народилося в убогому вертепі, на сіні.

А чоловіки співають далі:

«Ливан, злото і кадило
Йому принесоша,
А вошедши у храмину, на коліна падоша.
Ірод вельми засмутився,
що Христос Цар народився.
Слуги свої розсилає, Христа вбити шукає...»

І знову в дитячій уяві встає постать Ірода, страшного, червоного, закривавленого, вусатого, з диявольським горбатим носом, з нелюдами-слугами, посланими від Ірода вбити народженого на землі Христа.

«...Десять тисяч і чотири
Малих дітей вигубили.
Плаче мати і ридає —
Ірод дітей убиває,
Кров невинну проливає:
Він Христа вбити шукає.
А ми цьому не смутімся,
Рождеству поклонімся».

«Десять тисяч і чотири малих дітей! Боже, як це багато. І не скарає Господь того проклятущого Ірода на місці — карати безневинних дітей...

А мами плачуть і ридають, от Ірод, але прийде на нього кара Божа...»

— Ідімо вже, Васильку, додому. (Це мама.) «Добре, що тепер того Ірода немає, — і моя мамуся не плаче, а усміхається до мене в ніч Різдва

(Закінчення на 6 ст.)

БРАТЧИКІВ, СЕСТРИЧОК, ЧИТАЧІВ, ПЕРЕДПЛАТНИКІВ «БРАТСЬКОГО ЛИСТКА» І ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ 1948 РОКОМ ЩИРО ВІТАЄМО!

РЕДАКЦІЯ

Христового»...

Це спогад з мого дитинства.

А пізніше:

На Різдво місяць освітлював село, але воно ззовні було зовсім не те. Пухнаста ковдра снігу намагалася прикрити його горе і злидні, але це було важко зробити. Тинів навколо садиб не було, бо й садиб не було. В багатьох хатах після торішнього голоду не світилося, бо хазяї заснули вічним сном у великих спільних ямах, виморені штучним голодом, що сотнями тисяч смертей прокотився по колись багатій і веселій Україні. Заарештували і вислали священика, вислали всю Парафіяльну Церковну Раду Української Автокефальної Православної Церкви ще тисяча дев'ятсот двадцять сьомого року, в тому числі і мого батька. Моя мати виплакала свої очі за батьком і за мною, бо я втік в ніч, коли мене мали заарештувати, і вона, бідолашна, довго навіть не знала, де я є. Коли два роки згодом я прибився до неї у Свят-вечір, вона тільки скрикнула: «Васильку!» — і впала на вибиту немащену глиняну долівку непритомна, а коли дійшла до пам'яти, то сказала: «От, Іроди, знущаються над народом християнським» і заридала тим довгим затяжним плачем, яким плачуть ті, які довго мусять ховати своє тяжке горе перед ворогами...

Те Різдво принесло моїй мамі нове горе. Мене піймали і привели перед очі начальника з темно-червоними кантами і петлицями на сорочці.

— Ага, це ти, — сказав він з сатанинською радістю, — ну тепер уже від нас не втечеш!

Я озирнувся мимоволі навколо.

З стіни, з великої темно-червоної шмати, дивився на мене чоловік з великим горбатим носом. Тримаючи в руці люльку, глузливо посміхався він з моєї майбутньої долі.

Вночі мене забрали його слуги, провезли в санках повз церкву, з якої вже були зірвані хрести, а всередині зсипали збіжжя, і через чотири місяці засудили мене на десять років заслання в далеких таборах...

З тієї пори я своєї мами ніколи не бачив. Вона вмерла від знущань і туги...

А ще пізніше:

Різдвяна Служба Божа закінчилася дуже рано. Таборова Церква не могла вмістити народу, що прийшов воздати поклін народженому Христу. Прийшовши з церкви, я привітав дружину і дітей, і ми розговілися святочною, але дуже скромною їжею. Поля-гали спати.

І раптом: «Різдво Твоє Христе Боже наш...»

Це під дверима дорослі перші колядники, що колядують на дорогі нам національні цілі.

Відчиняю двері, щоб дати скарбникові колядників гроші, але після різдвяного тропаря слідом лунає прекрасний кондак: «Діва нині Найвищого народжує, і земля вертеп Неприступному приносить. Ангели з пастухами вилавляють, а волхви за звіздою подорожують, нас бо ради народилось Немовлятко, Надвічний Бог».

Десять хвилин згодом прийшов колядувати церковний хор. Пізніше — СУМ, пізніше Пласт, потім «Просвіта», потім гімназія, потім греко-католицький хор, а потім діти, діти і діти...

Не можна спати і не хочеться спати.

Не перебив лютий Ірод усього нашого завзятого юнацтва, усіх наших неповинних діточок, хоч і шукав серед них своєю червоно-кривавою рукою народженого на землі Христа, бо Христос «прийшов днесь із небес, щоб спасти люд Свій весь».

Не знищив лютий Ірод Христа в душі народній, не знищив в народі віри в поміч Божої сили, не знищив попри всі погрози і смертельні кари.

Не знищив лютий Ірод незламної волі до переможної боротьби з нечисгою силою.

Не можна спати.

В цю ніч наш давній свідок місяць бачить, що українці ніде не сплять.

Він чує, як колядують наші діти:

«Просим Тебе, Царю, милістю безмірний,
Даруй літа щасливії слугам Своїм вірним.
Просим Тебе, Царю, просим Тебе нині,
Пошли долю, верни волю нашій Україні».

І Господь дарує, пошле і верне волю, якщо Його слуги будуть вірні Його святим заповітам у житті.

А життя то є боротьба.

Різдво, 1947

УВАГА!

Високодостойні Браття і Сестри.

Редакція «Братського Листка» просить надсилати статті, замітки, інформації з життя Української Автокефальної Православної Церкви в Україні, на еміграції, в Сполучених Штатах Америки і в Канаді в сучасному і минулому.

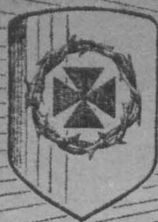
Дуже цінним є висвітлення боротьби Української Православної Церкви з релігійно-національним поневоленням нашого народу під час визвольних змагань різних періодів.

Просимо надсилати також фотознімки, що стосуються зазначених тем, для вміщення в нашому часописі.

ЧИТАЙТЕ І ПОШИРЮЙТЕ «БРАТСЬКИЙ ЛИСТОК»
УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА 1948 РІК:

На терені Німеччини:		На терені Англії:	
1 м. —	1 н. м. 50 пф.	1 м. —	1 шілінг
2 м. —	3 н. марки	2 м. —	2 шілінги
3 м. —	4 н. марки	3 м. —	3 шілінги
6 м. —	8 н. марок	6 м. —	5 ш. 6 пенс.
12 м. —	15 м. марок	12 м. —	11 шілінгів

РЕДАГУЄ: Мітр. Прот. І. Губаржевський
Адреса редакції: D. P. Camp Heidenau bei Tostedt Kreis Harburg
Друк Таборової Друкарні в Гайденау, Зам. ч. 32 ЦІНА 1 Н. М.

Братський Листок

ч. 8 | ВИДАННЯ СВЯТО-ПАВЛІВСЬКОГО БРАТСТВА УАПЦ В ГАЙДЕНАВ — ДВОТИЖНЕВИК | 10 листопада 1947 р.

ПОРА!

Невже ви не чуєте голосу Святої Софії — Премудрости Божої, що кличе всіх нас єднатися навколо Неї?

Дзвони її Київського стародавнього храму завжди кликали до єдности України, прославляючи її від часів Ярослава Мудрого по час проголошення Соборности Української Держави року 1919. в нашій столиці.

Зняв ворог ті дзвони, щоб примусити замовкути Святу Софію-Премудрість Божу.

Але Премудрість Божа не може замовкнути. Вона говорить.

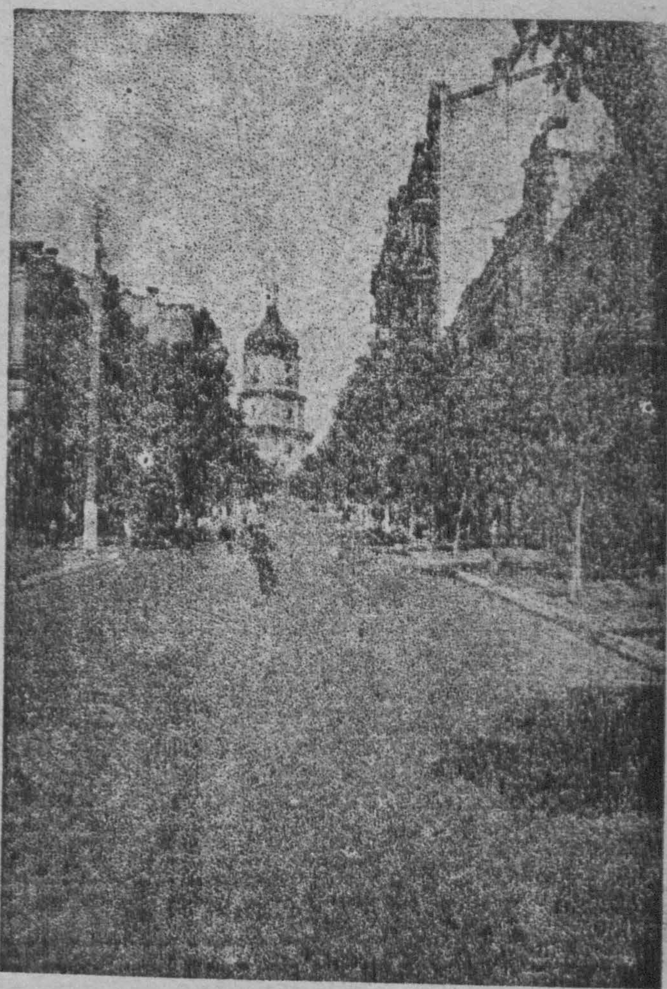
І сьогодні голос Її оповиває українські серця могутнім закликом: «П о р а!»

«Верніться до Премудрости Божої, до щирого і чистого християнського життя, перевірте самі духові основи нашого буття! Без цього все — фальш і все — суєта сует.»

«Куди ви поспішаєте, руйнуючи мету? Спиніться і опам'ятайтеся!»

«Нащо ви руйнуєте все, що попаде під руку? А хто буде відбудовувати?»

«Нащо ви руйнуєте цілість і гармонійність національного духа, гартованого і плеканого нашою Церквою?»

Дзвіниця Собору Св. Софії в Києві.

«Чому ви підіймаєте руки на саму Святиню, кидаєте тінь своїх земних пристрастей на небесну будову Церкви Христової?» —

«Бо ви прикладаєте куцу земну мірку до людської душі, яка не є вашим створінням і власністю, а є даром Божим».

«Бо ви робите з Бога політику, а з політики — бога.»

«Спиніться, — п о р а!»

Пора. Давно пора.

Про це до неба кричать руїни міст, сел, родин, тіл і душ у Рідному Краю.

Про це говорять руїнницькі спроби диявольських слуг роздмухати вогонь злоби, дискредитації, беззмістової ворожнечі і копійчаної фальшивої амбіції на еміграції.

Про це шепочуть приховані спроби кинути гангренозні бацили розкладу в Серце Української Нації — у Її Святу Церкву.

А це тому, що внутрішнє життя людини втратило свою гармонійність, бо в ньому стирають живий небесний образ Христа — Спасителя. Бо без Христа душа стає або полоненою землі, або зрадницею неба. Орлицею з підбитими крильми. Рабинею.

Бо вільною може бути тільки щирохристиянська душа, тільки щирохристиянська сім'я, тільки щирохристиянська Україна.

Бо тільки християнство, як природній стан душі, може дати повну і найвищу свободу індивідуального, національного і світового людського духа.

Ви піддалися в деякій частині своїй пустій моді безбожної псевдоінтелігенщини і боїтеся, як вогню, вікової аристократичности українського християнського духа, бо цю аристократичність відсуваєте ви, як старий вальс перед модним фокстротом. І не вдумуєтеся своїм розумом в те, що робите.

Лінуєтеся духом і тому робите не завжди те, що говорите, бо не робити добра то є розчистити дорогу завжди діючому в нашому грішному світі злу.

(Закінчення на 2 ст.)

Мітр. прот. І. Губаржевський.

МАРІЯ МАГДАЛИНА І МИ

(Закінчення)

Відданістю християнській вірі, силою проповіді дорівняла свята Марія Магдалина апостолам, благословістячи Євангелію Царства Божого. Вона, що пахощами намастила і слізьми обмила тіло Ісусові, пішла тепер у ворожий і жорстокий світ, щоб пахощами слова Христового і слізьми каяття навертати на істинну путь грішників, обмивати й очищати людські душі, приєднуючи їх до безсмертної радости Церкви Христової.

Свята Православна Українська Церква глибоко шанує пам'ять Рівноапостольної Марії Магдалини. Чулому українському серцю близькі і зрозумілі переживання жінки, затягнутої в безодню падіння, катованої лицемірством і жорстокістю юдейських ханжів-фарисеїв, оточеної, як льодом, безсердечністю людей і їхнього злого поговору, коли всі її покинули, піднятої з безодні бруду на вершини кришталевої чистоти безмежним милосердям Господа нашого Ісуса Христа.

Скільки серед нас Марій Магдалин з душею, що рветься до світла, заплутаною в тенетах гріха, безсилою без сторонньої підтримки і співчуття з тих тенет вибратися! А скільки серед нас фарисеїв, що, маючи в тисячу раз тяжчі гріхи, вимагають побити сучасних Марій Магдалин камінням! Але серед сучасних фарисеїв є й гірші за фарисеїв юдейських, бо ті все ж таки побоялися кинути в Марію Магдалину каменем, відчуваючи, що й вони не без гріха, а наші сучасні фарисеї готові закидати нещасних Марій Магдалин камінням, навіть, після слів Христа: «Хто з вас без гріха, кинь у неї каменем.» Бо вони, сучасні фарисеї, не тільки безсердечні, а й безсовісні. Вони хваляться своєю святістю, якої у них немає, а серце їхнє далеке від Господа, бо в тому серці немає людяности, немає того найістотнішого, що є ознакою істинно віруючої в Бога людини, немає любови.

Але серед нас не тільки є Марії Магдалини, серед нас є не тільки книжники і фарисеї, — серед нас є і Христос.

Це він стоїть на чолі Церкви Своєї і веде її, це Він простягає до грішників свої безгрішні руки і каже нам: «Я прийшов не праведників, а грішників привести до каяття», і радіє за навернення одного грішника більше, ніж за дев'ятдесят дев'ять праведників. «Прийдіть до Мене», — говорить до нас Той, що прийняв Марію Магдалину, митаря і розбійника. Він стоїть не по боці гордих нерозкаяних фарисеїв, а по боці смиренних грішників, що каються в гріхах своїх і хочуть очиститися. Він на нашій стороні, наш Спаситель. Він стоїть не по стороні тих, що кажуть: «Ми — святі», а по стороні тих, що відчувають усім серцем свою гріховність, щоб вірою, любов'ю і добрими ділами очиститися від неї силою благодаті Христової. Бо Він, Серцевідець, знає, що спасіння наше починається з щирого каяття, знає що на благодатному ґрунті смиренного каяття виростають квіти радісної любови і плоди Божих діл під сонцем Божественної Правди і єдности з самим Господом Богом.

Але є люди, які ще не пізнали радости життя в Невечірньому Тихому Божественному світлі. Ті люди перебувають у муках темряви, у томлінні духа. Серед них є люди, озлоблені життям, розпусники, розбійники і інші, що без народження вдруге глибоким каяттям, Царства Божого не наслідують. Що робити з цими людьми? Як ставитись до них? Відповідь у православного християнина може бути тільки одна: ставитися тільки так, як поставився Христос до Марії Магдалини, тоді, як Він простив її гріхи; але простив, щоб своєю увагою і піклуванням поставити її на шлях праведного життя у Господі. Якщо не штовхнете грішника

(«Пора!» - закінчення).

А добро вимагає подвигу духа. І часто відкидають добро лише тому, що лінуються робити його.

Пора стати до християнського діла! Пора зробити християнство органічною тканиною, на якій вишивається український визерунок нашого духового життя!

Будьте готові глибоко і швидко покаятися в своїх гріхах!

Будьте готові щиро і швидко простити братові, що завинив перед вами!

Будьте готові щиро і швидко відгукнутися на кожне добре прохання брата вашого!

Будьте готові швидко і поввнотою віддати братові те, що може вивести його з біди!

Будьте готові швидко і рішучо протиставити всякому виявy зла — добро!

Будьте готові єдиними устами і єдиним серцем молитися Господу Богу, дякувати Йому завсе і славословити Його перед вірними і невірними!

«Принеси в жертву Богу хвалу і виконай перед Всевишнім обітниці твої. І призови Мене в день скорботи; і Я визволю Тебе, і ти прославиш Мене».

Так говорить Господь. Так говорить Премудрість Божа. Прислухайтеся до Її голосу. Пора!

П. Ковалів

МАТИ - ХРИСТИЯНКА

«... І дай мені нового, правдивого Духа.» Пс. 51, 12.

На обов'язку матері, крім хатніх турбот, лежить ще й виховання дітей в християнському дусі. Діти в малому віці дуже схильні до різних фантастичних забав, дуже вразливо сприймають вони оповідання, казки на фантастично-пригодницькі теми. В таких випадках втручання матері конче необхідне, інакше дитяча уява може зрости до неймовірних розмірів і дати небажані наслідки.

Вже з малих років дитину треба виховувати в межах

(Продовження на 3 ст.)

ще далі в болото гріха своєю зневагою і жорстокістю, а витягнете його того болота, — цим справді виконаєте заповіт Христа.

Ідімо всі поміж людей з лихтариком Христового слова і освітлюймо людські душі любов'ю до кожної людини, що страждає в безодні гріха і не знає виходу на світлий християнський шлях. Показуйте їм цей вихід! Рятуйте душі, що загибають у мутних хвилях життьових бур! Нехай кожний буде апостолом Христової Правди і Любови! Не бійтеся своєї слабости чи малоосвічености, А апостоли хто були, як не рибалки і теслярі? Ви не будете слабкі: Дух Божий буде з вас промовляти. Але майте віру, надію, любов — три цих.

І коли сучасна Марія Магдалина стане рівноапостольною проповідницею Христової науки, стане завдяки вашій вірі і любові чистою голубицею Святої Церкви нашої, — багато гріхів проститься вам за це Господом Богом. Марія Магдалина багато полюбила, і їй багато простилося, і ви багато прощайте, бо вам в багато раз більше прощає Господь Бог, «будьте милосердні, як милосердний є Отець ваш Небесний».

Коли сучасна Марія Магдалина, очистившись від гріха свого падіння, плакатиме від радости опромінюючої її душу Христової благодаті, вона своїм від нині чистим серцем побачить Христа, хоч, може, і в перший раз не впізнає Його.

А Христос скаже їй: «Маріє!» і введе її у вічну радість, в духовні чертоги Царства Небесного.

Ганна Черінь

ДЯКУЮ

Я вдячна Богу, що мене
Уподобав хоч трохи —
Що на ногах я маю не
Полатані панчохи,

Що серце б'ється у грудях,
А не слизька амеба,
Що маю над собою дах —
Шматок ясного неба.

Коли ж прийдуть тяжкі часи,
Що в латках зарябію,
Скажу: благословен єси,
Все ж я дякую Тобі я,

Що можу ще старий кожух
Повишивать латками,
Що я не мерзну, не дрижу
І не свічу литками.

А як прийдеться вже мені
Колись у ніч осінню
Блукати, може, босоніж
По гострому камінню,

Я помолюсь: Отець святий,
Подай же теплу нічку!
Мені в дорогу засвіти
Зірницю, наче свічку.

І. Тиверець.

ХРЕСТ

Безбожники з 1919 р. розпочали на Україні війну з православною церквою. Навколо церков підчас Служб Божих, щоб зірвати богослужіння, юрмами бігали комсомольці, гавкали по - собачи, нявчали по - котячи, несамовито били в бубни, танцювали і співали соромітських пісень про Христа і Матір Божу. По вулицях міст ходили пішки і їздили автами антирелігійні карнавали з переодягненими за Бога, Діву Марію і святих, найнятими для цього акторами. В клюбах почепили плякати, що «релігія — опіум народа», «дурман» і т. д. Улаштовували диспути, на яких агітували, що «Бога нєт», що «Христос — єто міф», що «релігія — орудіє класового гньота».

Народ мовчав. По церквах правилися Служби Божі, церкви були повні, в церквах було багато молоді. Народ молився.

Почали дедалі більше притискати церковні громади. Як тільки церква виплачувала накладений на парафію державний податок, влада накладала на неї наступного кварталу в декілька раз більший. За додержування «релігіозних предрассудков» почали чинити утиски урядовцям по установах. Почалось переслідування за приналежність до церковних

(Продовження на 4 ст.

нормального християнського світогляду, оберігати душу дитини від усяких шкідливих впливів, які можуть порушити рівновагу дитячої психіки. Я хочу тут навести один яскравий приклад про ролю матері - християнки в вихованні дитини, що його подає один німецький автор з побуту німецької родини.

Мова йде про розуміння Правдивого Духа, Доброго і Святого Духа! Розповідає одна мати, яку вона мала розмову на цю тему з своїм 4-річним хлопчиком. Якось одного разу по радіо передавалась якась фантастична історія з духами. Діти так були захоплені нею, що цілими тижнями ні про що інше й не думали, а тільки про духів.

Одного дня вони вирішили цю історію відтворити в грі. Вони переодяглися і стали духами. Найменший з них ніяк не міг зрозуміти суті цієї гри, але все ж таки з ролі не виходив. Він міркував собі серйозно, що він той самий дух. Це стало для нього фактом.

Коли прийшов цей хлопчик на дитячу богослужбу і під час літургії почув про Св. Духа, він раптом простяг руки й вигукнув: «Я святий дух!» Коли він прийшов додому, мати йому наказала ніколи більше не гратися в Святого Духа. Хлопчика це стурбувало і він спитав: «Мамуню, чому ти не дозволяєш мені бути святим духом, тоді як інші діти— такі ж самі духи?»

— Так, інші наслідують тільки казкових духів, і ці духи не правдиві, не дійсні. Святий же Дух - дійсно правдивий, і в Нього не можна гратися.

— А скільки правдивих духів існує? — запитує дитина.

— Я думаю, що два, — відповідає мати, — Святий Божий Дух і злий диявольський дух. Хто має доброго, Святого Духа, той має добру божеську думку в своєму серці і робить добро. Також і діти її можуть мати. Такі діти роблять матері втіху. Хто ж має злого духа, той має в серці злу думку і робить зло.

— Мамуню, я теж міг би мати Святого Духа в серці, але....

(Закінчення на 4 ст.)

громад. Податки вимагалися в таких сумах, що церкви, нарешті, не витримували і їх закривали з конфіскацією церковного майна.

Православну віру хотіли вигнати з української душі, але вона натомість пішла ще глибше в душу, в духове підпілля нації.

Але не надовго. Народ почав задихатися, затамовуючи свої почуття і, раптом припинивши мовчанку, заговорив. Заговорив своєю, йому властивою релігійною мовою, мовою віри, екстазу, що стер, як порох з криці, страх перед утисками й знущаннями.

Народ заговорив. Власне Бог, Дух Святий заговорив у народі.

Приснився одному чоловікові сон. Прийшов до нього сам Ісус Христос і сказав йому: «Через три дні на твоєму полі, що під лісом, провалиться земля. Але ти не бійся. Це не кара, а благодать Божа. Вороги мої безчестять Мої святині, і нині буде тут Моя святиня, на тому полі твоєму, де земля понизиться на три аршини. Назвеш це місце Йосафатовою долиною, поставиш посередині тої долини великого дубового хреста, наймеш молебінь з акафистом Страстям Христовим і скажеш людям, щоб несли в Йосафатову долину великі дубові хрести. Але звідки б то не було, їх мають нести на плечах хлопці чи дівчата і ніхто більше.»

(Закінчення в наступному числі)

ПРО МОЖЛИВОСТІ ПЕРЕСЕЛЕННЯ

П. Голова УДК на Англійську зону Німеччини проф. Г. Яловий повідомив:

1. Про набір на роботу поза межами Німеччини. Набір на роботу до Англії продовжується і продовжуватиметься далі на тих самих умовах, що були й перед тим. Тепер від'їжджають родини тих робітників, що виїхали на роботу до Англії раніш. Англія дуже потребує робітників і ні в якому разі не буде припиняти набору робочої сили.

Австралія протягом 1947 року має взяти на роботу 1000 чолов., родини їх будуть відправлені до Австралії протягом 3-4 місяців. З цієї 1000 осіб 200 припадає на українців.

З Франції прибуло 14 офіцерів, які провадитимуть широкий набір робітників в сільське господарство й індустрію. Робітники ці працюватимуть у самій Франції, Тунісі й Марокко.

Бельгія розпочала набір робочої сили в англійській зоні на відомих уже умовах.

Канада має велику потребу в кравчинях, яких беруть з родинами. Охочі можуть зголошуватися в Бухгольці.

2. Про переселення. На англійську окупаційну зону Німеччини прибули сенатори Сполучених Держав Америки для підготовки до Америки переселення ДП в кількості 400, 000 осіб.

Зараз провадиться велика практична підготовка еміграції до Канади, Сполучених Держав Америки і Австралії.

Британська влада стримує діяльність Бразілійської і Венецуельської місій, обмежуючи їх діяльність певними районами. Бразілійській місії дозволено провадити свою діяльність у певних, визначених їй межах, на Ганноверщині і в Вестфалії, — Венецуельській місії дозволено провадити свою діяльність у Вестфалії і Рурщині.

Аргентина, Парагвай і Уругвай місій в справі переселення на території Німеччини не мають і коли матимуть невідомо.

3. Забезпечення старих. Організація ІРО вирішила влаштувати для старих чоловіків віком понад 65 років і жінок віком понад 50 років, а також для хворих та інвалідів окремі табори з посиленим харчуванням і поліпшеним доглядом, звідки ці люди мають бути переселені за міжнародньою договореністю до країни, де вони могли б спокійно і забезпечено існувати.

ЧИТАЙТЕ І ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЧАСОПИС!

(Закінчення)

І тут саме й приходить це дивне «але», що вже в маленькій дитині усвідомлюється і завдає нам, дорослим, стільки турбот і підносить цілу боротьбу християнства.

— ...але, — продовжує далі дитина, — коли диявол, злий дух, ззаду за моєю спиною підкрадається, щоб залізти в моє серце!

Діти бачать усе це картинно. Ми розуміємо щирість дитини: не зважаючи на мою добру волю, злий дух намагається опанувати моє серце.

— Треба молитися, дитинко, — каже мати, — молитися Богу, щоб злий дух не мав над нами влади, щоб наші серця охороняв Святий Ангел Божий. Ти бачиш, дитинко, як ми з татком щоранку молимось, і ти повинен молитись з нами, щоб Господь вселив в серце твоє Доброго і Святого Духа. Тепер ти зрозумієш, що такими речами не можна бавитися, бо вони святі. Це — не вигадка, не казка, це — дійсність.

Так повчала мати свою дитину. З цієї розмови видно, що навіть великі і святі речі зрозумілі для наших дітей, якщо ми самі дещо знаємо про силу Святого Духа. Це на тобі, мати - християнко, лежить великий обов'язок знати про силу Святого Духа, уміння виховувати у відповідному напрямі своїх дітей. До цього ти покликана. Ти несеш відповідальність за своїх дітей перед Св. Церквою й народом, що сподівається одержати від тебе добрі плоди твого материнського піклування й виховання в християнському дусі добрих членів громади, вірних Св. Церкви.

Мати - християнка — ідеал нашого суспільства, опора нашого здорового національного організму.

РЕДАГУЄ
Мітр. прот. І. Губаржевський

Адреса редакції: D. P. Camp Heidenau bei Tostedt Kreis Harburg

Друк Таборової Друкарні в Гайденау Зам. ч. 16.

Ціна 75 пф.

Братський Листок

ч. 9 | ВИДАННЯ СВЯТО-ПАВЛІВСЬКОГО БРАТСТВА УАПЦ В ГАЙДЕНАВ – ДВОТИЖНЕВИК | 25 листопада 1947 р.

СЛОВО

Мітрофорного Протоієрея о. Ігоря Губаржевського на площі українського табору Гайденав п. п. Офіцерам ДПАКС'у 20, таборовим установам, організаціям, школам і всім таборянам під час урочистого молебня, відправленого 20 листопада за здоров'я і успіхи Його Величности Короля Англії і Імператора Великобританії ГЕОРГА VI і всієї Королівської Родини з нагоди шлюбу Її Світлости Принцеси ЄЛИСАВЕТИ з ФІЛІПОМ Герцогом ЕДІНБУРҐСЬКИМ

Високодостойні Панове Офіцери і дорогі мої Сестри й Брати по духу і по крові!

Сьогодні Бритійська Імперія має велике свято. Одружується Її світлість Принцеса Єлисавета, Престолонаслідниця Королівського Престолу.

Національна Церква величної Англії сьогодні освячує і благословить шлюб Високої Невісти.

В ці урочисті дні ще раз виявляють свою силу і красу віковічні англійські традиції, яких Англія ніколи не зраджувала і доки не зрадить, доти не втратить своєї духової єдности і доброї всесвітньої слави. Бо національні традиції — це не тільки минуле й сучасне, а й майбутнє нації. І, може, саме зберігання традицій робить стару Англію вічно молодою.

Бог з'єднав великий англійський народ в могутню силу. Цю силу вороги Бога і людей відчувають і бояться її. Вони, як і в багатьох інших країнах, намагаються підточити цю силу зсередини, підривом історичних духових основ єдности нації. Але, як бачимо, саме в Англії ворогам в цьому не щастить: англійський народ стоїть, як непохитний моноліт, вірний Богові й Королю.

З волі Господньої вершиною британського державного ладу є мудрий, теж традиційний, устрій конституційної монархії на чолі з Його Величністю Королем. Від Англійського Короля до англійського чорнороба — велика дистанція, але це нерозривно зчеплені ланки єдиної національно — духової суцільности. Це в цілій світовій історії особливий приклад аристократичної демократичности, яка ніколи про себе не говорить, але завжди себе виявляє в благородному чині.

Образ Св. Покрови в церкві т. Гайденав

Це певна протилежність плебейському псевдодемократичному тоталізмові, який скрізь кричить про нову демократію, але на ділі виявляє, що відмінність цієї нової «демократії» від старої полягає в тиранічній системі деспотичного середньовіччя.

Ми молимося за здоров'я, щастя і успіхи в ділах Його Величности ГЕОРГА, Короля Англії і Імператора Великобританії з любови й пошани до Монарха, що очолює не тюрму народів, а Державу вільних людей.

Україна впродовж своєї історії теж створила свій національний тип монархії, утверджений славетними подіями і іменами, свій особливий тип аристократичного демократизму. Україні близька ця ідея, як близьке і почуття любови й пошани до стародавніх національних традицій.

Ми ясно бачимо суть цієї ідеї. На голові

(Закінчення на 2 ст.)

СЛОВО

(Закінчення)

нинішньої Невісти — Принцеси Єлисавети, ми бачимо не трафаретний вінець, а традиційну національну корону, оздоблену перлами історичних чеснот цілої англійської нації, рубінами крови, пролитої славними вояками Бритійської Королівської Армії в боротьбі з брунатним тоталізмом під час всесвітньої війни 1940—45 рр. і — в майбутньому — оздоблену діямантами сліз радости звільнених від тоталістичного рабства народів.

Вбачаючи в особі Принцеси Єлисавети прекрасний символ невичерпної енергії і життєвої сили Англії, дякуємо в цей урочистий день Англійському Народові, Королівській Родині і Королівським Урядові і Війську за те добро, яке вони зробили в ім'я християнської любови для українських емігрантів, що опинилися на терені Англійської окупаційної зони Німеччини, і з особливою вдячністю і теплотою відносимо наші молитви до Престолу Всевишнього, щоб Господь Бог благословив Високу Пару Новобрачних в Її шлюбі, наділив Принцесу Єлисавету і Її Мужа родинним щастям, нев'янучою радістю, успіхами в добрих і сміливих намірах і не тільки збереженням, а й дальшим розквітом тієї любови до Неї народу, яка вже тепер так яскраво відчувається.

Дозвольте, Пане Капітане, на Ваші руки скласти від імени українців — скитальців табору Гайденав найщиріші поздоровлення в день вінчання Її Світлости Принцеси Єлисавети з Філіпом, Герцогом Единбурґським.

Нічого не можемо подарувати Їй тут, крім щирої молитви за Новобрачну Пару. Проте, віримо, що прийде час, коли вільна й незалежна Україна в перший же день відновленої своєї державности надішле, крім цього, Принцесі Єлисаветі інші дарунки в знак пошани нації, що безнастанно бореться за свою незалежність, до Високої Представниці Великого Народу, який несе на крилах своєї могутности волю і незалежність поневоленим народам світу.

Священний Собор Єпископів УАПЦ і Архієпископ Іоанн Теодорович засуджують спробу 67 створити розлам у нашій Церкві.

В архіпастирському Посланні Собору Єпископів від 24 жовтня ц. р. зазначено: «Непокликано вмішавшись у важливу національно-церковну справу нашого народу в ім'я ніби ідеї поєднання церковного, група 67 не до поєднання приводить, а до розколу в Церкві, утруднюючи якраз розпочаті старання про поєднання наше з Американсько — Українською Православною Церквою».

Далі говориться: «Не з духа любови, не з духа єднання виникли чини ініціяторів ашафенбурзького зібрання, а з духа гордині, суперечного ідеї соборности Св. Вселенської Православної Церкви».

Нарешті, оголошується про позбавлення сану і відлучення від Церкви одного єпископа і сімох священиків, що відкололися від існуючої УАПЦ, а також про відлучення від Церкви, як організаторів розколу, сімох мирян.

В листі до групи, що відкололася і звернулася до Архієпископа Іоанна Теодоровича з проханням прийняти її під свою зверхність, Владика Іоанн у відповідь пише:

«Так стреміти, так поступово доходити до утворення дійсно Української за всіма ознаками такого імени Церкви, ми можемо лише спільно, а не роз'єднаною волею. Групи, які беруться боронити лише їх фракції, с. т. чи чо УАПЦ 42 р., чи то УАПЦ 21 р. і так спричиняють розкол, такі групи не вчинять доброї послуги рідним Нації і Церкві, які й без цих додаткових розколів тепер нещасні.

Поза всіма цими міркуваннями я ще потребую вказати на реальні потреби Церкви в Америці, на чолі якої я стою. Тут ми також маємо важкі проблеми, це є проблеми ліквідації наших тутешніх колишніх розламів. Тут до цього йде. Інтереси нашої Церкви в Злучених Державах Америки і в Канаді рішучо виключають мою згоду очолити Вашу акцію, яка, окрім болючого чергового розколу, нічого не пророчить.

З зазначених мотивів я не вважаю за можливе стати на чолі започаткованого Вами руху. Навпаки: спираючись в цю мить на всю вагу доручeного мені Церквою авторитету, я молю Вас, Брати й Сестри, Пастирі й Діти Рідної мені Церкви, не творити нового розламу, а будучи в Церкві, разом з нею доходити до всього того вимріяного святого, що ми хочемо бачити в нашій Рідній Церкві».

Мітр. прот. І. Губаржевський

ІСПОВІДАННЯ ВІРИ

Ми закликаємо не тільки до оберігання багатств православної віри, а й до виразного розкривання цінностей її перед духовними очима людей.

Час невиразности минув навіть у цивільно-громадському житті людства. Невиразність, бездушний формалізм, казенність, холодність завжди були чужі і ворожі справжньому релігійному почуттю, бо яке ж почуття може бути невиразним, формальним, казенним, холодним? Такого почуття немає в природі.

Тим більше не може бути невиразности в релігійному почутті нашого часу, часу граничної виразности антирелігійного почуття.

Антирелігійне почуття діє, своєю пропаґандою воно розкладає людський дух, воно сіє розбрат і ворожнечу поміж людьми, воно ріже людство по живому тілі на ворожі кляси, на ворожі партії, воно оперує найновішими і, водночас, найжорстокішими засобами інквізиції для нищення тих,

(Продовження на 3 ст.)

на кого ворогує, воно виховує в людях досаду, зневіру, смертельний одчай.

Повинно виразніше діяти і релігійне почуття.

Воно має не тільки будувати, а й укріпляти людський дух, щоб він був неприступною для всіх ворожих розкладницьких спроб фортецею.

Воно має сіяти любов і братерство між людьми, єднати кляси, партії, групи для гармонійної співпраці їх на благо рідного народу і цілого людства.

Нарешті, воно має оперувати найновішими і найгуманнішими засобами діяння людської культури, освіти, розуму, волі, впливу для піднесення в людях віри, радости, неослабної надії.

Щоб було видно всьому людству: хто є носієм життєтворчого прогресу, а хто —носієм смертоносного модернізованого дикунства. «Так нехай просвітиться світ ваш перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла і прославляли Отця вашогоНебесного».

Наше релігійне почуття виявляється вісповіданні православноївіри завжди і в усьому. У проповіді, у вияснюванні основ нашої віри. У захисті кожної «дрібниці» віровизнання, встановленої св. Православною Церквою. Бо дрібниць у вірі немає. У додержуванні всіх церковних заповідей. У молитві повсякчасній, ранішній, вечірній, зокрема, в спільній церковній молитві. У виконуванні заповідей Божих у великому і малому, особливо, в буденному житті. У повсякчасному відчутті присутности Бога.

Де взяти приклади до наслідування?

У Христа, у Пречистої Діви Марії, у св. Апостолів, у св. Отців Церкви, у православних Подвижників.

Вгляньмося в їхнє життя і не тільки зрозуміймо, а й відчуймо його. Що спільного між собою мають життєві шляхи цих різних постатей від Богочоловіка до Христа ради юродивого, постатей різного віку, різних становищ, різних епох: князів, монахів, єпископів, і т. д. , і т. д.

Спільне таке: подвиг добрих діл у непохитній вірі в милосердя Боже, у чистій любові до всякого Божого створіння, у безмежній скромності, якою може бути нагороджений лише християнин, що ходить перед Богом. Саме ходить перед Богом, кожної хвилини відчуваючи близьку присутність Бога. Бо неможе людина, яка чистим серцем бачить Бога, не творити добра. Бо не може людина, яка серцем своїм бачить Бога і відчуває творчу життєву теплоту найбільшого Джерела любови, бути позбавлена любови. Бо не може людина, яка серцем бачить Бога, не бути скромною, не відчувати величі Божої і своєї радісної єдности з Великим, Всеосяжним Богом.

Не може хоча б уже тільки тому, що людина бездіяльна, черства і відокремлена гордістю від світу, є відокремлена і від Бога і не може бачити Його.

Подвиг у добрих ділах.

Відкрите серце для діючої любови. Щира скромність перед очима величі Господньої — плоди віри християнина.

(Закінч. в наст. числі)

Проф. К. Титаренко

Про віру, про поворот до Бога

Пригадується мені зустріч, на жаль, єдина моя зустріч на еміграції з бл. п. Гетьманом Павлом Скоропадським. Закінчуючи розмову про наші завдання і нашу роботу, Небіжчик гаряче додав: «Цілий світ погряз у лжі і крові. Ми, українці, будуймо наше суспільство, а там — з благословенням Божим — державу на правді, тільки на правді».

Ті золоті слова повинен відбити в своєму серці кожний українець незалежно від ознак, які він на собі носить — по територіяльній, партійній чи релігійній лінії. Так, правда, сама правда і тільки правда.

Але про яку правду мусимо дбати? Від того все лихо постало, тому світ і окунувся в море лжі і крови, що без числа тих «правд» завелося в світі: Німеччина, Італія, Совєти, решта світу, — кожний проголосив свою монополію на правду і намагається добитися цієї монополії усіма способами, які тільки є чи були в його розпорядженні. Але правда повинна бути тільки одна: правда Божа.

„Я є путь, правда і життя“,—возвістив нам Христос.

Я не знаю, чи були коли такі часи, чи є вони тепер, щоб хто вірив у те, ніби правду — мораль людську — справжню мораль, що міцно вкоренилася в людських душах, а не тримається кодексом суворих законів та жорстокою системою—можна було б піднести на належну височінь і тримати на цьому рівні, не спираючись на релігію.

Здавна ми знаємо, що людські маси не здібні інакше собі уявляти мораль, як відповідальність — в житті земному і вічному — за свої вчинки перед Істотою Вищою, Всемогутньою і Звершеною, яку звемо Богом. Отже, захитається в людях віра в Бога, в загробне вічне життя, — занепадає разом і рушиться в народі правда, справедливість, мораль. А до чого все це призводить ми бачимо на прикладі життьової практики в тоталітарних державах, устрій яких побудований на безбожницько — матеріялістичній ідеології, де поряд із найжорстокішими, масово застосовуваними карами, росте і буяє масова нестямна злочинність, потворна аморальність. Бо в людських душах силоміць, терором державного апарату, переслідується і нищиться релігія — той фундамент, на якому мораль тримається. Не даремно Вольтер, цей найбільший скептик, говорив: „Колиб Бога не було, Його треба б було вигадати“.

Ми щасливі, що „вигадувати“ тут не доводиться: свідомість існуваня Бога вкладена в душу людини, на якому б низькому рівні та людина, — а то й цілий народ — не стояли, в душі людини віра в Бога є цілком природнє явище, яке треба лише шанувати і плекати як високий і необхідний в нашому житті дар Божий.

Ганна Черінь

ЗОЛОТО

Як в житті над усе найкращі,
Найдорожчі нам батько й мати,
Так і рідний свій край ні за що
Не забути і не проміняти.
Синє небо, неначе віяло,
Над тим краєм. А Божа десниця
Сонце-золото з неба сіяла,
А з нього родила пшениця
Запашна, в золотій шкуринці,
Хліба повно було аж по сволок!
І пекли пироги українці —
Для себе й для гостей доволі —
Гори печива золотокорого!
В нас не треба було прохати:
Частували ми друга й ворога,—
Всіх, хто тільки траплявсь до хати.
І вже здавна у нас велося,
Що веселі дівчата хороші
Золоте, як пшениця, волосся
Прикрашали вінком з волошок.
Від'їжджали ми з дому позаторік,
Ясне сонце всміхалось тепло, —
А тепер, може, ллється кров матері
На волошки, на житні стебла...
Батьківщино! В майбутній борні,
Наче сонце, яскраво світи нам!
Ми тебе і в чужій стороні
У серцях бережем, як святиню.
Бо ж без нас там печаллю квітне
Кожна квітка, стеблина кожна...
Рідний краю мій, злото-блакитний,
Розлюбити тебе — не можна!

1944

Молебінь в т. Гайденав з нагоди шлюбу принцеси Єлисавети

Сьогодні всі установи табору працюють до 11 години. Об 11 годині на таборову площу з церкви виходить церковна процесія: за хрестами і корогвами іде хор, за хором диякон і три священики: два православні і католицький в ризах один поряд одного.

На площі повно людей. На першому пляні чотирикутником розташовані таборові установи, організації і школи: ветерани, СУМ, пласт, охорона, гімназія, народна школа, майстерні і інші. В центрі, за священиками, що зайняли спеціяльне підвищення, стали: шеф ДПАКС'у 20 п. капітан Левін, його співробітники і комендант табору п. Р. Гусар.

Почався молебінь. Урочисто звучали слова єктенії: «За Його Величність Короля Англії і Імператора Великобританії Георга VI, родину, палату, збройні сили і народ Його Господеві помолимось». «За Її Світлість Принцесу Єлисавету, щастя, здоров'я, спасіння, успіхи в добрих ділах і Боже благословення в шлюбі Її Господеві помолимось» . . .

Добре співав православний церковний хор під керівництвом диригента п. М. Мещерського.

Виголошується проповідь перед многоліттям. Люди уважно слухають і стримано, але активно виявляють свою одностайність з думками, висловлюваними проповідником. Перекладач на вимогу англійців поспішно перекладає слова проповіді.

Народ розходиться з світлими, піднесеними обличчями: «Є за що дякувати, є за кого молитися, — говорять поміж собою люди, розходячись: — багато безневинних людей врятували, багатьом нещасним людям допомогли. Дай, Боже, щастя і здоров'я королю і його родині, нехай живе щасливо молоде подружжя».

Після обіду — знову до праці. Але незважаючи ні на яку працю сьогодні в таборі велике свято, яке відсвяткували всі українці табору під найвищою ознакою національної єдности — спільною молитвою без різниці віровизнання.

В цей день над табором гордо розпростерлися на сильному вітрі, що разом з думками таборян линув з заходу на схід, підняті прапори: англійський і український.

Надзвичайний Собор Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді

З Канади повідомляють, що за благословенням Високопреосвященного Архиєпископа о. Іоанна Теодоровича Консисторія Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді скликає Надзвичайний Собор цієї Церкви, який відбудеться в середу й четвер 12 і 13 листопада 1947 р. у Вінніпеґ, Манітоба.

На Соборі будуть обговорені й вирішені такі справи:

1. Формальне обрання Преосвященного Єпископа Мстислава Скрипника Єпископом Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді.
2. Справа взаємовідносин між Укр. Греко-Правосл. Церквою в Канаді і Американсько-Українською Православною Церквою в Сполучених Державах Америки.
3. Справа взаємовідносин між Українською Греко-Православною Церквою в Канаді і Українською Автокефальною Православною Церквою на еміграції з Митрополитом Полікарпом на чолі.
4. Пенсійний фонд для священиків Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді і їх родин.

Згідно з точкою 14-ою статуту Української Греко-Православної Церкви в Канаді участь в Соборі візьмуть Високопреосвященний Архиєпископ о. Іоанн Теодорович і духівництво, делеґати від поодиноких громад, місій і парафій, члени Консисторії, члени сталих комісій, створених Собором, і редактор органу Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді. («У. В.»)

ЧИТАЙТЕ І ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЧАСОПИС!

РЕДАҐУЄ
Мітр. прот. І. Губаржевський

Адреса редакції: D. P. Camp Heidenau bei Tostedt Kreis Harburg

Друк Таборової Друкарні в Гайденав Зам ч. 21.

Ціна 75 пф.